תלמוד ירושלמי עבודה זרה

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: לִפְנֵי אִידֵיהֶן שֶׁל גּוֹיִם שִׁלשָׁה יָמִים אָסוּר לָשֵׂאת וְלָתֵת עִמָּהֶן לְהַשְׁאִילָן וְלִשְׁאוֹל מֵהֶן לְהַלְווֹתָן וְלִלְווֹת מֵהֶן לְפָרְעָן וְלִפָּרַע מֵהֶן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נִפְרָעִין מֵהֶן מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵצֵר לוֹ. אָמְרוּ לוֹ אַף עַל פִּי שֶׁמֵּצֵר הוּא עַכְשָׁיו שָׁמֵחַ הוּא לְאַחַר זְמָן: רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר שִׁלשָׁה יָמִים לִפְנֵיהֶם וּשִׁלשָׁה יָמִים לְאַחֲרֵיהֶם אָסוּר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לִפְנֵי אִידֵיהֶן אָסוּר לְאַחַר אִידֵיהֶן מוּתָּר:

הלכה: לִפְנֵי אִידֵיהֶן שֶׁלְגּוֹיִם כול׳. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה שָׁמַע כּוּלְּהוֹן מִכָּא וְהָבִיאוּ לַבּוֹקֶר זִבְחֵיכֶם לִשְׁלשֶׁת יָמִים מַעֲשְׂרוֹתֵיכֶם. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵי. אֵין כֵּינִי אֲפִילּוּ בַּגְּלִיּוֹת. דְּתַנֵּי. נָחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר. יוֹם אֶחָד בַּגְּלִיּוֹת אָסוּר. מַאי כְּדוֹן. תַּמָּן בָּדְקוּ וּמָצְאוּ שֶׁהֵן עוֹשִׂין צָרְכֵיהֶן לְיוֹם אֶחָד וְאָסְרוּ יוֹם אֶחָד. בְּרָם הָכָא בָּדְקוּ וּמָצְאוּ שֶׁעוֹשִׂין צָרְכֵיהֶן לִשְׁלשָׁה יָמִים. וְאָסְרוּ לָהֶן שְׁלשָׁה יָמִים.

מַה מְקַיֵּים רִבִּי יוֹסֵי אֶהֵן קְרָיֶיהָ וְהָבִיאוּ לַבֹּקֶר זִבְחֵיכֶם וגו׳. בְּמַלְכוּת יָרְבְעָם הַכָּתוּב מְדַבֵּר. כֵּינָן שֶׁמָּלַךְ יָרָבְעָם עַל יִשְׂרָאֵל הִתְחִיל מְפַתֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל וְאוֹמֵר לָהֶן. בּוֹאוּ וְנַעֲבוֹד עֲבוֹדָה זָרָה. עֲבוֹדָה זָרָה וַיתְרָנִית הִיא. הָדָא הוּא דִכְתִיב נַעֲלֶה בִיהוּדָה וּנְקִיצֶינָּה וְנַבְקִיעֶנָּה אֲלֵינוּ וְנַמְלִיךְ מֶלֶךְ בְּתוֹכָהּ אֶת בֶּן טָבְאַל. אָמַר רִבִּי אַבָּא. חִיזַּרְנוּ בְּכָל הַמִּקְרָא וְלֹא מָצִינוּ מָקוֹם שֶׁשְּׁמוֹ טָבְאַל. אֶלָּא שֶׁעוֹשֶׂה טוֹבָה עִם עוֹבְדָיו. הַתּוֹרָה אָמְרָה וּבָחוֹר אוֹתוֹ מִכָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִי לְכֹהֵן. וַעֲבוֹדָה זָרָה אוֹמֶרֶת וַיַּעַשׂ כֹּהֲנִים מִקְצוֹת הָעָם. אָמַר רִבִּי לָא. מִן הַקּוֹצִים שֶׁבָּעָם וּמִפְּסוֹלֶת שֶׁבָּעָם. הַתּוֹרָה אָמְרָה לֹא יָלִין חֶלֶב חַגִּי עַד בּוֹקֶר. וַעֲבוֹדָה זָרָה אָמְרָה וְהָבִיאוּ לַבֹּקֶר זִבְחֵיכֶם. הַתּוֹרָה אָמְרָה בְּיוֹם זִבְחֲכֶם יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת. וַעֲבוֹדָה זָרָה אָמְרָה לִשְׁלשֶׁת יָמִים מַעֲשְׂרוֹתֵיכֶם. הַתּוֹרָה אָמְרָה לֹא תִזְבַּח עַל חָמֵץ דַּם זִבְחִי. וַעֲבוֹדָה זָרָה אָמְרָה וְקַטֵּר מֵחָמֵץ תּוֹדָה. הַתּוֹרָה אָמְרָה כִּי תִדּוֹר נֶדֶר לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ. וַעֲבוֹדָה זָרָה אָמְרָה וְקִרְאוּ נְדָבוֹת הַשֹּׁמְעוּ. אָמַר רִבִּי יוּדָן אָבוֹי דְרִבִּי מַתַּנְיָה. לֹא בָא הַכָּתוּב אֶלָּא לְהַזְכִּיר גְּנַיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. יוֹם מַלְכֵּינוּ הֶחֱלוּ שָׂרִים חֲמַת מְיַין מָשַׁךְ יָדוֹ אֶת לוֹצְצִים. יוֹם שֶׁמָּלַךְ יָרָבְעָם עַל יִשְׂרָאֵל אֲתוֹן כָּל יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּיהּ בְּפַתְיֵי רַמְשָׁא. אָמְרוּ לֵיהּ. קוּם עֲבוֹד עֲבוֹדָה זָרָה. אֲמַר לוֹן. אֲפַתְיֵי רַמְשָׁא הוּא אַשְׁתְּיֵי וְלָא אַשְׁתְּיֵי. כָּל עַמָּא שְׁתוּ אֶלָּא אִם אַתּוּן בְּעָן אָזְלוֹן וַאֲתוֹן בְּצַפְרָא. הָדָא הִיא דִכְתִיב כִּי קָרְבוּ כַתַּנּוּר לִבָּם בְּאָרְבָּם כָּל הַלַּיְלָה יָשֵׁן אוֹפֵיהֶם. כָּל הַלַּיְלָה לֹא יָשֵׁן אוֹפֵיהֶם. בּוֹקֶר הוּא בוֹעֵר כְּאֵשׁ לֶהָבָה. בְּצַפְרָא אֲתוֹן לְגַבֵּיהּ. אֲמַר לוֹן. כְּדוֹן אֲנָא יָדַע דְּאַתּוּן בְּעָן אֶלָּא דַּאֲנָא דְחִיל מִסַּנְהֶדְרִין דִּידְכוֹן דְּלָא יְקַטְלוּנְנִי. אָמְרוּ לֵיהּ. אֲנַן קָטְלִין לוֹן. הַהִיא דִכְתִיב כּוּלָּם יֵחַמּוּ כַּתַּנּוּר וְאָכְלוּ אֶת שׁוֹפְטֵיהֶם. רִבִּי לֵוִי אָמַר. הֲרָגוּם. הֵיךְ מַה דְתֵימַר כִּי יִמְצֵא חָלָל. רִבִּי לָא אָמַר. הוֹרִידָן מִגְּדוּלָתָן. יוֹם מַלְכֵּינוּ הֶחֱלוּ שָׂרִים חֲמַת מְיַין. יוֹם שֶׁנַּעֲשׂוּ בוֹ שָׂרִים חוּלִין. מִי גָרַם לָהֶן. חֲמַת מְיַין. שֶׁהָיוּ לְהוּטִין אַחַר הַיַּיִן. מָשַׁךְ יָדוֹ אֶת לוֹצְצִים. כַּד הֲוָה חֲמִי בַּר נַשׁ כָּשֵׁר הֲוָה מֵייתִיב גַּבֵּיהּ תְּרִין לֵיצָנִין וְאָמְרִין לֵיהּ. אִי זֶה דּוֹר חָבִיב מִכָּל הַדּוֹרוֹת. אֲמַר לָהֶן. דּוֹר הַמִּדְבָּר. וְאִינּוּן אָמְרִין לֵיהּ. וְלָא עָבְדוֹן עֲבוֹדָה זָרָה. וְהוּא אֲמַר לוֹן. בְּגִין דַּחֲבִיבִין לָא אִיתְעַנְּשׁוּן. וְהִינּוּן אָמְרִין לֵיהּ. חֲשִׁי. דְּמַלְכָּא בָּעֵי מֵיעֲבַד כֵּן. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אִינּוּן עָבְדוֹן חַד וְדֵין עֲבַד תְּרֵין. וַיָּשֶׂם אֶת הָאֶחָד בְּבֵיתאֵל וְאֶת הָאֶחָד נָתַן בְּדָן.

גַּסּוּת רוּחוֹ שֶׁלְּיָרָבְעָם הִיא הֶחֱלִיטָתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר יַעֲקֹב. בְּמוֹצָאֵי שְׁמִיטָּה מָלַךְ יָרָבְעָם עַל יִשְׂרָאֵל. הָדָא הִיא דִכְתִיב מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים בְּמוֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִיטָּה בְּחַג הַסּוּכּוֹת. בְּבוֹא כָל יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם. אָמַר. אֲנָא מִיתְבָּעֵי מִיקְרֵי קָאִים אֲנָא. וְאִינּוּן אָמְרִין. מַלְכָּא דְאַתְרָא קָדֵם. וְאִין מִיקְרֵי תִּינְיָין גְּנַאי הוּא לִי. וְאִין לָא נִיקְרֵי בִּיזָּיוֹן הוּא לִי. וְאִין מַרְפִּינוּן אָזְלוֹן סָלְקוֹן אִינּוּן שַׁבְקוֹן יָתֵי. אָזְלִין לוֹן גַּבֵּי רְחַבְעָם בֶּן שְׁלֹמֹה. הָדָא הִיא דִכְתִיב אִם יַעֲלֶה הָעָם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת זְבָחִים בְּבֵית יי בִּירוּשָׁלַם יָשׁוּב לֵב הָעָם הַזֶּה אֶל אֲדוֹנֵיהֶם אֶל רְחַבְעָם. מָה עָשָׂה. עָשָׂה שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב וְכָתַב עַל לִיבָּן. וַהֲרָגוּהּ. אָמַר. כָּל מֶלֶךְ דִּיקּוּם יִסְתַּכֵּל בּוֹן. אָמַר רִבִּי חוּנָה. חוֹבֵר חֲבָרִים מְחוּכָּם. כָּל מִי שֶׁהָיָה חוֹבְרוֹ הָיָה חוֹבְרוֹ. אָמַר רִבִּי חוּנָה. וְשַׁחֲטָה שֹׁטִים הֶעְמִיקוּ. שֶׁהֶעֱמִיק בְּרֶשַׁע. אָמַר. כָּל דְּמִפְרְסִים אֲנָא קְטִיל לֵיהּ.

אָמַר רִבִּי אַבִּין בַּר כָּהֲנָא. אַף שַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים מָצִינוּ שֶׁבָּדָה לָהֶם יָרָבְעָם מִלִּיבּוֹ. הָדָא הִיא דִכְתִיב וַיַּעַשׂ יָרָבְעָם חָג בַּחוֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחוֹדֶשׁ כֶּחָג אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וַיַּעַל עַל הַמִּזְבֵּחַ כֵּן עָשָׂה בְּבֵית אֵל לִזְבּוֹחַ בַּחוֹדֶשׁ אֲשֶׁר בָּדָה מִלִּיבּוֹ. מלבד כְּתִיב. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר מִלְּבַד שַׁבְּתוֹת יְי.

תַּנֵּי. עָבַר וְנָשָׂא וְנָתַן עִמּוֹ מוּתָּר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וַאֲפִילּוּ בְיוֹם אִידּוֹ. וְתַנֵּי כֵן. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים. בְּגוּי שֶׁאֵינוֹ מַכִּירוֹ. אֲבָל בְּגוּי הַמַּכִּירוֹ מוּתָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמַחֲנִיף לָהֶן. תַּנֵּי. נִכְנַס לָעִיר וּמְצָאָן שְׁמֵחִין שַׂמֵּחַ עִמָּהֶן מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְמַחֲנִיף לָהֶן.

חַד דּוּקְיָנָר אוֹקִיר לְרִבִּי יוּדָן נְשִׂיָּא חַד דִּיסְקוֹס מָלֵא דֵינָרִין. נָסַב חַד מִינָּהוֹן וְשָׁלַח לֵיהּ שְׁאָרָא. שְׁאַל לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אָמַר. יוֹלִיךְ הֲנָיָה לַיָּם הַמֶּלַח. הֲרֵי בְמַכִּירוֹ הֲרֵי לְשֶׁעָבַר. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. יוֹלִיךְ הֲנָאָה לַיָּם הַמֶּלַח. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. וַאֲנִי לֹא שְׁאָלַנִי רַבָּן גַּמְלִיאֵל בַּרִבִּי. מָהוּ לֵילֵךְ לִירִיד. וְאָסַרְתִּי לוֹ. וְהָתַנֵּי. הוֹלְכִין לִירִיד וְלוֹקְחִין מִשָּׁם עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. לֹא סוֹף דָּבָר עֲבָדִים יִשְׂרָאֵל אֶלָּא אֲפִילּוּ גּוֹיִם. מִפְּנֵי שֶׁמְּקָרְבָן תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה. מַאי כְּדוֹן. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אָדָם קָטָן הָיָה וּבִיקֵּשׁ רִבִּי אַבָּהוּ לְגוֹדְרוֹ. אֲבָל רִבִּי יוּדָן נְשִׂיָּא אָדָם גָּדוֹל הָיָה וּבִיקֵּשׁ רֵישׁ לָקִישׁ לְגַדּוֹר הַדָּבָר.

נִיחָא מִלְּהַשְׁאִיל. מִלְּשָׁאוֹל מֵהֶן. מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמַשִּׁיאוֹ שֵׁם. נִיחָא מִלְּהַלְווֹתָן. מִלְּהַלְוֹות מֵהֶן. מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמַשִּׁיאוֹ שֵׁם. נִיחָא מִלְּפָרְעָן. מִלִּיפָּרַע מֵהֶן. שֶׁלֹּא

יאמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ סְיֵיעָה. רַבִּי בָּא בַּר טֻבַלַּיי בְּשֵׁם רַב. אִם הָיְתָה מִלְוָה אוֹבֶדֶת מוּתָּר. וְתַנֵּי כֵן. מִלְוָה אוֹבֶדֶת בְּעֵדִים. אֵין מִלְוָה אוֹבֶדֶת בִּשְׁטָר. אֲפִילּוּ מִלְוָה בִּשְׁטָר אוֹבֶדֶת הִיא. שֶׁלֹּא בְּכָל שָׁעָה אָדָם זוֹכֶה לִפְרוֹעַ חוֹבוֹ. מַאי כְּדוֹן. מִלְוָה אוֹבֶדֶת שֶׁלֹּא בְמַשְׁכּוֹן. אֵין מִלְוָה אוֹבֶדֶת בְּמַשְׁכּוֹן. אַשְׁכַּח תַּנֵּי עַל קַדְמִיתָא. מִלְוָה אוֹבֶדֶת בְּעֵדִים. אֵין מִלְוָה אוֹבֶדֶת בִּשְׁטָר.

תַּמָּן תַּנִּינָן. רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אִשָּׁה לֹא תָּסוּד מִפְּנֵי שֶׁנִּיבּוּל הוּא לָהּ. רַבִּי חֲנִינָה וְרַבִּי מָנָא. חַד אָמַר. בְּסִיד שֶׁהוּא מַתִּירָתוֹ בְּמוֹעֵד נֶחְלְקוּ. אֲבָל בְּסִיד שֶׁמַּתִּירָתוֹ לְאַחַר הַמּוֹעֵד מוּתָּר. וְחָרָנָה אָמַר. בְּסִיד שֶׁהִיא מַתִּירָתוֹ לְאַחַר הַמּוֹעֵד נֶחְלְקוּ. אֲבָל בְּסִיד שֶׁמַּתִּירָתוֹ בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד מוּתָּר. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מַה דְּאָמַר רַבִּי חֲנִינָה רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן. רַבִּי יְהוּדָה כְּדַעְתֵּיהּ. כְּמַה דְּרַבִּי יְהוּדָה אָמַר תַּמָּן. נִיבּוּל שָׁעָה נִיבּוּל. כֵּן הוּא אָמַר הָכָא. צָרַת שָׁעָה צָרַת. חֲוִוי דּוּ אָמַר. בְּסִיד שֶׁהוּא מוּתָּר בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד נֶחְלְקוּ. אֲבָל בְּסִיד שֶׁהוּא מוּתָּר לְאַחַר הַמּוֹעֵד אָסוּר.

אוּמָנִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין עִם הַגּוֹי בָּאִידָּן בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אָסוּר. בְּתוֹךְ בָּתֵּיהֶן מוּתָּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים. בְּתָלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע. אֲבָל בִּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע אָסוּר. בְּעִיר אַחֶרֶת בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ מוּתָּר. מָהוּ בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ מוּתָּר. בֵּין בְּתָלוּשׁ בֵּין בִּמְחוּבָּר בֵּין בְּשָׂכִיר בֵּין בְּקִיבּוֹלֶת. אָמַר רַבִּי לָא. בֵּין בְּתָלוּשׁ בֵּין בִּמְחוּבָּר וּבִלְבַד בְּקִיבּוֹלֶת. רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר כַּרְסָנָה בְּשֵׁם רַבִּי אָחָא. בְּשַׁבָּת וּבְאָבֵל וּבַעֲבוֹדָה זָרָה הַלָּכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר.

חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. טַעֲמֵיהּ דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל מִשּׁוּם בְּרֵיהּ דְּמוֹעֲדָא. אָמַר רַבִּי בָּא. כֵּינָן שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאָסוּר לָךְ לִישָּׂא וְלִיתֵּן עִמּוֹ הוּא מְמָעֵט בְּשִׂמְחַת אִידּוֹ. מַה מַפְקָה מִבֵּינַיְיהוֹן. לְמִכּוֹר לוֹ דְּבָרִים שֶׁאֵינָן מִתְקַיְימִין. עַל דַּעַת חֲבֵרַיָּיא אָסוּר. עַל דַּעַת רַבִּי בָּא מוּתָּר. אָמַר רַבִּי יוּדָן. קְרָיָא מְסַיֵּיעַ לְמַה דְּאָמְרֵי חֲבֵרַיָּיא. וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחוֹדֶשׁ הַשְׁבִיעִי נֶאֱסְפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצוֹם וּבְכִי וּבְשַׂקִּים וַאֲדָמָה עֲלֵיהֶם. וְלָמָּה לֹא אָמַר בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. מִשּׁוּם בְּרֵיהּ דְּמוֹעֲדָא. אִין נֵימַר דַּהֲוָה בְשׁוּבְתָא לֵית יְכִיל דְּאַתְּ מְחַשֵּׁב וְאַתְּ מַשְׁכַּח צוֹמָא רַבָּא בְּחַד בְּשׁוּבָא. וּמַה בָּהּ וְלֵית רַבִּי חוֹנְיָה מִיקַל לְמָאן דְּמְעַבֵּר לֵיהּ מִן אַתְרֵיהּ. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בַּר מַדְרֵיָא. אֲנָא חֲשַׁב יָתָהּ וְלָא הֲוָה בְשׁוּבְתָא.

ב משנה: אֵילּוּ אֵידֵיהֶן שֶׁל גּוֹיִם קָלֶנְדָּס וְסַטֶּרְנַלְיָא וּקְרָטֵסִים וְיוֹם גִּינִיסְיָא שֶׁל מְלָכִים וְיוֹם הַלֵּידָה וְיוֹם הַמִּיתָה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים כָּל מִיתָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׂרֵיפָה יֵשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה. וְשֶׁאֵין בָּהּ שְׂרֵיפָה אֵין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה.

הלכה: אֵילּוּ הֵן אֵידֵיהֶן שֶׁלְּגוֹיִם כול׳. רַב אָמַר. עֵידֵיהֶן. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. אֵידֵיהֶן. מָאן דְּאָמַר. עֵידֵיהֶן. וְעֵידֵיהֶם הֵמָּה. מָאן דְּאָמַר. אֵידֵיהֶן. כִּי קָרוֹב יוֹם אֵידָם. רַב אָמַר. מְאַבְּרִים. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. מְעַבְּרִין. מָאן דְּאָמַר. מְאַבְּרִין. מוֹסִיפִין לָהּ אֵבֶר. מָאן דְּאָמַר. מְעַבְּרִין. כְּאִשָּׁה עוֹבָרָה. רַב אָמַר. יְאוּתוּ. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. יְעוּתוּ. מָאן דְּאָמַר. יְאוּתוּ. אַף בְּזֹאת נֵאוֹת לָכֶם. מָאן דְּאָמַר. יְעוּתוּ. לְדַעַת לָעוּת אֶת יָעֵף דָּבָר.

רַב אָמַר. קָלֶנְדָּס אָדָם הָרִאשׁוֹן הִתְקִינוֹ. כֵּינָן דַּחֲמָא לֵילְיָא אֲרִיךְ אָמַר. אֵי לִי. שֶׁמָּא שֶׁכָּתוּב בּוֹ הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב שֶׁמָּא יָבוֹא לְנַשְּׁכֵינִי. וְאוֹמַר אַף חוֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנִי. כֵּינָן דַּחֲמָא אִימָּא אֲרִיךְ אָמַר. קָלֶנְדָּס. קָלוֹן דִּיאוֹ. וְאִיתָא כְּמָאן דְּאָמַר. בְּתִשְׁרֵי נִבְרָא הָעוֹלָם. בְּרֵם כְּמָאן דְּאָמַר. בְּנִיסָן נִבְרָא הָעוֹלָם. יְדַע הֲוָה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּירַבִּי בּוּן. מָאן סָבַר. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָעוֹלָם. רַב. דְּתַנֵּי בִּתְקִיעָתָא דְּבֵי רַב. זֶה הַיּוֹם תְּחִילַּת מַעֲשֶׂיךָ זִכָּרוֹן לְיוֹם רִאשׁוֹן כול׳. חֲוִי. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָעוֹלָם.

רַבִּי יוֹחָנָן לֹא אָמַר כֵּן. אֶלָּא מַלְכוּת מְצָרִים וּמַלְכוּת רוֹמֵי הָיוּ עוֹשִׂין מִלְחָמָה אִילּוּ עִם אִילּוּ. אָמְרוּ. עַד מָתַי אָנוּ הוֹרְגִין בְּפוֹלֶמוֹס זֶה עִם זֶה. בּוֹאוּ וּנְתַקֵּן שֶׁכָּל מַלְכוּת שֶׁתֹּאמַר לְשַׁר צָבָא שֶׁלָּהּ. פּוֹל עַל חַרְבְּךָ. וְיִשְׁמַע לָהּ. תִּתְפּוֹס הַמַּלְכוּת תְּחִילָּה. דְּמִצְרַיִם לֹא שָׁמַע לוֹן. דְּרוֹמֵי הֲוָה תַּמָּן חַד גְּבַר סָב וַהֲוָה שְׁמֵיהּ יַינוֹבְרֵיֵס וַהֲוִי לֵיהּ תְּרֵיסָרֵי בָּנֵי. אָמְרוּ לֵיהּ. שְׁמַע לָן וְאָנוּ עוֹשִׂין בָּנֶיךָ דּוּכּוֹסִין וְאֵיפַּרְכִין וְאֵיסְטְרַטֵלִיטִין. וְשָׁמַע לוֹן. בְּגִין כֵּן צְוָוחִין לֵיהּ. קָלֶנְדָּס יַינוֹבְרֵיֵס. מִן יוֹמָא דְּבַתְּרֵיהּ מִתְאַבְּלִין עֲלוֹי מֵילָנֵי אִימֵּירָא. אָמַר רַבִּי יוּדָן עַנְתּוֹדְרַיָּיא. מָאן דְּזָרַע טְלוֹפְחִין בְּהַהוּא יוֹמָא לָא מַצְלְחִין.

רַב אָמַר. קָלֶנְדָּס אֲסוּרָה לַכֹּל. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֵין אֲסוּרָה אֶלָּא לְפַלְחִין בָּהּ. סַטֶּרנַלְיָה אֲסוּרָה לַכֹּל. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בֵּין קָלֶנְדָּס בֵּין סַטֶּרנַלְיָה אֵינָהּ אֲסוּרָה אֶלָּא לְפַלְחִין בָּהּ. חֲבֵרַיָּיא בָּעוּ. נַשֵּׁי דְּפַלְחִין כְּפַלְחִין. רַבִּי אַבָּהוּ בָּעֵי. וְהָדָא טַקְסִיס דְּקַיְסָרִין מִכֵּינָן דְּסוֹגְיָיא שְׁמַרָיִן כְּפַלְחִין הִיא. הָדָא טַקְסִיס דְּדוּכִים צְרִיכָה. רַבִּי בֵּיבִי שָׁלְחֵיהּ רַבִּי זְעִירָא דְּיִזְבּוֹן לֵיהּ עֲזִיל קָטָן מִן סַטֶּרנַלְיָה דְּבֵייתָן. אַתָּא גַבֵּי רַבִּי יוֹסֵי. סְבַר דְּמוֹרָה לֵיהּ כְּהָדָא דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שָׂרֵי. וְהוֹרֵי לֵיהּ כְּהָדָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן אֲסִיר. רַב אָמַר. קָלֶנְדָּס לִפְנֵי תְּקוּפָה שְׁמוֹנָה יָמִים. סַטֶּרנַלְיָא לְאַחַר תְּקוּפָה שְׁמוֹנָה יָמִים. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן. פְּרוֹקְטוֹ רֹאשָׁהּ שֶׁלִּתְקוּפָה. רַבִּי בָּא בְשֵׁם רַב. שְׁלֹשָׁה זְמַנִּים בְּכָבֶל. וּשְׁלֹשָׁה זְמַנִּים בְּמָדַיי. שְׁלֹשָׁה זְמַנִּים בְּכָבֶל. מְהוֹרִי וְכִנּוֹנִי וְכִנְווֹתָה. שְׁלֹשָׁה בְמָדַיי. נוֹסְרְדֵי וְתִירַייסְקִי וּמְהִירְקָנָה. רַבִּי הוּנָא בְשֵׁם רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב. נוֹרוּז בְּבִ׳ בְּאָדָר בְּפָרָס בְּעֶשְׂרִים בְּאָדָר בְּמָדַי.

סַטוּרנַלְיָא. שִׁנְאָה טְמוּנָה. שׁוֹנֵא נוֹקֵם נוֹטֵר. הֵיךְ מַה דְּאַתְּ אָמַר וַיִּשְׂטֹם עֵשָׂו אֶת יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי יִצְחָק בֵּירַבִּי לָעְזָר. בְּרוֹמֵי צְוָוחִין לֵיהּ. סָנַטוֹרְיֵיהּ דְּעֵשָׂו. וְקָרְטָסִיס. יוֹם שֶׁתָּפְשָׂה בּוֹ רוֹמֵי מַלְכוּת. וְלֹא כְבָר תַּנִּיתָהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּירַבִּי בּוּן. פַּעַם שְׁנִיָּיה. אָמַר רַבִּי לֵוִי. יוֹם שֶׁנִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה לְפַרְעֹה נְכֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם יָרַד מִיכָאֵל וְנָעַץ קָנֶה בַּיָּם וְהֶעֱלָה שִׁלְעֲטוּט וְנַעֲשָׂה חוֹרֶשׁ גָּדוֹל וְזֶה הוּא כַּרְךְ גַּדוֹל שֶׁבְּרוֹמֵי. יוֹם שֶׁהֶעֱמִיד יָרָבְעָם שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב בָּאוּ רוֹמֵס וְרוֹמִילֵס וּבָנוּ שְׁנֵי צְרִיפִים בְּרוֹמֵי. יוֹם שֶׁנִּסְתַּלֵּק בּוֹ אֱלִיָּהוּ הוּעֲמַד מֶלֶךְ בְּרוֹמֵי. וּמֶלֶךְ אֵין בֶּאֱדוֹם נִצָּב מֶלֶךְ.

יוֹם גִּינִיסָאָ שֶׁל מְלָכִים. וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת פַּרְעֹה.

יוֹם הַלֵּידָה וְיוֹם הַמִּיתָה. עַד כָּאן לְצִיבּוּר. מֵיכָן וָאֵילָךְ לְיָחִיד. וּכְתִיב בִּשְׁלוֹם תָּמוּת וּבְמִשְׂרְפוֹת אֲבוֹתֶיךָ הָרִאשֹׁנִים וגו׳. כֵּינִי מַתְנִיתָא. כָּל מִיתָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עִישׁוּן וּשְׂרֵיפָה יֵשׁ בָּהֶן עֲבוֹדָה זָרָה. וְשֶׁאֵין בָּהּ עִישׁוּן וּשְׂרֵיפָה אֵין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה.

ג משנה: יוֹם תִּגְלַחַת זְקָנוֹ וּבְלוֹרִיתוֹ יוֹם שֶׁעָלָה בוֹ מִן הַיָּם וְיוֹם שֶׁיָּצָא בוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים וְגוֹי שֶׁעָשָׂה מִשְׁתֶּה לִבְנוֹ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הָאִישׁ.

הלכה: יוֹם תִּגְלַחַת זְקָנוֹ כול׳. מַה. אוֹתוֹ הַיּוֹם בִּלְבַד. אוֹ אוֹתוֹ הַיּוֹם בְּכָל שָׁנָה. וְהָתַנֵּי. תִּגְלַחְתּוֹ וְתִגְלַחַת בְּנוֹ אֲסוּרָה. תִּיפְתָּר שֶׁגִּילְּחוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. וְהָתַנֵּי. מִשְׁתֶּה וּמִשְׁתֶּה בְּנוֹ אֲסוּרָה. תִּיפְתָּר שֶׁגִּילְּחוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת שֶׁנָּשְׂאוּ נָשִׁים. וְהָתַנֵּי. לֵידָתוֹ וְלֵידַת בְּנוֹ אֲסוּרָה. אִית לָךְ מֵימַר. שֶׁנּוֹלְדוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. תִּיפְתָּר בְּהַהוּא דְּלָא אַסְפִּיק מֵיעֲבַד בְּיוֹמֵיהּ עַד דְּאִיתְיְלִיד לֵיהּ בַּר וַעֲבַד כְּחָדָא.

תַּנֵּי. לֹא יִשְׁלַח לוֹ חֲבֵירוֹת מְכוּרוֹת לַחֲנֻונִי מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּטוֹעֲנוֹ טַעֲנַת חִנָּם. לֹא יִסְרַב אָדָם בַּחֲבֵירוֹ לְאָרְחוֹ בְּשָׁעָה שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה. לֹא יַרְבֶּה לוֹ בְּתִקְרוֹבֶת בְּשָׁעָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ מְבַקֵּשׁ. מָהוּ בְּתִקְרוֹבֶת. רְחִיץ בְּזָווי אוֹחֲרֵי. וּבִירוּשָׁלַם הָיָה הוֹפֵךְ עִיכְלֵיהּ דִּימִינָא לִשְׂמָאלָא.

תַּנֵּי. עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם וְיִשְׂרָאֵל. אִם נוֹתְנִין הַגּוֹיִם לַגַּבָּאִין גּוֹבִין מֵהֶן וּמִיִּשְׂרָאֵל. וּמְפַרְנְסִין עֲנֵיֵּי גוֹיִם וַעֲנֵיֵּי יִשְׂרָאֵל. וּמְבַקְּרִין חוֹלֵי גוֹיִם וְחוֹלֵי יִשְׂרָאֵל. נוֹחֲמִים אֲבֵילֵי גוֹיִם וַאֲבֵילֵי יִשְׂרָאֵל. וְקוֹבְרִין מֵיתֵי גוֹיִם וּמֵיתֵי יִשְׂרָאֵל. וּמַכְנִיסִין כֵּלֵי גוֹיִם וְכֵלֵי יִשְׂרָאֵל. מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. גִּירְדָּאֵי שְׁאָלוֹן לְרִבִּי אִמִּי. יוֹם מִשְׁתֶּה שֶׁלְּגוֹיִם מָהוּ. וּסְבַר מִישְׁרֵי לוֹן מִן הָדָא. מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. אֲמַר לֵיהּ רִבִּי בָּא. וְהָתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה. יוֹם מִשְׁתֶּה שֶׁלְּגוֹיִם אָסוּר. אָמַר רִבִּי אִמִּי. אִילּוּלֵא רִבִּי בָּא הָיָה לָנוּ לְהַתִּיר עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶן. וּבָרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁרִיחֲקָנוּ מֵהֶם.

ד משנה: עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה חוּצָה לָהּ מוּתָּר. הָיָה חוּצָה לָהּ עֲבוֹדָה זָרָה תּוֹכָהּ מוּתָּר. מַהוּ לֵילֵךְ לְשָׁם בִּזְמַן שֶׁהַדֶּרֶךְ מְיוּחֶדֶת לְאוֹתוֹ מָקוֹם אָסוּר. וְאִם הָיָה יָכוֹל לְהַלֵּךְ בָּהּ לְמָקוֹם אַחֵר מוּתָּר. עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה וְהָיוּ בָהּ חֲנוּיוֹת מְעוּטָּרוֹת וְשֶׁאֵינָן מְעוּטָּרוֹת זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְּבֵית שְׁאָן וְאָמְרוּ חֲכָמִים הַמְעוּטָּרוֹת אֲסוּרוֹת וְשֶׁאֵינָן מְעוּטָּרוֹת מוּתָּרוֹת׃

הלכה: עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה כול׳. הָא תוֹכָהּ אָסוּר. מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ צֶלֶם אֶחָד יְהֵא תוֹכָהּ אָסוּר. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. בִּירִיד שָׁנוּ. וּמַה בֵּין תּוֹכָהּ לְחוּצָה לָהּ. תּוֹכָהּ שֶׁנִּגְנְזָה מִן הַמֶּכֶס אָסוּר. חוּצָה לָהּ מוּתָּר שֶׁלֹּא נִגְנְזָה מִן הַמֶּכֶס. וְאִם הָיָה חוּצָה לָהּ נִגְנְזָה מִן הַמֶּכֶס אַף חוּצָה לָהּ אָסוּר. וְהָתַנֵּי. הוֹלְכִין לִירִיד וְלוֹקְחִין מִשָּׁם עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְהֵמָה. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. לֹא סוּף דָּבָר עֲבָדִים יִשְׂרָאֵל אֶלָּא אֲפִילּוּ עֲבָדִים גּוֹיִם. שֶׁמִּקָּרְבָן תַּחַת כַּנְפֵי שְׁכִינָה. וְהָתַנֵּי. לָקַח מִשָּׁם כְּסוּת תִּשְׁרָף. בְּהֵמָה תֵּעָקֵר. מָעוֹת יוֹלִיכֵם לְיַם הַמֶּלַח. נִיחָא כְּסוּת תִּישָׂרֵף. מָעוֹת יוֹלִיכֵם לְיַם הַמֶּלַח. בְּהֵמָה תֵּיעָקֵר. וְהָתַנֵּי. הוֹלְכִין לִירִיד וְלוֹקְחִין מֵהֶן עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְהֵמָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. לֹא סוּף דָּבָר עֲבָדִים יִשְׂרָאֵל אֶלָּא אֲפִילּוּ עֲבָדִים גּוֹיִם. שֶׁמִּקָּרְבָן תַּחַת כַּנְפוֹת שָׁמַיִם. תִּיפְתָּר יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל. וְהָתַנֵּי. הַמּוֹכֵר עַבְדּוֹ לַגּוֹיִם דָּמָיו אֲסוּרִין. עוֹד הִיא תִּיפְתָּר יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל. יִשְׂרָאֵל שֶׁהוֹלֵךְ לִירִיד לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמַצִּיל מִיָּדָן. וּבַחֲזִירָה אָסוּר שֶׁנִּגְנְזָה מַחְמַת עֲבוֹדָה זָרָה. וּבַגּוֹיִם בֵּין הוֹלְכִין בֵּין בָּאִין מוּתָּר. רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה פוּנְדָּק מוּתָּר. רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי. בִּירִיד אָסוּר וּבְפוּנְדָּק מוּתָּר. דִּילְמָא בִּפְרִגְמָטֵיָא אָמְרָהּ רִבִּי יוֹחָנָן. אֲתָא רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה פוּנְדָּק מוּתָּר בִּפְרַקְמָטֵיָא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן.

רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֶחֱלִיף בְּהֵמָה בָּעֲבוֹדָה זָרָה אֲסוּרָה. רַב חִסְדָּא בָּעֵי. אִילּוּ הִשְׁתַּחֲוָה לָהּ לֹא אָסְרָהּ. מִפְּנֵי שֶׁהֶחֱלִיף בְּהֵמָה בָּעֲבוֹדָה זָרָה אָסְרָהּ. דִּילְמָא בִּפְרִגְמָטֵיָא שֶׁנִּכְנְסָה קוֹדֶם לִירִיד אִיתְאֲמָרַת. אֲתָא רִבִּי זְעִירָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֶחֱלִיף בְּהֵמָה בָּעֲבוֹדָה זָרָה אָסְרָהּ. בִּפְרִגְמָטֵיָא שֶׁנִּכְנְסָה קוֹדֶם לִירִיד אִיתְאֲמָרַת. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. אָסוּר לַעֲשׂוֹת חֲבִילָה בִּירִיד. וְתַנֵּי כֵן. לֹא יִשְׁאַל בִּשְׁלוֹמוֹ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא מִתְחַשֵּׁב. מְצָאוֹ לְפִי דַרְכּוֹ שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹמוֹ בְּכוֹבֶד רֹאשׁ.

רִבִּי חִיָּיה בַּר וָוה שְׁלַח מִיזְבּוֹן לֵיהּ סַנְדָּל מִן יְרִידָה דִּצּוֹר. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. וְאַתְּ מִלּוֹקֵחַי יְרִיד. אָמַר לֵיהּ. וְאַתְּ לֹא לָקַחְתָּ קְלוֹסְקִין מִיָּמֶיךָ. אָמַר לֵיהּ. שַׁנְיָיא הִיא. דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא אָסְרוּ דָבָר שֶׁהוּא חַיֵּי נֶפֶשׁ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָנָן שָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹצָדָק. לֵית אַתְּ בְּדִיק לֵיהּ אֶהֵן יְרִידָה דְּצוֹר מָהוּ. אָמַר לֵיהּ. אֵין. יְהַב תַּרְתֵּין לִיטְרִין דְּפִילְפִּלִין לְאִיסְקַרְנְדָה. עָאַל וְאַשְׁכַּח כְּתִיב תַּמָּן. אֲנָא דִּיקְלְטְיָאנוּס מַלְכָּא שְׁכָנִית אֶהֵן יְרִידָה דְּצוֹר לְגַדְיָה דְּאַרְקְלֵיס אָחִי תְּמַנְיָא יוֹמִין. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן שָׁאַל לְרִבִּי חֲנִינָה. יְרִיד עֲזָה מָהוּ. אָמַר לֵיהּ. הֲלַכְתָּ לְצוֹר מִיָּמֶיךָ וְרָאִיתָ יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שֶׁהֵן שׁוּתָּפִין בִּקְדֵירָה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא נִיעֵר הַגּוֹי בִּקְדֵירָה. וְקַשְׁיָא. הוּא שָׁאַל לֵיהּ דָּא וּמֵגִיב לֵיהּ דָּא. אֶלָּא בְּגִין דְּלֵית רִבִּי חֲנִינָה אָמַר מִילָּה דְּלָא שְׁמָעָהּ מֵיּוֹמוֹי בְּגִין כֵּן הוּא שָׁאַל לֵיהּ דָּא וּמֵגִיב לֵיהּ דָּא. אַתָּא רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי בּוּן אֲבָא בַּר בַּר חָנָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא אָסְרוּ אֶלָּא כְּגוֹן יְרִידָה שֶׁלְּבוֹטְנָה. וְתַנֵּי כֵן. ג׳ יְרִידִין הֵן. יְרִיד עֲזָה יְרִיד עַכּוֹ יְרִידָה שֶׁלְּבוֹטְנָה. וְהַמְחוּוֹר שֶׁבְּכוּלָּן יְרִיד בּוֹטְנָה.

מָהוּ לֵילֵךְ לָשָׁם. אִם הָיָה אַכְסָנַאי אָסוּר. בֶּן עִיר מוּתָּר. שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ שְׁיָרָה לֵילֵךְ בְּכָל מָקוֹם.

בְּמַה מְעוּטָרוֹת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בַּהֲדַס. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בְּשֶׁאָר כָּל הַמִּינִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן הַכֹּל אָסוּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא הַתּוֹסֶפֶת. הֵיךְ עֲבִיד. הָיָה לָמוּד לְהוֹצִיא ה׳ קוּפּוֹת וְהוֹצִיא עֶשֶׂר. אֵין תֵּימַר. מִשֶּׁם עִיטּוּר. אָסוּר. אֵין תֵּימַר. מִשֶּׁם פְּרָקְסִים מוּתָּר.

ה משנה: אֵילּוּ דְבָרִים אָסוּר לְמְכוֹר לַגּוֹיִם אִיצְטְרִיבִילִין וּבְנוֹת שׁוּחַ בִּפְטוֹטְרוֹתֵיהֶן וּלְבוֹנָה וְתַרְנְגוֹל הַלָּבָן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מוֹכֵר הוּא לוֹ תַּרְנְגוֹל לָבָן בֵּין הַתַּרְנְגוֹלִין. בִּזְמַן שֶׁהוּא בִּכְנֵי עֵצְמוֹ קוֹטֵעַ אֶצְבָּעוֹ וּמוֹכְרוֹ שֶׁאֵין מַקְרִיבִין חָסֵר לַעֲבוֹדָה זָרָה. וּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים סְתָמָן מוּתָּר וּפֵירוּשָׁן אָסוּר. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אַף דֶּקֶל טָב וְחָצָד וְנִיקְלְבִים אָסוּר לְמְכוֹר לַגּוֹיִם׃

הלכה: אֵילּוּ דְבָרִים אֲסוּרִין. שְׁמְעוֹן בַּר בָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּנוֹת שׁוּחַ בִּפְטוֹטְרוֹתֵיהֶן וְאִיצְטְרוּבִילִין בִּמְטוּטָלוֹתֵיהֶן.

וּלְבוֹנָה. תַּנֵּי. אִם הָיְתָה חֲבִילָה מוּתָּר. וְכַמָּה הִיא חֲבִילָה. רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר. חֲבִילָה שֶׁל לְבוֹנָה אֵין פָּחוֹת מֵחֲמִשָּׁה מִינִין. אִם הָיָה כוּמָּר אָסוּר. רוֹפֵא מוּתָּר. תַּגָּר חָשׁוּד אָסוּר.

אֲנָן תְּנַן. תַּרְנְגוֹל לָבָן. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. תַּרְנְגוֹל סְתָם. מַתְנִיתִין צְרִיכָה לְמַתְנִיתָה דְּרִבִּי חִיָּיה. וּמַתְנִיתָה דְּרִבִּי חִיָּיה צְרִיכָה לְמַתְנִיתִין. אִילּוּ תַנֵּינָן וְלֹא תַנֵּי רִבִּי חִיָּיה הֲוִינָן אָמְרִין. לֹא אָמְרוֹן אֶלָּא תַּרְנְגוֹל לָבָן. אֲבָל תַּרְנְגוֹל סְתָם אֲפִילּוּ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ מוּתָּר. הֲוֵי צוֹרְכָה לְמַתְנִיתָה דְּרִבִּי חִיָּיה. אוֹ אִילּוּ תַנֵּינָן וְלֹא תַנֵּי רִבִּי חִיָּיה הֲוִינָן אָמְרִין. לֹא אָמְרוֹן אֶלָּא תַּרְנְגוֹל סְתָם. הָא תַרְנְגוֹל לָבָן אֲפִילּוּ בֵּינוֹ לְבֵין הַתַּרְנוֹגַלִּין אָסוּר. הֲוֵי צוֹרְכָה לְמַתְנִיתִין וְצוֹרְכָה לְמַתְנִיתָא דְּרִבִּי חִיָּיה. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה. תַּרְנְגוֹל לְמְכוֹר. מוֹכֵר לוֹ תַּרְנְגוֹל לָבָן. תַּרְנְגוֹל לָבָן לְמְכוֹר. נֵימַר בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ אָסוּר. בֵּינוֹ לְבֵין הַתַּרְנוֹגַלִּין מוּתָּר. רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה בָּעֵי. רָאָה תַּרְנוֹגַלִּין רוֹעִין בָּאַשְׁפָּה וְתַרְנְגוֹל לָבָן בֵּינֵיהֶן וְאָמַר. שֶׁלִּמִּי. כְּמִי שֶׁסַּיֵּים.

הָיָה חָסֵר. קָרְיָא אָמַר. שֶׁמַּקְרִיבִין חָסֵר לָעֲבוֹדָה זָרָה. וְכִי תַגִּישׁוּן עִוֵּר לִזְבוּחַ אֵין רָע. הָדָא אָמְרָה. שֶׁמַּקְרִיבִין חָסֵר לָעֲבוֹדָה זָרָה.

רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אַף דֶּקֶל טָב וְחָצָד וְנִקְלְבִיס אָסוּר לְמְכוֹר לַגּוֹיִם. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה אָמַר. קוֹרְיוֹטָה. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי אָמַר. מִין הוּא וּשְׁמוֹ חַצְדָּא. עָבַר וּמְכַר. יֵיבֹה כַּיי דָּמַר רִבִּי לָעְזָר. עָבַר וּבָנָה מוּתָּר. וָכָא עָבַר וּמְכַר מוּתָּר.

ו משנה: מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְמְכוֹר בְּהֵמָה דַּקָּה לַגּוֹיִם מוֹכְרִין. מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְמְכוֹר אֵין מוֹכְרִין וְאַל יְשַׁנֶּה אָדָם מִפְּנֵי הַמַּחֲלוֹקֶת. וּבְכָל מָקוֹם אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גַּסָּה עֲגָלִים וּסְיָיחִים שְׁלֵמִין וּשְׁבוּרִין. רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בַּשְּׁבוּרָה בֶּן בְּתֵירָא מַתִּיר בַּסּוּס׃

הלכה: מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְמְכוֹר בְּהֵמָה דַּקָּה כול׳. מַה וּמוּתָּר לְגַדֵּל. אָמַר רִבִּי בָּא. כְּגוֹן מָהִיר שֶׁהוּא שִׁשָּׁה עָשָׂר מִיל עַל שִׁשָּׁה עָשָׂר מִיל. הֲווֹן בָּעֵיי מֵימַר. מָאן דָּמַר. מוּתָּר לְמְכוֹר מוּתָּר לְגַדֵּל. וּמָאן דָּמַר. אָסוּר לְמְכוֹר אָסוּר לְיַיחֵד. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רַב. וַאֲפִילּוּ כְּמָאן דָּמַר. מוּתָּר לְמְכוֹר אָסוּר לְיַיחֵד. מַה בֵּין לְמְכוֹר מַה בֵּין לְיַיחֵד. בְּשָׁעָה שֶׁמּוֹכְרָהּ לוֹ כִּבְהֶמְתּוֹ שֶׁלְּגוֹיִי הִיא. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מְיַיחֲדָהּ לוֹ כִּבְהֶמְתּוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל הִיא וְהוּא חָשׁוּד עָלֶיהָ.

מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְמְכוֹר אֵין מוֹכְרִין. לָמָּה. מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאָהּ מִידֵי גִּיזָּה. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה עֵז. מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאָהּ מִידֵי בְכוֹרָה. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיָה זָכָר. מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאוֹ מִידֵי מַתָּנוֹת. מֵעַתָּה חִישִׁין אַל יִמְכּוֹר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאוֹ מִן הַחַלָּה. יַיִן וְשֶׁמֶן אַל יִמְכּוֹר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאָן מִן הַבְּרָכָה.

בְּכָל מָקוֹם אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גַּסָּה. לָמָּה. בְּהֵמָה גַּסָּה יֵשׁ בָּהּ חִיּוּב חַטָּאת וּבְהֵמָה דַּקָּה אֵין בָּהּ חִיּוּב חַטָּאת. וְאֵינוֹ חוֹלֵב וְאֵינוֹ גּוֹזֵז. אָמַר. תַּמָּן הִיא מִתְחַיֶּיבֶת. בְּרַם הָכָא הוּא מִתְחַיֵּיב. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא מוֹכְרָהּ לוֹ לֹא כִּבְהֶמְתּוֹ שֶׁלְּגוֹיִי הִיא. רִבִּי אִמִּי בַּבְלָיָיא בְשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. פְּעָמִים שֶׁמּוֹכְרָהּ לוֹ לְנִיסָּיוֹן וְהוּא מַחֲזִירָהּ לְאַחַר ג׳ יָמִים וְנִמְצָא עוֹבֵד עֲבוֹדָה בִּבְהֶמְתּוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. מֵעַתָּה לְנִיסָּיוֹן אָסוּר שֶׁלֹּא לְנִיסָּיוֹן מוּתָּר. זוֹ מִפְּנֵי זוֹ.

עָבַר וּמְכַר קוֹנְסִין אוֹתוֹ. כְּשֵׁם שֶׁקּוֹנְסִין לוֹ לַהֲלָכָה כָּךְ קוֹנְסִין לוֹ לְמִנְהָג. וּמְנַיִין שֶׁקּוֹנְסִין לוֹ לְמִנְהָג. חַד בַּר נַשׁ זְבִין גְּמָלֵיהּ לַאֲרָמָאֵי. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רֵישׁ לָקִישׁ וּקְנָסֵיהּ בְּדִיפְלָא בְּגִין דְּיֵיחְזֵר לֵיהּ גְּמָלָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. לְסַרְסוּר קָנָס וַהֲווּ צָוְוחִין לֵיהּ בְּרָא דְמִסַּרְסַר לָאֲרָמָאֵי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי יוּדָה. דְּתַנֵּי בְשֵׁם רִבִּי יוּדָה. הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מִן הַגּוֹי וְיָלְדָה בְּכוֹר מַעֲלֶה עִמּוֹ בְּשָׁוְויוֹ וְנוֹתֵן חֲצִי דָמִים לַכֹּהֵן. נִתְּנָה לוֹ בְקַבָּלָה מַעֲלֶה עִמּוֹ עַד כַּמָּה דָמִים בְּשָׁוְויוֹ וְנוֹתֵן כָּל הַדָּמִים לַכֹּהֵן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. הוֹאִיל וְאֶצְבַּע הַגּוֹי בָּאֶמְצַע נִפְטֶרֶת מִן הַבְּכוֹרָה. רוֹבָה דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִדְּרִבִּי יוּדָה. מַה דָּמַר רִבִּי יוּדָה מְשׁוּם הֵילְכוֹת בְּכוֹרָה. וּמַה דָּמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לְהֵילְכוֹת בְּהֵמָה גַּסָּה.

רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בַּשְּׁבוּרָה. לֹא אָמַר רִבִּי יְהוּדָה אֶלָּא בַּשְּׁבוּרָה שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִתְרַפּוֹת. אָמְרוּ לוֹ. וַהֲלֹא הוּא מֵבִיא לָהּ זָכָר וְהוּא רוֹבָעָהּ וְהִיא יוֹלֶדֶת. אָמַר לָהֶן. אַף אֲנִי לֹא אָמַרְתִּי אֶלָּא בְּסוּס זָכָר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְרַפּוֹת. אָמְרוּ לוֹ. וַהֲלֹא מֵבִיא לוֹ נְקֵיבָה וְהִיא רוֹבַעַת מִמֶּנּוּ וְהִיא יוֹלֶדֶת. רַב אַבִּין בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאָסוּר לְהַמְצִיא לָהֶן עוּבָּרִין. תַּמָּן תַּנִּינָן. הַלּוֹקֵחַ עוּבַּר חֲמוֹרוֹ שֶׁלְּנָכְרִי וְהַמּוֹכֵר לוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי. וְהַמִּשְׁתַּתֵּף לוֹ וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְקַבָּלָה פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה. רִבִּי חַגַּיי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. לֵית הָדָא אָמְרָה שֶׁאָסוּר לְהַמְצִיא לָהֶן עוּבָּרִין. אָמַר לֵיהּ. כְּבָר קְדָמָךְ רַב אַבִּין בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאָסוּר לְהַמְצִיא לָהֶן עוּבָּרִין.

בֶּן בְּתֵירָה מַתִּיר בַּסּוּס. לֹא אָמַר בֶּן בְּתֵירָה אֶלָּא בְּסוּס זָכָר שֶׁהוֹרֵג בְּעָלָיו בַּמִּלְחָמָה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שֶׁרָץ אַחַר הַנְּקֵיבוֹת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שֶׁעוֹמֵד וּמַשְׁתִּין. מַה בֵּינֵיהוֹן. סְרִיס. מָאן דְּאָמַר. שֶׁרָץ אַחַר הַנְּקֵיבוֹת. אֵינוּ רָץ. וּמָאן דְּאָמַר. עוֹמֵד וּמַשְׁתִּין. אַף זֶה עוֹמֵד וּמַשְׁתִּין. רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִיָּיה. לְכְשֶׁיַּזְקִין כּוֹדְנוֹ בָּרֵיחַיִם. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן בְּשֵׁם רִבִּי הוֹנָא. בֶּן בְּתֵירָה וְרִבִּי נָתָן שְׁנֵיהֶם אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. דְּתַנֵּי. הוֹצִיא מִן הַבְּהֵמָה וּמִן הַחַיָּה וּמִן הָעוֹפוֹת בֵּין חַיִּים בֵּין מֵתִים חַיָּיב. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. מֵתִים חַיָּיב. חַיִּים פָּטוּר. וְרַבָּנָן אִית לְהוֹן. חַיָּיב חַטָּאת. וְאִינּוּן מְתִיבִין לֵיהּ אָכֵן. כְּשִׁיטָתוֹ הֵשִׁיבוּהוּ. כְּשִׁיטָתְךָ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר מְשׁוּם שְׁבוּת. אוֹף אֲנָא אִית לִי. לְכְשֶׁיַּזְקִין כּוֹדְנוֹ לָרֵיחַיִם. רִבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי שֶׁאָסוּר מְשׁוּם שְׁנֵי דְבָרִים. מְשֵׁם כְּלֵי זַיִן וּמְשֵׁם בְּהֵמָה גַּסָּה. וְתַנֵּי כֵן. חַיָּה גַּסָּה כִּבְהֵמָה דַּקָּה. מָאן תַּנַּיְתָהּ. רִבִּי. דִּבְרֵי חֲכָמִים. רִבִּי בִּיסְנָא רִבִּי חָנָן בַּר בָּא בְשֵׁם רַב. חַיָּה גַּסָּה כִּבְהֵמָה גַּסָּה.

ז משנה: אֵין מוֹכְרִין לָהֶם דּוּבִּין וַאֲרָיוֹת וְכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נֶזֶק לָרַבִּים וְאֵין בּוֹנִין עִמָּהֶם בָּסִילְקֵי גַּרְדּוֹן וְאִיסְטַדְיָא וּבִימָה. אֲבָל בּוֹנִים עִמָּהֶם בִּימִיסְיָאוֹת וּמֶרְחָצָאוֹת. הִגִּיעוּ לְכִפָּה שֶׁמַּעֲמִידִין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לִבְנוֹתָהּ:

הלכה: אֵין מוֹכְרִין לָהֶם דּוּבִּין וַאֲרָיוֹת כול׳. הָא דָבָר שֶׁאֵין בּוֹ נִיזְקָא לָרַבִּים מוּתָּר. מַתְנִיתִין דִּרְבִּי. דְּתַנֵּי. הָרוֹאֶה אֶת הַנְּחָשִׁים וְאֶת הַחֲבָרִים מוֹקִיוֹן מוּפְיוֹן מוּלְיוֹן מִילָרִין מִילָרִיה סְגִילָרִין סְגִילָרִיָה. הֲרֵי זֶה אָסוּר מְשׁוּם מוֹשֵׁב לֵצִים. שֶׁנֶּאֱמַר וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב. וְכוּלָּן מֵבִיאִין לִידֵי בִיטּוּל תּוֹרָה. שֶׁנֶּאֱמַר כִּי אִם בְּתוֹרַת יְיָ חֶפְצוֹ. הָעוֹלֶה לַתֵּיאַטְרוֹן אָסוּר מְשׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. בְּשָׁעָה שֶׁהֵן מְזַבְּלִין אָסוּר מְשׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה. וְאִם לָאו אָסוּר מְשׁוּם וּמוֹשַׁב לֵצִים בְּלִבַּד. הָעוֹלֶה לַתֵּיאַטְרוֹן וְצָווּחַ. אִם לְצוֹרֶךְ הָרַבִּים מוּתָּר. וְאִם מִתְחַשֵּׁד הוּא אָסוּר. הַיּוֹשֵׁב בְּאִיצְטַדְיוֹן הֲרֵי זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים. רִבִּי נָתָן מַתִּיר מִפְּנֵי שְׁנֵי דְבָרִים. מְשׁוּם שֶׁצָּווּחַ וּמַצִּיל אֶת הַנְּפָשׁוֹת. וּמֵעִיד עַל הָאִשָּׁה שֶׁתִּינְשֵׂא.

עָבַר וּבָנָה. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. מוּתָּר. אָמַר רִבִּי מָנָא. לֹא מִסְתַּבְּרָא כְּאָהֳלִין סוֹבָרָה דְּלֹא אָסוּר דְּהוּא חַייָד כָּל הָדָא כִיפְתָּא.

ח משנה: אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע אֲבָל מוֹכֵר הוּא מִשְׁקֶצֶץ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מוֹכֵר הוּא לוֹ עַל מְנָת לָקוֹץ.

הלכה: אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע כול׳. רִבִּי בוּן בַּר חִיָּיה בָּעֵי. אַף בְּהֵמָה גַּסָּה בַּמַּחֲלוֹקֶת מוֹכֵר לוֹ עַל מְנָת לִשְׁחוֹט. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. אַף בְּהֵמָה גַּסָּה בַּמַּחֲלוֹקֶת. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. מוֹכֵר לוֹ עַל מְנָת לִשְׁחוֹט.

ט משנה: אֵין מַשְׁכִּירִין לָהֶן בָּתִּים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שָׂדוֹת. וּבְסוּרְיָא מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים אֲבָל לֹא שָׂדוֹת. וּבְחוּץ לָאָרֶץ מוֹכְרִין לָהֶם בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אַף בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים אֲבָל לֹא שָׂדוֹת. וּבְסוּרְיָא מוֹכְרִים בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת. וּבְחוּצָה לָאָרֶץ מוֹכְרִין אֵילּוּ וָאֵילּוּ:

הלכה: אֵין מַשְׁכִּירִין לָהֶן בָּתִּים כול׳. רִבִּי זְעִירָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה רִבִּי אַבָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא תִּחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם חֵן. לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם מַתָּנַת חִנָּם. לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם חֲנָייָה בָּאָרֶץ. וְהָתַנִּינָן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אַף בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַשְׁכִּירִין לָהֶן בָּתִּים. בַּיִת אֵין מָצוּי לְהִתְבָּרֵךְ מִתּוֹכוֹ שָׂדֶה מָצוּי לְהִתְבָּרֵךְ מִתּוֹכוֹ. הוֹרֵי רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן שֶׁאָסוּר לְהַשְׁכִּיר לָהֶן קְבוּרָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל שֵׁם לֹא תִתֵּן לָהֶם חֲנָייָה בָּאָרֶץ.

לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם מַתָּנַת חִנָּם. וְהָתַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְרָאָה קְלוֹסְקִין אַחַת מוּשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ. אָמַר לְטַבִּי עַבְדּוֹ. טוּל לָךְ קְלוֹסְקִין זוֹ. רָאָה גּוֹי אֶחָד בָּא כְנֶגְדּוֹ. אָמַר לוֹ. מַכְנֵיי. טוּל לָךְ קְלוֹסְקִין זוֹ. רָץ אַחֲרָיו רִבִּי אֵילָעַאי. אָמַר לוֹ. מַה שְׁמְךָ. אָמַר לוֹ. מַכְנֵיי. וּמֵאַיִן אַתָּה. אָמַר לוֹ. מִן הָעֲיָירוֹת שֶׁלְּבוּרְגָנִין. וּמַכִּירְךָ הוּא רַבָּן גַּמְלִיאֵל מִיָּמֶיךָ. אָמַר לוֹ. לֹא. כְּיוֵין רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. וְלָמַדְנוּ מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. לָמַדְנוּ שֶׁאֵין מַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין. וְשֶׁחֲמִיצוֹ שֶׁלְּנָכְרִי מוּתָּר לְאַחַר הַפֶּסַח מִיָּד. וְשֶׁהוֹלְכִין אַחַר רוֹב עוֹבְרֵי דְרָכִים. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. הָדָא דְתֵימַר. בָּרִאשׁוֹנָה. אֲבָל עַכְשָׁיו מַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין מִפְּנֵי הַכִּשָּׁפִים.

עִם כְּשֶׁהוּא יוֹצֵא מִגְּזִיב בָּא אֶחָד לְהִישָּׁאֵל לוֹ עַל נִדְרוֹ. אָמַר לָזֶה שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ עִמּוֹ. תֹּאמַר שֶׁשָּׁתִינוּ רְבִיעִית יַיִן בְּאִיטַלְקִי. אָמַר לוֹ. הֵין. אָמַר לַשּׁוֹאֵל. טַיֵּיל עִמָּנוּ עַד שֶׁנַּפְיִג אֶת הַיַּיִן. כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעוּ לְסוּלָּמָה שֶׁלְּצוֹר יָרַד רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְנִתְעַטֵּף וְיָשַׁב לוֹ וְהִתִּיר לוֹ אֶת נִדְרוֹ. מִדְּבָרָיו לָמַדְנוּ שֶׁרְּבִיעִית יַיִן מְשַׁכֶּרֶת וְשֶׁהַדֶּרֶךְ מַפִּיגָה אֶת הַיַּיִן. וְאֵין נִשְׁאָלִין נְדָרִים וְלֹא מוֹרִים שְׁתוּיֵי יַיִן. וְלֹא מֵפִירִין נְדָרִים מֵהַלְכָה אֶלָּא עֲטוּפִין וְיוֹשְׁבִין. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כָּךְ פָּתַח לוֹ יֵשׁ בּוֹטָה כְּמַדְקְרוֹת חֶרֶב וגו׳. לְאֶחָד שֶׁנָּדַר מִן הַכִּכָּר. וַוי דְּיֵיכוּל. וַוי דְּלָא יֵכוּל. אֵין אָכִיל הוּא עָבַר עַל נִידְרֵיהּ. וְאֵין לָא אָכִיל הוּא חָטָא עַל נַפְשֵׁיהּ. כֵּיצַד יַעֲשֶׂה. יַלֵּךְ אֶצֶל חֲכָמִים וְיַתִּירוּ לוֹ אֶת נִדְרוֹ. דִּכְתִיב וּלְשׁוֹן חֲכָמִים מַרְפֵּא.

לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם חֵן. וְהָתַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁהָיָה מְטַייֵל בְּהַר הַבַּיִת וְרָאָה אִשָּׁה אַחַת גּוֹיָה וּבִירְכָהּ עָלֶיהָ. וְכִי דַּרְכּוֹ שֶׁלְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל לְהַבִּיט בַּנָּשִׁים. אֶלָּא דֶּרֶךְ עַקְמוּמִית הָיְתָה כְּגוֹן אֲהֵין פסוורוס שֶׁהִבִּיט בָּהּ שֶׁלֹּא בְטוֹבָתוֹ וּבֵירְכָהּ עָלֶיהָ. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן עֲלֵיהֶם חֵן. מַה אָמַר. אַבַּסְקַנְטָה. לֹא אָמַר אֶלָּא. בָּרוּךְ שֶׁכָּךְ לוֹ בְּרִיּוֹת נָאוֹת בְּעוֹלָמוֹ. שֶׁכֵּן רָאָה אֲפִילּוּ חֲמוֹר נָאֶה אוֹ

גָּמָל נָאָה סוּס נָאֶה אוֹמֵר. בָּרוּךְ שֶׁכָּךְ לוֹ בִּרְיוֹת נָאוֹת בָּעוֹלָמוֹ.

רִבִּי שִׁמְעוֹן רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. גּוֹדֶלֶת יִשְׂרָאֵל לֹא תְגַדֵּל אֶת הַנְּכְרִית מִשֵּׁם לֹא תִתֵּן עֲלֵיהֶם חֵן. וְלֹא יֵעָשֶׂה יִשְׂרָאֵל שׁוּשְׁבִּין לְגוֹי מִשּׁוּם לֹא תְתְחַתֵּן בָּם. רִבִּי יִצְחָק בַּר גּוּפְתָּא בְעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. לֵילֵךְ לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה שֶׁלּוֹ אָסוּר. לְהֵיעָשׂוֹת לוֹ שׁוּשְׁבִּין לֹא כָל שֶׁכֵּן. אָמַר לֵיהּ. לִיתֵּן עֲלֵיהֶם בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

רִבִּי סִימוֹן הָיוּ לוֹ נוֹטְעֵי כְרָמִים בְּהַר הַמֶּלֶךְ. שָׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לֵיהּ. יָבוֹרוּ וְאַל תַּשְׁכִּירֵם לְגוֹי. שָׁאַל לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. מָהוּ לְהַשְׁכִּירָן לְגוֹי. וְשָׁרָא לֵיהּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִקּוֹם שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל מְצוּיִין. כְּהָדָא בְסוּרְיָא. הָדָא סוּרְיָא נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי חַגַּיי נָחַת לְחֶמְץ. אֲתוֹן וּשְׁאָלוֹן לֵיהּ. אֵילֵין דְּבַר עַשְׁתּוֹר בְּגִין דְּלֵית יִשְׂרָאֵל שְׁכִיחִין וַאֲנָן מוּגְרִין לָעַמְמִין מָהוּ לְעַשֵּׂר עַל יְדֵיהֶם. שָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי זְעִירָא. שָׁאַל רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי אִמִּי. אָמַר לֵיהּ. רִבִּי. מָהוּ לְעַשֵּׂר. אָמַר לֵיהּ. אֵינוֹ צָרִיךְ לְעַשֵּׂר עַל יְדֵיהֶם. מִנָּהּ אַתְּ ר׳ שמעון לְהַשְׁכִּיר כְּרִבִּי יוֹסֵי. וְעוֹד מִן הָדָא דָּמַר רִבִּי חֲנִינָה ר׳ אבהו בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. אַבָּא הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא וּשְׁלַח שְׁאַל לְרִבִּי חִיָּיה לְרִבִּי אִמִּי וְהוֹרוֹן לֵיהּ לְהַשְׁכִּיר כְּרִבִּי יוֹסֵי. הָא לְעַשֵּׂר אֵין מְעַשְּׂרִין עַל יְדֵיהֶן.

י משנה: אַף בִּמְקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַכְנִיס לְתוֹכוֹ עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ וגו׳. וּבְכָל מָקוֹם לֹא יַשְׁכִּיר לוֹ אֶת הַמֶּרְחָץ מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ׃

הלכה: אַף בִּמְקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר כול׳. הָא בְמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִמְכּוֹר מוֹכֵר לוֹ אֲפִילוּ בֵּית דִּירָה וּמַשְׁכִּיר לוֹ אֲפִילוּ בֵּית דִּירָה. רִבִּי אָחָא רִבִּי תַנְחוּם בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי. וַאֲפִילוּ תֵּיבָה קְטַנָּה. כְּגוֹן בּוּרְסְקִי שֶׁבְּצִידָן. לֹא סוֹף דָּבָר כּוּלָּהּ אֶלָּא אֲפִילוּ בַּיִת אֶחָד. הָיוּ שְׁתַּיִם זוֹ לִפְנִים מִזּוֹ הַפְּנִימִית חַיֶּיבֶת וְהַחִיצוֹנָה פְּטוּרָה. הָיְתָה אַחַת וְנַעֲשֵׂית שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם וְנַעֲשֵׂית אַחַת. רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. זֹאת אוֹמֶרֶת שָׂדֶה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל גַּב הַדֶּרֶךְ אָסוּר לְהַשְׁכִּירָהּ לְגוֹיִם. מִפְּנֵי שֶׁנִּקְרֵאת עַל שֵׁם יִשְׂרָאֵל וְזֶן חוֹרְשִׁין בָּהּ בַּשַּׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים.

פרק ב

א משנה: אֵין מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדָּקָאוֹת שֶׁל גּוֹיִם מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדִין עַל הָהַרְבָּעָה. וְלֹא תִתְיַיחֵד אִשָּׁה עִמָּהֶן מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדִין עַל הָעֲרָיוֹת. וְלֹא יִתְיַיחֵד אָדָם עִמָּהֶן מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדִין עַל שְׁפִיכוּת דָּמִים. בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תְיַילֵּד אֶת הַנָּכְרִית אֲבָל נָכְרִית מְיַלֶּדֶת בַּת יִשְׂרָאֵל. בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תָנִיק בְּנָהּ שֶׁל נָכְרִית אֲבָל נָכְרִית מְנִיקָה בְּנָהּ שֶׁל יִשְׂרְאֵלִית בִּרְשׁוּתָהּ׃

הלכה: אֵין מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדָּקָאוֹת שֶׁלְּגוֹיִם כול׳. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה. רִבִּי בָּא רִבִּי יוֹנָה. תִּיפְתָּר כְּרִבִּי לְיעֶזֶר. דְּרִבִּי לְיעֶזֶר אָמַר. אֵינָהּ נִלְקַחַת מִן הַגּוֹיִם. רִבִּי יוֹנָה בָעֵי. וְלָמָּה לִי נָן פָּתְרִין לָהּ דִּבְרֵי הַכֹּל. כַּיי דָּמַר רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רַב. אֲפִילוּ כְמָאן דָּמַר. מוּתָּר לְמִכּוֹר אָסוּר לְיַיחֵד. עָבַר וְיִיחֵד דִּבְרֵי הַכֹּל. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָאִשָּׁה שֶׁנִּחְבְּשָׁה בִּידֵי גוֹיִם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. שַׁנְיָיא הִיא אִשָּׁה שֶׁדַּרְכָּהּ לְצַוּוֹחַ. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה חֲרֶשֶׁת. דַּרְכָּהּ לְרַמֵּז. מַאי כְדוֹן. תִּיפְתָּר כְּרִבִּי לְיעֶזֶר. דְּרִבִּי לְיעֶזֶר אוֹמֵר. אֵינָהּ נִלְקַחַת מִן הַגּוֹיִם. הֲוֹון בְּעַן מֵימַר. מַה פְלִיגִין רִבִּי לְיעֶזֶר וְרַבָּנִין. בְּפָרָה. עַל שׁוּם מַעֲלָה הִיא בְפָרָה סִילְסוּל הִיא בְפָרָה. מִן מַה דְרַבָּנִין מְתִיבִין לְרִבִּי לְיעֶזֶר. כָּל צֹאן קֵדָר יִקָּבְצוּ לָךְ. הָדָא אָמְרָה. אַף בִּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים חָלוּק רִבִּי לְיעֶזֶר. רִבִּי הוֹשַׁעְיָה בָעֵי. מֵשִׁיבִין דָּבָר שֶׁהוּא לָבֹא עַל דָּבָר שֶׁהוּא לְשֶׁעָבַר. רִבִּי אַבִּין בָּעֵי. מֵשִׁיבִין דָּבָר שֶׁיֵּצֵא הָרַע בָּטֵל עַל דָּבָר שֶׁיֵּצֵא הָרַע קַיָּים.

רַב הוֹשַׁעְיָה אָמַר. וְלָמָּה לִי נָן פָּתְרִין לָהּ דִּבְרֵי הַכֹּל. כַּיי דָּמַר רַב הוּנָא בְשֵׁם רַב. וַיִּשְׁקְלוּ אֶת שקלי שְׁלֹשִׁים כֶּסֶף. אֵילּוּ שְׁלֹשִׁים מִצְוֹת שֶׁעֲתִידִין בְּנֵי נֹחַ לְקַבֵּל עֲלֵיהֶן. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. אֵילּוּ שְׁלֹשִׁים צַדִּיקִים שֶׁאֵין הָעוֹלָם חָסֵר מֵהֶן. דָּמַר רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. אֵין הָעוֹלָם יָכוֹל לִהְיוֹת פָּחוֹת מִל׳ צַדִּיקִים כְּאַבִינוּ אַבְרָהָם. וּמַה טַעַם. וַאֲבָרָהָם הָיֹה יִהְיֶה. יהיה מִינְיָין ל׳. פְּעָמִים שֶׁרוּבָּן בְּבָבֶל וּמִיעוּטָן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. פְּעָמִים שֶׁרוּבָּן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמִיעוּטָן בְּבָבֶל. סִימָן יָפֶה לָעוֹלָם בְּשָׁעָה שֶׁרוּבָּן בָּאָרֶץ. רִבִּי חִייָה בַּר לוּלְיָינִי בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. כָּל הַמִּצְוֹת עֲתִידִין בְּנֵי נֹחַ לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם. וּמַה טַעַם. כִּי אָז אֶהְפּוֹךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה. וּבַסּוֹף הֵן עֲתִידִין לַחֲזוֹר בָּהֶן. וּמַה טַעַם. נְנַתְּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ וְנַשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבוֹתֵימוֹ. זוֹ מִצְוַת תְּפִילִין. זוֹ מִצְוַת צִיצִית.

רִבִּי יִצְחָק וְרִבִּי אִמִּי הֲווֹן יָתְבִין מַקְשֵׁיי. וְהָכְתִיב וַיִּזְבְּחוּ לַיי בַּיּוֹם הַהוּא מִן הַשָּׁלָל. וְקַיְימוּנָהּ. וְלָא יָדְעִין אִין חֲבֵרַיָּא קַיְימוּנָהּ וְאִין רִבִּי אִמִּי קַיְימִינָהּ עַל רֹאשָׁהּ. מִן הַשָּׁלָל שֶׁהָיָה בְיָדָם הִקְרִיבוּ. וְהָא כְתִיב וְאַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ הֶעֱלוּ עוֹלָה וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים לַיי פָּרִים. וְכִי מִסְּרָנֵי פְלִשְׁתִּים אָנוּ לְמֵידִין. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. וַאֲפִילוּ נְקֵיבוֹת הִקְרִיבוּ. וְאֶת הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עוֹלָה לַיי. וְהָכְתִיב וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מְעַמְלְקֵי הֱבִיאוּם. אֵין לְמֵידִין מִשָּׁאוּל. דָּמַר רֵישׁ לָקִישׁ. שָׁאוּל גְּרוֹפִית שֶׁלִּשְׁקָמָה הָיָה. וְהָכְתִיב וַיַּקְהֵל דָּוִד אֶת הַגּוֹרָן. קָנָה וְלֹא הִקְרִיב. וְהָכְתִיב וַיֹּאמֶר אֲרַוְנָה אֶל הַמֶּלֶךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ יִרְצֶךָּ. יִרְצֶךָּ בִתְפִילָּה. וְהָכְתִיב וּמִיַּד בֶּן נָכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל אֵלֶּה. מִכָּל אֵלֶּה אֵין אַתְּ מַקְרִיב. לוֹקֵחַ אַתָּה תְּמִימִים וּמַקְרִיב. מָה עֲבַד לָהּ רִבִּי לְיעֶזֶר. לוֹקֵחַ אַתָּה בְדָמִים וּמַקְרִיב. הוּא תַנֵּי בְדָמִים. דְּלֹא כְרִבִּי לְיעֶזֶר.

תַּנְיָ. אֵין מְעַמְּידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדָּקָאוֹת אֲפִילּוּ זְכָרִים אֶצֶל זְכָרִים וּנְקֵיבוֹת אֶצֶל הַנְּקֵיבוֹת. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר זְכָרִים אֶצֶל הַנְּקֵיבוֹת וּנְקֵיבוֹת אֶצֶל זְכָרִים. זְכָרִים אֶצֶל זְכָרִים מָה אִית לָךְ. אוֹהֲבָתוֹ בָּאת וְאֵינָהּ מוֹצְאָה אוֹתוֹ וְהִיא נִרְבַּעַת הֵימֶינּוּ. נְקֵיבוֹת אֶצֶל נְקֵיבוֹת מָה אִית לָךְ. אוֹהֲבָהּ בָּא וְאֵינוֹ מוֹצֵא אוֹתָהּ וְרוֹבְעָהּ. רַבִּי חַנַּיי בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא. לֹא סוֹף דָּבָר בְּהֵמְתּוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל אֶצֶל הַגּוֹי אֶלָּא אֲפִילּוּ בְּהֵמְתּוֹ שֶׁלְּגוֹי אֶצֶל שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל לֹא יְיַחֲדֶינָּה אֶצְלוֹ שֶׁלְּגוֹי אַחֵר חֲבֵירוֹ שֶׁלֹּא תַמְצִיא לוֹ תְּקָלָה. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ שָׂכַר אֶת בְּהֶמְתּוֹ לֹא נָאֶה לַחֲזוֹר לְיַיחֲדָהּ אֶצְלוֹ שֶׁלֹּא תַמְצִיא לוֹ תְּקָלָה. חָשׁוּד הוּא לָבוֹא עַל בְּהֶמְתּוֹ שֶׁלַּחֲבֵירוֹ וְאֵינוֹ חָשׁוּד לָבוֹא עַל בְּהֵמַת עַצְמוֹ. שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁאִם בָּא עָלֶיהָ הוּא מְעַקֶּרָהּ אַף הוּא אֵינוֹ בָא עָלֶיהָ.

אֲבָל מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדָּקָאוֹת שֶׁלְּכוּתִים כול׳. הָדָא אָמְרָה. כּוּתִים לֹא נֶחְשְׁדוּ עַל הָעֲרָיוֹת. וְתַנֵּי כֵן. מִתְיַיחֶדֶת אִשָּׁה עִם שְׁנֵי אֲנָשִׁים אֲפִילּוּ שְׁנֵיהֶם עֲבָדִים אֲפִילּוּ אֶחָד כּוּתִי וְאֶחָד עֶבֶד. אֲבָל לֹא תִתְיַיחֵד עִם הַגּוֹי. חֲמוֹתוֹ וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ וּשְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת לֹא יִתְיַיחֲדוּ עִמּוֹ אֶלָּא בִּפְנֵי שְׁנַיִם.

תַּנֵּי. אֵין מוֹכְרִין לָהֶן לֹא זַיִן וְלֹא כְלֵי זַיִן. וְאֵין מַשְׁחִיזִין לָהֶן אֶת הַזַּיִן. תִּיפְתָּר בְּעִיר שֶׁכּוּלָּהּ גּוֹיִם. וְאֵין הָאִשָּׁה בִּכְלָל שְׁפִיכוּת דָּמִים. אָמַר רַבִּי אִמִּי. תִּיפְתָּר בִּבְרִיאָה. אָמַר רַבִּי אַבִּין. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר יְכוֹלָה אִשָּׁה לְהַטְמִין אֶת עַצְמָהּ וְלוֹמַר. גּוֹיָה אֲנִי. וְאֵין הָאִישׁ יָכוֹל לְהַטְמִין עַצְמוֹ וְלוֹמַר. גּוֹי הוּא.

תַּנֵּי. נְזְדַּוֵּוג לוֹ גּוֹי לְיִשְׂרָאֵל נוֹתְנוֹ לִימִינוֹ. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירְבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. בְּסַיְיף לִימִינוֹ וּבְמַקֵּל לִשְׂמֹאלוֹ. עוֹלָה עִמּוֹ לָעֲלִייָה וְיוֹרֵד עִמּוֹ לְחֻרוּת יִשְׂרָאֵל מִלְּמַעְלָה וְהַגּוֹי מִלְּמַשָּׁה. לֹא יָשׁוּחַ לְפָנָיו שֶׁלֹּא יָרוּץ אֶת גּוּלְגּוֹלְתּוֹ. וּמַרְחִיב לוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ. אִם שְׁאָלוֹ לְהֵיכָן הוֹלֵךְ יַפְלִיגֶינּוּ. כְּשֵׁם שֶׁהִפְלִיג יַעֲקֹב אָבִינוּ לְעֵשָׂו. שֶׁאָמַר לוֹ עַד אֲשֶׁר אָבוֹא אֶל אֲדוֹנִי שֵׂעִירָה. וְהָלַךְ לְסוּכּוֹת. אָמַר רַבִּי הוּנָא. לֹא מָצִינוּ שֶׁהָלַךְ יַעֲקֹב אָבִינוּ לְשֵׂעִיר. אָמַר רַבִּי יוּדָן בְּרֵיהּ דְּרַבִּי. לְעָתִיד לָבוֹא אָמַר לֵיהּ. וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפּוֹט אֶת הַר עֵשָׂו.

בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תְיַילֵּד אֶת הַנָּכְרִית. מִפְּנֵי שֶׁמְּעַמֶּדֶת בֵּן לַעֲבוֹדָה זָרָה. אֲבָל נָכְרִית מְיַילֶּדֶת בַּת יִשְׂרָאֵל. וְתַנֵּי כֵן. מְיַילֶּדֶת מְבַחוּץ אֲבָל לֹא מִבִּפְנִים. לֹא תַכְנִיס יָדָהּ לִפְנִים שֶׁלֹּא תַמִּיק אֶת הָעוּבָּר בְּמֵיעֶיהָ. וְלֹא תַשְׁקֶינָּה כּוּס שֶׁל עִיקָּרִין. הָיְתָה חֲכָמָה. יֵיבָה כַּיי דָּמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה רוֹפֵא אוּמָּן מוּתָּר. וְהָכָא. אִם הָיְתָה חֲכָמָה מוּתָּר.

בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תָנִיק בְּנָהּ שֶׁלְּנָכְרִית מִפְּנֵי שֶׁנּוֹתְנָהּ לוֹ חַיִּים. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. הָדָא אָמְרָה. שֶׁאָסוּר לְלַמְּדוֹ אוּמָנוּת. כְּהָדָא תַּרְתֵּין אוּמְנָוון הֲווֹן בְּגִירוּ. זַנְגַנְיָיא וְקוּבּוּטַרְרַייָא. זַנְגַנְיָיא לָא אַלְפִּין וְקָמוּן. קוּבּוּטַרְרַייָא אַלְפִּין וְאִיתַּעֲקָרוּן.

אֲבָל נָכְרִית מְנִיקָה בְּנָהּ שֶׁלְּבַת יִשְׂרָאֵל. דִּכְתִיב וְהָיוּ מְלָכִים אוֹמְנַיִיךְ וְשָׂרוֹתֵיהֶם מֵינִיקוֹתַיִיךְ. תַּנֵּי. יוֹנֵק הַתִּינוֹק וְהוֹלֵךְ מִן הַנָּכְרִית וּמִן בְּהֵמָה טְמֵאָה וּמֵבִיאִין לוֹ חָלָב מִכָּל מָקוֹם. וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לֹא מִשּׁוּם שֶׁקֶץ וְלֹא מִשּׁוּם טוּמְאָה.

ב משנה: מִתְרַפְּאִין מֵהֶן רִיפּוּי מָמוֹן אֲבָל לֹא רִיפּוּי נְפָשׁוֹת. וְאֵין מִסְתַּפְּרִין מֵהֶן בְּכָל מָקוֹם דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בִּרְשׁוּת הָרַבִּים מוּתָּר אֲבָל לֹא בֵּינוֹ לְבֵינוֹ:

הלכה: וּמִתְרַפְּאִין מֵהֶן רִיפּוּי מָמוֹן כול׳. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. רִיפּוּי מָמוֹן בְּהֶמְתּוֹ. רִיפּוּי נְפָשׁוֹת גּוּפוֹ. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. אִם הָיָה נֶחְמָם אָסוּר. כְּהָדָא רִבִּי אִמִּי סְלַק עִם רִבִּי יוּדָן נְשַׁייָא לְחַמַּתָא דְּגֶדֶר. לָקָה בְּאֶצְבָּעֵיהּ יְהַב עֲלֵיהּ אִיסְפְּלָנִי. חֲמָתָהּ מִתְחַלְחָלָה וּקְלָמָהּ. וְלָא שְׁמִיעַ כַּיי דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בְּרִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה רוֹפֵא אוּמָּן מוּתָּר. וְלֹא דָמְיָיא. תַּמָּן נֶחְמָס מוּתָּר. בְּרַם הָכָא נֶחְמָס אָסוּר.

מָהוּ מִיכְחוֹל מִינְהוֹן. רַב אָמַר. מָאן דְּבָעֵי מִיסְתַּמְיָא אִיסְתְּמִי. לֵוִי אָמַר. מָאן דְּבָעֵי לְמַמּוֹת יָמוּת. רַב לָא עֲבַד עֵינָא כְחַל לָהּ. לֵוִי עֲבַד עֵינָא כְחַל לָהּ. אָמַר רִבִּי בָּא. וְהָא אֲנָן חֲמֵיי לוֹן טָעֲמִין הָדָא קִילּוֹרִיתָא. נִימַר כַּדִּי טָבָא הוּא טָעֵם לָהּ. כַּד לֵית הִיא טָבָה הִיא קַיְימָה וְסַמְיָא. אֶהֱן אוֹפִּיוֹן סַכָּנָה. הָדָא תֵּוּרְיָיקִי. רִבִּי סִימוֹן אָמַר. אֲסוּרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מוּתֶּרֶת.

חֲבֵרַייָא בְּשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא. כָּל שֶׁהוּא מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים מְרַפִּין אוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת. הָתִיב רִבִּי זְעִירָא. הָא אֲנָן תְּנַן. הַחוֹשֵׁשׁ בְּשִׁינָּיו לֹא יְגַמֵּא בָּהֶן חוֹמֶץ. לֹא מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים הֵן. רִבִּי זְעִירָא לֹא אָמַר כֵּן. אֶלָּא רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּא בַּר זַבְדָּא. כָּל שֶׁהוּא מִן הֶחָלָל וְלִפְנִים מְרַפִּין אוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי בָּא בַּר זוּטְרָא רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי. מַעֲלִין עֻצָּם שֶׁלְּרֹאשׁ בַּשַּׁבָּת. רִבִּי חִייָה בַּר מָדַייָא רִבִּי יוֹנָה רִבִּי זְעִירָא רִבִּי בָּא בַּר זוּטְרָא רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי. מַעֲלִין בְּנוֹת אָזְנַיִם בַּשַּׁבָּת. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. עַיִן שֶׁמָּרְדָה מְרַפִּין אוֹתָהּ בַּשַּׁבָּת. תַּמָּן אָמְרִין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. גַּבּוֹת יָדַיִם וְרַגְלַיִם סַכָּנָה. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֶהֱן סוּמְקָא סַכָּנָה. אָמַר רִבִּי אַבִּין. לוֹקְטִין לוֹ עוֹקֶץ עַקְרָב בַּשַּׁבָּת. רַב אָמַר. חַמְרָא לְבַר מֵעַיְנָא שָׁרֵי. לְגַיו מִן עַיְנָא אָסִיר. שְׁמוּאֵל אָמַר. וְאֶהֱן רוֹק תָּפֵל אָסוּר לָעַיִן בַּשַּׁבָּת. מִינַּיהּ אַתְּ יְלִיף לַחֲזָזִיתָא. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִי אָמְרִי. הָדָא עוּרְדְּעָנָא סַכָּנָה. רִבִּי חִזְקִיָּה אָמַר בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין. הָדָא עַכְשְׁבוּנִיתָא סַכָּנָה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. הָדָא גּוּמַרְתָּא סַכָּנָה. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. נוֹתְנִין עָלֶיהָ חֻמִּין בַּפֶּסַח. אֶהֱן בְּלָעָה שָׁרֵי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. מַחַט שֶׁלְּיַד לִיטּוֹל בָּהּ אֶת הַקּוֹץ. דִּלֹּא כֵן מַה בֵּין קוֹץ מַה בֵּין בָּלַע. אֶהֱן עַיְימָא דְעַיְינָא. שְׁאָלוּן לְרִבִּי יִרְמְיָה. אָמַר לוֹן. הָא רִבִּי בָּא קוֹמֵיכוֹן. שְׁאָלוּן לְרִבִּי בָּא וְשָׁרָא לוֹן. אָמַר לוֹן. אוּף אֲנָא שָׁרֵי.

רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֶהֱן צְפַדּוֹנָא סַכָּנְתָא. רִבִּי יוֹחָנָן הֲוָה לֵיהּ כֵּן וַהֲוָה מִיתְסֵי קוֹמֵי דְּתֵימְטִינְיס בְּטִיבְּרְיָא. בָּעֲרוּבְתָא נְחַת לְגַבָּהּ. אָמַר לָהּ. מִיצְרוֹךְ

אֲנָא לְמָחָר כְּלוּם. אָמְרָה לֵיהּ. לֹא. וְאֵין צָרְכַת סַב גַּרְעִינִין דְּתוּמָרִין. וְאִית דְּאָמְרִי. דְּנִיקְלְבִיסִין בְּפַלְגֵּיהוֹן יְקִידִין וְאוּר דִּשְׁעָרִין וְצוֹאַת קֶטָן נְגִיבָה וּשְׁחוֹק וּטְפוֹל וְלָא תֵּימַר קוֹמֵי בַּר נַשׁ. לְמָחָר עָאַל וּדְרָשָׁהּ בְּבֵי מִדְרָשָׁא. שְׁמָעָת וְחָנְקַת גַּרְמָהּ. וְאִית דְּאָמְרִין. אִיתְגַּיֵּירַת. אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ תְּלַת. שְׁמַע מִינָּהּ. אָהֳן צוּפְדָנָה סַכָּנָה. שְׁמַע מִינָּהּ. כָּל שֶׁהוּא מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים מְרַפִּין אוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת. שְׁמַע מִינָּהּ. כַּיי דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה רוֹפֵא אוּמָּן מוּתָּר.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי חֲוָה לֵיהּ קוֹלוֹס וְהוֹרוֹן לֵיהּ רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יוֹנָתָן מִישְׁחוֹק תַּחְלוּסִין וּמִיתַּן גּוֹ חַמְרָא עֲתִיקָא וּמִישְׁתֵּי וְלָא יִסְכָּן.

בַּר בְּרִיהּ חֲוָה לֵיהּ בָּלַע. אֲתָא חַד וּלְחַשׁ לֵיהּ בִּשְׁמֵיהּ דְּיֵשׁוּ בֶּן פַּנְדֵּרָא וְאִינְשֵׁם. מִי נְפַק אֲמַר לֵיהּ. מַאי אֲמָרַת עֲלַיי. אֲמַר לֵיהּ. מִילַּת פַּלָּן. אֲמַר. מָה חֲוָה לֵיהּ אִילּוּ מִית וְלָא שְׁמַע הָדָא מִילְּתָא. וַחֲוָוֹת לֵיהּ כֵּן כִּשְׁגָּנָה שֶׁיּוֹצֵא לִפְנֵי הַשַּׁלִּיט.

רִבִּי יַעֲקֹב בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בַּכֹּל מִתְרַפִּין חוּץ מֵעֲבוֹדָה זָרָה וְגִילּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים. רִבִּי פִּינְחָס בָּעֵי. עַד כְּדוֹן. כְּשֶׁאָמַר לוֹ. הֲבֵא לִי עֶלִים סְתָם. וְהֲבִיא לוֹ. אָמַר לוֹ. הֲבֵא לִי עֶלִים סְתָם. וְהֲבִיא לוֹ מֵעֲבוֹדָה זָרָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי אָחָה חֲוָה לֵיהּ צְמַרְמוֹרִין. אַייתוֹן לֵיהּ מִן זְכְרוּתֵיהּ דְּדוֹהִי וְלֹא אִישְׁתָּה. אַייתוֹן לְרִבִּי יוֹנָה וְאִישְׁתִּי. אָמַר רִבִּי מָנָא. אִילּוּ חֲוָה רִבִּי יוֹנָה אַבָּא יָדַע מֵאָן חַוּוֹן לָא חֲוָה שָׁתֵי.

אָמַר רִבִּי הוּנָא. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין מִתְרַפִּין מִגִּילּוּי עֲרָיוֹת. דְּתַנֵּי. שַׁבָּת הוּתְּרָה מִכְּלָלָהּ. נַעֲרָה הַמְאוֹרָסָה לֹא הוּתְּרָה מִכְּלָלָהּ. שַׁבָּת שֶׁהוּתְּרָה מִכְּלָלָהּ לֹא לְהִתְרַפּוֹת. וְדִכְוָותָהּ נַעֲרָה מְאוֹרָסָה לֹא הוּתְּרָה וַאֲפִילּוּ לְהִתְרַפּוֹת. וְלֹא סוֹף דָּבָר שֶׁאָמַר לוֹ. הֲבֵא לִי אֵשֶׁת אִישׁ. אֶלָּא אֲפִילּוּ לִשְׁמוֹעַ אֶת קוֹלָהּ. כְּהָדָא חַד בַּר נַשׁ רְחַם אִיתָּה בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי לָעְזָר וְסִכֵּן. אֲתוֹן שְׁאֲלוֹן לְרִבִּי לָעְזָר. מָהוּ דְּתֵיעֲבוֹר קוֹמוֹי וְייחֵי. אֲמַר לוֹן. יָמוּת וְלֹא כֵן. מָהוּ דְּיִשְׁמַע קֹלָהּ וְייחֵי. אֲמַר לוֹן. יָמוּת וְלֹא כֵן. וּמַה חֲוָוֹת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי וְרִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן. חַד אָמַר. אֵשֶׁת אִישׁ חֲווּיי. וְחַד אָמַר. פְּנוּיָה. מָאן דָּמַר אֵשֶׁת אִישׁ נִיחָא. וּמָאן דָּמַר פְּנוּיָה. וְהָא בַּר כּוֹחָא נַגָּרָא רְחַם אִיתְּתָא בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי לָעְזָר וְסִכֵּן. כָּאן בְּאֵשֶׁת אִישׁ כָּאן בִּפְנוּיָה. וַאֲפִילּוּ תֵּימָא. כַּאן וְכָאן בִּפְנוּיָה וְכָאן וְכָאן בְּאֵשֶׁת אִישׁ. תִּיפְתָּר שֶׁנָּתַן עֵינָיו בָּהּ עַד שֶׁהִיא אֵשֶׁת אִישׁ. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. אִיתָּה רוֹבָה חֲוָוֹת וְלָא חֲוָוֹת מַשְׁמַע לֵיהּ. וְכָל מַה דַּחֲוָה מֵעֲבַד בְּאִיסּוּר חֲוָה מֵעֲבַד. בְּגִין כֵּן לָא שָׁרָא לֵיהּ.

אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין מִתְרַפִּין מִשְּׁפִיכוּת דָּמִים. דְּתַנְיָנָן תַּמָּן. יָצָא רוּבּוֹ אֵין נוֹגְעִין בּוֹ כול׳. חַיישִׁינָן שֶׁלֹּא יָמוּת. וְאֵין דּוֹחִין נֶפֶשׁ מִפְּנֵי נֶפֶשׁ. לֹא סוֹף דָּבָר שֶׁאָמַר לוֹ. הָרוֹג אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי. אֶלָּא אָמַר לוֹ. חֲמוֹס אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי. גּוֹי בְּגוֹי גּוֹי בְּיִשְׂרָאֵל חַיָּיב. יִשְׂרָאֵל בְּגוֹי פָּטוּר. רַב חִסְדָּא בָּעֵי. מָהוּ לְהַצִּיל אֶת הַגָּדוֹל בְּנַפְשׁוֹ שֶׁלְּקָטוֹן. הָתִיב רִבִּי יִרְמְיָה. וְהָתְנָן. יָצָא רוּבּוֹ אֵין נוֹגְעִין בּוֹ שֶׁאֵין דּוֹחִין נֶפֶשׁ מִפְּנֵי נֶפֶשׁ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. שַׁנְיָיא הִיא תַּמָּן דְּלֹא נוֹדַע מִי הוֹרֵג אֶת מִי.

מַעֲשֶׂה בְּאֶלְעָזָר בֶּן דָּמָא שֶׁנִּשְׁכוֹ נָחָשׁ וּבָא יַעֲקֹב אִישׁ כְּפַר סָמָא לְרַפּוֹתוֹ. אָמַר לוֹ. נִימָא לָךְ בְּשֵׁם יֵשׁוּ בֶּן פַּנְדֵּרָא. אָמַר לוֹ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אִי אַתָּה רַשַּׁאי בֶּן דָּמָא. אָמַר לוֹ. אֲנִי אָבִיא רְאָיָיה שֶׁיַּרְפְּאֵינִי. לֹא הִסְפִּיק לְהָבִיא רְאָיָיה עַד שֶׁמֵּת. אָמַר לוֹ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אַשְׁרֶיךָ בֶּן דָּמָה. שֶׁיָּצָאתָ בְּשָׁלוֹם מִן הָעוֹלָם וְלֹא דָּמָא. אָמַר לוֹ. אֲנִי אָבִיא רְאָיָיה שֶׁיַּרְפְּאֵינִי. לֹא הִסְפִּיק לְהָבִיא רְאָיָיה עַד שֶׁמֵּת. אָמַר לוֹ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אַשְׁרֶיךָ בֶּן דָּמָה. שֶׁיָּצָאתָ בְּשָׁלוֹם מִן הָעוֹלָם וְלֹא פָּרַצְתָּ גְּדֵירָן שֶׁלַּחֲכָמִים. לְקַיֵּים מַה שֶּׁנֶּאֱמַר וּפוֹרֵץ גָּדֵר יִשְׁכְּנוּ נָחָשׁ. וְלֹא נָחָשׁ נְשָׁכוֹ. אֶלָּא שֶׁלֹּא יִשְׁכְּנוּ לְעָתִד לָבוֹא. וּמַה חֲוָה לֵיהּ לְמֵימַר. אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם.

הַמְסַפֵּר לְגוֹי מְסַפֵּר עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַבְּלוּרִית. וְכֵיוָן שֶׁמַּגִּיעַ לַבְּלוּרִית חֲרֵי זֶה מוֹשֵׁךְ אֶת יָדָיו. הַמִּסְתַּפֵּר מִן הַגּוֹי חֲרֵי זֶה רוֹאֶה בַּמַּרְאָה. מִן הַכּוּתִי אֵינוֹ רוֹאֶה בַּמַּרְאָה. הִתִּירוּ לְבֵית רִבִּי שֶׁיְּהוּ רוֹאִין. שֶׁהָיוּ זְקוּקִין לַמַּלְכוּת. שִׁלְשָׁה דְּבָרִים הִתִּירוּ לְבֵית רִבִּי. שֶׁיְּהוּ רוֹאִין בַּמַּרְאָה וְשֶׁיְּהוּ מְסַפְּרִין קוֹמֵי וְשֶׁיְּלַמְּדוּ אֶת בְּנֵיהֶן יְוָונִית. שֶׁהָיוּ זְקוּקִין לַמַּלְכוּת.

חַד גְּיוּר חֲוָה סָפֵק וַחֲוָה אִיצְטְרוֹלוֹגוֹס וַחֲוָה חֲמִי בְּאִיצְטְרוֹלוֹגְיָא דִּידֵיהּ דְּיוֹדָאֵי שָׁפְכִין אַדְמֵיהּ וְלָא חֲוָוֹן אֶלָּא אַמְגִּירְתֵּיהּ. וַחֲוָה יוּדָאֵי אֲזַל בָּעֵי מִיסְפָּרָה גַּבֵּיהּ קְטִיל לֵיהּ. כְּמַן קְטַל. רִבִּי לָעְזָר בַּר יוֹסֵי אָמַר. שְׁמוֹנִים. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן אָמַר. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. וּבְסוֹף נִתְפַּלְּלוּ עָלָיו וְחָזַר לְסִיאוּרוֹ.

תַּנֵּי. גּוֹי שֶׁמּוֹכֵר סְפָרִים תְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ. וְהָתַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְּגוֹי אֶחָד בָּצַיְדָן שֶׁהָיָה מוֹכֵר תְּפִילִּין סְפָרִים וּמְזוּזוֹת. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְאָמְרוּ. מוּתָּר לִיקַּח מִמֶּנּוּ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נָתָן בְּשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה. בְּגֵר שֶׁחָזַר לְשִׁיאוּרוֹ הָיָה.

ג משנה: אִילּוּ דְּבָרִים שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה הַיַּיִן וְהַחוֹמֶץ שֶׁל גּוֹיִם שֶׁהָיָה מִתְּחִילָּתוֹ יַיִן וְחֶרֶס אַדְרְיָנִי וְעוֹרוֹת לְבוּבִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר בִּזְמַן שֶׁהַקֶּרַע שֶׁלּוֹ עָגוֹל אָסוּר וּמְשׁוּפָּ מוּתָּר. וּבָשָׂר הַנִּכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר וְהַיּוֹצֵא אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא זִבְחֵי מֵתִים דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה. הַהוֹלְכִין לַתַּרְפוּת אָסוּר מִלָּשֵׁאת וּמִלָּתֵת עִמָּהֶן.

הלכה: אִילּוּ דְּבָרִים שֶׁלְּגוֹיִם אֲסוּרִין כול׳. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי חֲוָה אָמַר. מָתוֹק מַר חַד אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם גִּילּוּי. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הַחַד וְהַמַּר וְהַמָּתוֹק אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם גִּילּוּי וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. רִבִּי סִימוֹן מְפָרֵשׁ. הַחַד קוֹנְדִּיטוֹן. הַמַּר פְּסִינְתַּטוֹן. וְהַמָּתוֹק מָהוּ. חַמְרָא מְבַשְּׂלָה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן זַיְדָל הָיָה לוֹ יַיִן מְבוּשָּׁל שֶׁנִּתְיַיחֵד בִּרְשׁוּת הַגּוֹי. שָׁאַל לְרִבִּי יַנַּאי בֵּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אָמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מָתוֹק

אֵין בּוֹ לֹא מִשּׁוּם גִּילּוּי וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. רִבִּי יַנַּאי בֵּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל אִיבָּאֵשׁ. סָלְקוֹן רִבִּי זֵירָא וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא וְרִבִּי חֲנַנְיָה חַבְרֵיהוֹן דְּרַבָּנִן מְבַקְּרֵתֵיהּ. אַשְׁכָּחוֹן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בַּר זַיְדָל יְתִיב תַּמָּן. אָמְרֵי. הָא מָרֵיהּ דִּשְׁמוּעָתָא וְהָא מָרֵיהּ דְּעוֹבְדָא מִישְׁאֲלוּנֵיהּ. אֲמַר לוֹן. כֵּן אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ. מָתוֹק אֵין בּוֹ לֹא מִשּׁוּם גִּילּוּי וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. אָמַר לֵיהּ. דִּילְמָא מִן הָדָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּאָכֵן אָכֵן. אֲמַר לוֹן. לְעוּבְדָה וְסָמְכוּן עֲלוֹי. מִן דְּקָמוֹן רִבִּי אִילָא עִם רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא אָמַר לֵיהּ. אִילּוּלֵא דַאֲתוּן רַחֲמִין שְׁמוּעָתָא הִיא. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. מְבוּשָׁל שֶׁלְּגוּי לָמָּה הוּא אָסוּר. שֶׁהָיָה מִתְּחִילָּתוֹ יַיִן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הַיַּיִן וְהַחוֹמֶץ שֶׁהָיָה מִתְּחִילָּתוֹ יַיִן.

רִבִּי אִמִּי הֲוִי לֵיהּ אוֹרְחִין. אָמַר לוֹן. אִילּוּלֵי חַמְרָא מְבַשְּׁלָא דִידִי מַגְלֵי לָא הֲוִינָא מַשְׁקֵתְכוֹן. אָמַר לֵיהּ רַב בִּיבִי. אַיְתוֹן וַאֲנָן שָׁתִינָן. אָמַר. מָאן דְּבָעֵי מֵימַת יֵיזִיל יָמוּת גַּו בֵּיתֵיהּ.

בַּר יוּדָנָה הֲוָה לֵי קוֹנָדִיטוֹן מַגְלֵי. שְׁאַל לְרַבָּנִין וְאָסְרוֹן. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הַחַד וְהַמַּר וְהַמָּתוֹק אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם גִּילּוּי. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין מִשּׁוּם רִבִּי יוּדָה בַּר טִיטוּס. בַּאוּ דִּשְׁחִיק חַד לִתְלָתָא.

בָּעוּן קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. מְבוּשָׁל שֶׁנִּתְגַּלָּה מָהוּ. אָמַר לוֹן. קָרֵינָה צְרִיכָא לְרִבִּי יוֹחָנָן וְאַתּוֹן שְׁאָלוּן לִי הָדָא. שְׁאָלוּן לְרִבִּי יִצְחָק וְאָסַר לוֹן. וְאִינְהֲרִבִּי אַבָּהוּ דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן אָסִיר.

(רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר.) בַּר נְטוֹעָא אִיתְגַּלְיָין לֵיהּ גִּיגִּיתֵיהּ. שְׁאִיל לְרִבִּי בָּא בַּר מָמָל. אָמַר לֵיהּ. אִם הָיָה נִכְנָס וְיוֹצֵא מוּתָּר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אִם הָיָה יָשֵׁן מוּתָּר. רִבִּי חֲנִינָה רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חַד אָמַר. יָשֵׁן אָסוּר. מִסְתַּבְּרָא דְּרִבִּי חֲנִינָה אָמַר. יָשֵׁן מוּתָּר. דִּבְכָל אֲתַר סָמִיךְ רִבִּי לָעְזָר לְרִבִּי חֲנִינָה.

רִבִּי יוֹסֵי בֶּן שָׁאוּל מִשְׁתָּעֵי אֶהֱן עוֹבְדָא. עוֹבְדָא הֲוָה אִיתָא חָדָא דַּהֲוָות רַחֲמָה מִצָּוְותָא וּבַעֲלָהּ שָׁנָא מִצָּוְותָא. אֲתָא חַד מִסְכֵּן וִיהֲבַת קוֹמוֹי וַאֲכַל. אַרְגִּישַׁת בְּבַעֲלָהּ. אִיסְלִיק וּטְמָרְתֵיהּ בְּעִילְיֵתֵיהּ. תָּבַת קוֹמֵי בַּעֲלָהּ וַאֲכַל וּדְמָךְ לֵיהּ. אֲתָא חִיוָא וַאֲכַל מִן קוֹמוֹי. קָם בַּעֲלָהּ מִן שִׁינְתֵיהּ וּבְעָא מֵיכוּל. שָׁרֵי הַהוּא דְּעִילְיֵתָהּ מַלּוּלֵי. הָדָא אָמְרָה. יָשֵׁן מוּתָּר. כְּרִיךְ הֲוָה. וְאִינוֹ אָסוּר מִשּׁוּם יִיחוּד. כִּי נִיאֲפוּ וְדָם בִּידֵיהֶם. מִכָּיוָן דְּלָא הֲוָה חֲשִׁיד עַל דָּא לָא חֲשִׁיד עַל דָּא.

מַעֲשֶׂה בְחָסִיד אֶחָד שֶׁהָיָה מְגַלְגֵּל בְּגִילּוּיִם וְלָקָה בְּדַלֶּקֶת. וְרָאוּ אוֹתוֹ יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים וּצְלוֹחִית שֶׁל מַיִם בָּיָדוֹ.

מַעֲשֶׂה בְּטַבָּח אֶחָד בְּצִיפּוֹרִין שֶׁהָיָה מַאֲכִיל אֶת יִשְׂרָאֵל נְבֵילוֹת וּטְרֵיפוֹת. פַּעַם אַחַת עֶרֶב יוֹם הַכִּיפּוּרִים עִם חֲשֵׁיכָה שָׁתָה יַיִן הַרְבֶּה וְנִשְׁתַּכֵּר. וְעָלָה לְרֹאשׁ הַגָּג וְנָפַל וָמֵת. הִתְחִילוּ הַכְּלָבִים מְלַקְּקִין בְּדָמוֹ. אֲתוּן שְׁאָלוּן לְרִבִּי חֲנִינָה. מַהוּ מֵיעֲבַרְתֵּיהּ מִן קוֹמֵיהוֹן. אָמַר לָהֶן. כְּתִיב וְאַנְשֵׁי קוֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵיפָה לֹא תֹאכְלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִיכוּן אֹתוֹ. זֶה גָּזַל אֶת הַכְּלָבִים וְהֶאֱכִיל אֶת יִשְׂרָאֵל נְבֵילוֹת וּטְרֵיפוֹת. אַרְפּוּן לוֹן. מִדִּידְהוֹן אִינּוּן אָכְלִין.

חַד בַּר נַשׁ הֲוָה לֵיהּ חַד גְּרַב מַגְלֵי בָּעֲרוּבַת צוֹמָא רַבָּא. אֲזַל בָּעֵי לְמִישְׁפְּכֵיהּ. אָמַר לֵיהּ חַבְרֵיהּ. אַיְתִי וַאֲנָא שָׁתֵי לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ. מַגְלֵי הֲוָה. אָמַר לֵיהּ. מָרֵיהּ דְּיוֹמָא קָאִים. לָא אִסְפַּק מִיטְעַם עַד דְּאִיתְחַלְחַל.

רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. כָּל אִירְסִים מַעֲלִין חַטָּטִין וְשָׁלָנָחָשׁ מֵמִית. רִבִּי חִייָה אָמַר. אֵין נִשְׁאָלִין עַל הַגִּילּוּיִם. רִבִּי יִרְמְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. מָרֵיהּ דִּשְׁמוּעָתָא אִישְׁאֵיל לֵיהּ.

מִתְנַמְנֵם הֲוָה. רִבִּי זְעִירָא הֲוָה יְתִיב אֲכִיל בְּרַמְשָׁא. אִיטְפֵּי בּוּצִינָא יְיֵב יָדֵיהּ עַל תּוּמַנְתָּא. אַדְלְקוֹן בּוּצִינָא אַשְׁכְּחוֹן אֶהֱן שְׁפִיפוֹנָא שֶׁהוּא דוֹמֶה לִשְׁעָרָה כָּרִיךְ עַל תּוּמַנְתָּה. אֲמַר לֵיהּ. רְשִׁיעָא. לָא הֲוִינָא זְהִיר לָךְ.

אָמַר רִבִּי אִמִּי. צְרִיכִין אֲנָן חֲשָׁשִׁין עַל מַה דְּבָרַיְיתָא חֲשָׁשִׁין. אֲסִיר לְמִיתַּן פְּרִיטִין גַּו פּוּמֵּהּ. פִּיתָּתָא תְּחוֹת בֵּי שִׁיחָיֵיא. תַּבְשִׁילָא תּוֹתֵי עַרְקָא. וּלְמִיצַּע סַכַּיְנָא גַּו אֵיטְרוֹגָא וְסַכִּינָא גַּו פּוּגְלָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. כָּל זִיעָה דְּנַפְקָה מִבַּר נַשָּׁא סַם הַמָּוֶת הִיא חוּץ מִזִּיעַת הַפָּנִים.

אָמַר רִבִּי יַנַּאי. אֵין קָטָה קָטָה שִׁיחוֹר. וְאֵין אוֹבֵד אוֹבֵד מַרְגָּלִי. רִבִּי יוֹנָתָן כִּי הֲוָה בַּר נַשׁ שְׁאִיל לֵיהּ אָמַר לֵיהּ. עַרְבָא דְּנַפְשָׁךְ אֲנָא. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אִילּוּ לְלוּדִין זַבִּינְתְּ גַּרְמָךְ בְּדָמִים יְתֵירִין. וָכָא בְּדָמִין קְלִילִין.

רִבִּי אַסִּי רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם בֶּן בַּתִּירָה. יַיִן נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל לַבּוֹר יִמְכֹּר כּוּלּוֹ לְגוֹי חוּץ מִדְּמֵי יַיִן נֶסֶךְ שֶׁבּוֹ. רִבִּי אַסִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. סְתָם יֵינוֹ שֶׁלְּגוֹי אָסוּר וְאֵינוֹ מְטַמֵּא. הִפְקִידוֹ אֶצְלוֹ אָסוּר בִּשְׁתִיָּיה וּמוּתָּר בַּהֲנָאָה. רִבִּי זְעִירָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. מַה. מִבְּמַייְחֵד. אָמַר לֵיהּ. בְּמַפְקִיד. אָתָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שָׁלֹשׁ יֵינוֹת הֵן. שֶׁרָאָה גּוֹי מְנַסְּכוֹ וַוַדַּאי דַּעֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא טוּמְאָה חֲמוּרָה כְּשֶׁרֶץ. סְתָם יֵינוֹ שֶׁלְּגוֹי אָסוּר וְאֵינוֹ מְטַמֵּא. הִפְקִידוֹ אֶצְלוֹ בְּחוֹתָם אֶחָד אָסוּר בִּשְׁתִיָּיה וּמוּתָּר בַּהֲנָאָה. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָה. חֲמִי מָה מַר. לֹא מַר אֶלָּא בְּחוֹתָם. הָא בְלֹא חוֹתָם אָסוּר בִּשְׁתִיָּיה וּבַהֲנָיָיה. הוֹרֵי רִבִּי לָעְזָר בִּמְיַיחֵד. וַהֲוָה רִבִּי זְעִירָה חֲדֵי בָהּ.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֵצֶל נָכְרִי כְּפֵירוֹתָיו. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. דְּמַאי. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנִי. מַה. כְּפֵירוֹתָיו מַמָּשׁ טַעֲמוֹ פּוֹטֵר טֶבֶל בָּרוּר מִמָּקוֹם אַחֵר. אָמַר לֵיהּ. וּלְכָל דָּבָה. וְלֹא עַל יְאוּת רִבִּי חֲנַנְיָה מַתְרִס לְקִיבְלֵיהּ.

הִפְקִידוֹ אֶצְלוֹ בְּחוֹתָם. רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי מָנָא. חַד אָמַר אָסוּר. וְחַד אָמַר מוּתָּר. מַה פְלִיגִין. בָּהֲנָאָה. אֲבָל בִּשְׁתִיָּיה אָסוּר.

רַב אָמַר. חבי״ת אָסוּר. חמפ״ג מוּתָּר. חֲתִיכַת דָּג שֶׁאֵין בָּהּ סִימָן. בָּשָׂר. יַיִן. תְּכֶלֶת. אָסוּר בְּחוֹתָם אֶחָד. חִלְתִּית. מוּתָּר. חִלְתִּית. פַּת. גְּבִינָה. מוּתָּר בְּחוֹתָם אֶחָד.

אָמַר רִבִּי יוּדָן. טַעֲמָא דְרַב. כָּל שֶׁאִיסּוּרוֹ מְגוּפוֹ אָסוּר בְּחוֹתָם אֶחָד. עַל יְדֵי תַּעֲרוֹבֶת מוּתָּר בְּחוֹתָם אֶחָד. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא רִבִּי לָעְזָר

בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה רִבִּי בָּא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הַכֹּל מוּתָּר בְּחוֹתָם אֶחָד חוּץ מִן הַיַּיִן.

וְחֶרֶס אַדְרְיָנִי. רִבִּי זְעִירָה בְּשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. הֲלָכָה כְּרִבִּי מֵאִיר. הָא דְתַנֵּי. חֶרֶס אַדְרְיָנִי אָסוּר וְאִיסּוּרוֹ אִיסּוּר חֲנָיָה. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין

אִיסּוּרוֹ אִיסּוּר חֲנָיָה. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. אֶהֱן בֶּגֶד דְּתַנִּינָן הָכָא מָהוּ. וְאִיקְפַּד לְקוּבְלֵיהּ. אָמַר לֵיהּ. אֲפִילּוּ כְּמָאן דְּמַר תַּמָּן מוּתָּר וְכָא אָסוּר.

תַּמָּן אֵין אִיסּוּרוֹ נִיכָּר. בְּרַם הָכָא אִיסּוּרוֹ נִיכָּר. וּמַהוּ לִסְמוֹךְ בּוֹ אֶת הַמִּיטָּה. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. מוּתָּר. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אָסוּר.

וְעוֹרוֹת לְבוּבִין. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. קוֹרְעָהּ עַד שֶׁהִיא בַּחַיִּים וּמוֹצִיא לִבָּהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה. כֵּיצַד הוּא יוֹדֵעַ. רִבִּי הוּנָא אָמַר. בְּשָׁעָה שֶׁקּוֹרְעָהּ עַד שֶׁהִיא בַּחַיִּים הוּא נִסְלָל וְנֶעֱגָל.

לְאַחַר שְׁחִיטָה הוּא נִמְשָׁךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְתִשְׁמַע מִינָּהּ. שָׁחַט בָּהּ סִימָן אֶחָד. אַף עַל גַּב דְּתִימַּר. אֵין דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים נֶאֱסָר. וְכָא נֶאֱסָר.

וּבָשָׂר הַנִּכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר. רִבִּי בָּא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לְהוֹצִיא מִדִּבְרֵי רִבִּי לְיֵעֶזֶר. שֶׁרִבִּי לְיֵעֶזֶר אוֹמֵר. מַחֲשֶׁבֶת נָכְרִי לַעֲבוֹדָה זָרָה.

וְהַיּוֹצֵא אָסוּר. רִבִּי אַבִּינָא בְּשֵׁם רַב יִרְמְיָה. בְּשֶׁהִכְנִיסוֹ לִפְנִים מִן הַקִּנְקְלִין. אֲבָל אִם לֹא הִכְנִיסוֹ לִפְנִים מִן הַקִּינְקְלִין אַף הַיּוֹצֵא מוּתָּר. בָּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ

קִינְקְלִין. אֲבָל בָּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁאֵין לָהּ קִינְקְלִין כָּל הַבַּיִת יְהוֹן לְשֵׁם קִנְקְלִין.

הַהוֹלְכִין בַּתַּרְפוּת. רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. תּוֹרִיבֹס. מוֹלִיכִין עֲבוֹדָה זָרָה גְּדוֹלָה אֶצֶל עֲבוֹדָה זָרָה קְטַנָּה. אִית תַּנֵּי תַּנֵּי תַּרְפוּת. מָאן דְּאָמַר תַּרְפוּת.

תְּרָפִים. וּמָאן דְּמַר תַּרְבוּת. תּוֹרִיבוֹס.

וְהַבָּאִין מוּתָּרִין. רִבִּי אַבִּינָא בְּשֵׁם רַב יִרְמְיָה. בְּשֶׁאֵין חֲזִירָתָן כַּהֲלִיכָתָן. אֲבָל אִם הָיְתָה חֲזִירָתָן כַּהֲלִיכָתָן אַף הַבָּאִין אֲסוּרִין.

ד משנה: נוֹדוֹת הַגּוֹיִם וְקִנְקְנֵיהֶם וְיֵין יִשְׂרָאֵל כָּנוּס בָּהֶן אֲסוּרִין וְאִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין אִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה.

הלכה: נוֹדוֹת הַגּוֹיִם וְקִנְקְנֵיהֶם כול׳. נוֹדוֹת הַגּוֹיִם גְּרוּדוֹת חֲדָשִׁים אֵילּוּ מוּתָּרוֹת. זְפוּתוֹת חֲדָשִׁים אֵילּוּ אֲסוּרוֹת. גּוֹי עוֹבְדָן וְדוֹבְקָן וְיִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבָּיו כּוֹנֵס

לְתוֹכָן יַיִן וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. וְחָשׁ לוֹמַר. שֶׁמָּא נִיסֵּךְ הוּא. אָמַר רִבִּי בָּא. אֵינוֹ מָצוּי לְנַסֵּךְ עַל גַּבֵּי דָּבָר מָאוּס. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ אֵין יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבָּיו. אֲנִי אוֹמֵר.

שֶׁמָּא הֶחֱלִיף.

קִנְקְנֵי גוֹיִם חֲדָשׁוֹת מוּתָּרוֹת אַף עַל פִּי שֶׁהֵן זְפוּתוֹת. יְשָׁנוֹת אֲסוּרוֹת אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן זְפוּתוֹת. הָכָא אַתְּ אָמַר זְפוּתוֹת מוּתָּרוֹת. וְהָכָא אַתְּ אָמַר זְפוּתוֹת

אֲסוּרוֹת. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. אֲנִי עָמַדְתִּי עַל זִפְתָּן שֶׁל קִנְקְנִים וְאֵין נוֹתְנִין לְתוֹכָן חוֹמֶץ בְּשָׁעָה שֶׁזּוֹפְתִין אוֹתָן.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רַבָּנָן. יַיִן שֶׁאָסוּר בִּשְׁתִיָּיה וּמוּתָּר בַּהֲנָאָה וּכְנָסוֹ לְתוֹךְ קִנְקְנִים נַעֲשׂוּ הַקִּנְקְנִים כְּיַיִן. פִּינָּהוּ וְכָנַס לְתוֹכוֹ יַיִן אַחֵר נַעֲשָׂה יַיִן כְּקִנְקְנִים.

פִּינָּהוּ וְכָנַס לְתוֹכוֹ יַיִן אַחֵר הַיַּיִן אָסוּר וְהַקִּנְקְנִין מוּתָּרִין. וְלָמָּה אָסוּר בִּשְׁתִיָּיה וּמוּתָּר בַּהֲנָאָה. בְּגִין דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אָסוּר בִּשְׁתִיָּיה וּבַהֲנָיָיה.

אָמַר רִבִּי בָּא. כְּשֶׁהָלַךְ רִבִּי עֲקִיבָה לְזִיפּוֹרִין אֲתוֹן שְׁאָלוֹן לֵיהּ. קִנְקְנִים שֶׁלְּגוֹיִם בַּמֶּה הִיא טַהֲרָתָן. אָמַר. מִזּוֹ לִימַּדְתִּי עֲלֵיהֶם. מָה אִם בְּשָׁעָה שֶׁאֵינָן זְפוּתוֹת

אַתְּ מַר מוּתָּרִין. בְּשָׁעָה שֶׁהֵן זְפוּתוֹת אֶלָּא שֶׁנִּתְקַלְּפָה זִיפָתָן לֹא כָל שֶׁכֵּן. וּכְשֶׁבָּאתִי אֶצֶל חֲבֵירַיי אָמְרוּ לִי. עַל יְדֵי זֶפֶת הֵן בּוֹלְעוֹת.

כָּנַס הַגּוֹי לְתוֹכָן מַיִם יִשְׂרָאֵל כּוֹנֵס לְתוֹכָן מַיִם וְחוֹזֵר וְכוֹנֵס לְתוֹכוֹ יַיִן וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. כָּנַס הַגּוֹי לְתוֹכוֹ צִיר אוֹ מוּרֵייס יִשְׂרָאֵל כּוֹנֵס לְתוֹכָן יַיִן. כָּנַס הַגּוֹי לְתוֹכָן

יַיִן יִשְׂרָאֵל כּוֹנֵס לְתוֹכָן צִיר אוֹ מוּרֵייס וְחוֹזֵר וְכוֹנֵס לְתוֹכָן יַיִן וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

רִבִּי יוֹחָנָן נִפַּק לַפַּנְטִי דִּרְבִּי יוּדָן נְשַׁיָּיא לְעַכּוֹ. אֲתוֹן שְׁאָלוֹן לֵיהּ. קִנְקְנִים בַּמֶּה הִיא טַהֲרָתָן. אָמַר. מִזּוֹ לִימַּדְתִּי עֲלֵיהֶם. מָה אִם בְּשָׁעָה שֶׁכָּנַס גּוֹי לְתוֹכוֹ צִיר

אוֹ מוּרֵייס יִשְׂרָאֵל כּוֹנֵס לְתוֹכָן יַיִן. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּשָׁעָה שֶׁמַּכְנִיסָן לָאוֹר לֹא כָל שֶׁכֵּן. רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּשָׁעָה שֶׁמַּשְׁחִיל אֶת זִיפְתָּן לֹא

כָל שֶׁכֵּן. קַיְימִין אִינּוּן. אֵין קָמִין קָמִין.

קִנְקְנִין שֶׁאֵינָן זְפוּתוֹת. רִבִּי אַסִּי אָמַר. אֲסוּרוֹת. רִבִּי אַמִּי אָמַר מוּתָּרוֹת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. רִבִּי אַסִּי מַקְשֵׁי. כִּי נָן אָמְרִין אֶהֱן כּוּזָּה לֹא בָלַע. רִבִּי בָּא

אָמַר. רַב שֵׁשֶׁת שְׁאִיל. מָאן אֲנָן אָמְרִין הָאֵין דָּהוֹן שֶׁלְּמֵימֵי רַגְלַיִם לֹא בָלַע.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. קִנְקְנֵי גוֹיִם מְמַלְּאָן מַיִם ג׳ יָמִים מֵעֵת לָעֵת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. רִבִּי אַסִּי מַקְשֵׁי וְעָבְדִין כֵּן.

רִבִּי יוֹסֵי מְמַלְּחַנְיָא אֲעַיל עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. אָמַר לֵיהּ. הָא לְשָׁעָבַר. אָמַר לֵיהּ. שָׁרֵי. הָא לְכַתְּחִילָּה. אָמַר לֵיהּ. אָסִיר. רִבִּי יִרְמְיָה אֲזַל לְגוּבְלָנָה. הוֹרֵי

בְּאִילֵּין פִּיתְרַיָּיא רַבְרְבַיָּיא. מְמַלֵּא אוֹתָן מַיִם ג׳ יָמִים מֵעֵת לָעֵת.

אֲרַמַיָּיא אִיתְבְּזַעַת זִיקֵיהּ וְקִיבְּלָהּ יִשְׂרָאֵל גַּו דִּידֵיהּ. אַתָּא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנָן. אָמְרֵי. מְמַלֵּא אוֹתָן מַיִם ג׳ יָמִים מֵעֵת לָעֵת.

רִבִּי יָסָא אֲזַל לְצוֹר. חֲמָא יַתְהוֹן זָפְתִין זִיקוּקִין זְעִירִין וְיִשְׂרָאֵל זַבְנִין. אֲמַר. מָאן שָׁרָא לְכוֹן. שְׁאָלוֹן לְרִבִּי יִצְחָק וּלְרִבִּי מָנִי וְאָסְרוּן.

ה משנה: הַחַרְצַנִּים וְהַזָּגִין שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין וְאִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לַחִין אֲסוּרִין יְבֵישִׁין מוּתָּרִין.

הלכה: הַחַרְצַנִּים וְהַזָּגִין שְׁלְגוֹיִם כול׳. רַב שֵׁשֶׁת בְּשֵׁם רַב. לַחִים אֲסוּרִין אֲפִילוּ בְּהֲנָאָה. יְבֵישִׁין מוּתָּרִין אֲפִילוּ בַּאֲכִילָה. וְהָא תַּנִּינָן. אֵינוֹ נַעֲשֶׂה יַיִן נָסָךְ עַד שֶׁיֵּרֵד לַבּוֹר. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי יוּדָה. בְּמֵשְׁלָם לְתוֹךְ הַבּוֹר הִיא מַתְנִיתָא.

תַּמָּן תַּנִּינָן. וְכֵן בְּגֶפֶת חֲדָשָׁה. אֲבָל בִּישָׁנָה טָהוֹר. אִי זוֹ הִיא חֲדָשָׁה. בְּתוֹךְ י״ב חוֹדֶשׁ. יְשָׁנָה לְאַחַר י״ב חוֹדֶשׁ.

ו משנה: הַמּוּרְיֵיס וְהַגְּבִינָה וְתֵירְיָקֵי שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין וְאִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין אִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה׃

הלכה: הַמּוּרְיֵיס וְהַגְּבִינָה כול׳. יַיִן לְמוּרְיֵיס רִבִּי מַתִּיר. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר. לְפִיכָךְ אִם עָבַר וְנָתַן רִבִּי אוֹסֵר לַזָּרִים. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לַזָּרִים. רִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם בָּעֵי. כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מַתִּיר לַזָּרִים. וּמוּרְיֵיס הַגּוֹי לָמָּה הוּא אָסוּר. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. מִשּׁוּם תַּבְשִׁילֵי גּוֹיִם. וְהָתַנֵּי. אוּמָּן מוּתָּר. שֶׁאֵינוֹ אוּמָּן אָסוּר. אוּמָּן מוּתָּר לֹא בְשֶׁאֵינוֹ מְבוּשָּׁל. וְדִכְוָותָהּ שֶׁאֵינוֹ אוּמָּן אָסוּר אַף עַל פִּי שֶׁמְּבוּשָּׁל. מַאי כְּדוֹן. אֶת שֶׁהוּא לְיִשּׂוֹל אֶת הַזּוֹהֲמָא מַחְמַת עֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר. הָדָא אָמְרָה. הֶנָּאַת עֲבוֹדָה זָרָה אֲסוּרָה וַהֲנָאַת תְּרוּמָה מוּתֶּרֶת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בַּר מַרְיָא. כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר אוּמָּן מוּתָּר וּבְלְבַד בְּיוֹדְעוֹ.

וְרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי לָעְזָר. חַד אָמַר. מִפְּנֵי שֶׁמְּמָעֲטוֹ מִמִּידָּתוֹ. וְחַד אָמַר. מִפְּנֵי שֶׁמְּמָעֲטוֹ מִשּׁוּתָיו. וְלֹא יָדְעִין מָאן מַר דָּא וּמָאן מַר דָּא. מִן מַה דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵהּ דְּרִבִּי יוּדָה. וָמַר רִבִּי לָעְזָר. אֵינָהּ מַחְלֶפֶת. תַּמָּן בְּכֹהֵן וְהָכָא בִּבְעָלִים. הֲוֵי דְּרִבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר. מִפְּנֵי שֶׁמְּמָעֲטוֹ מִשּׁוּתָיו.

ז משנה: אָמַר רִבִּי יְהוּדָה שָׁאַל רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ כְּשֶׁהָיוּ מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ מִפְּנֵי מָה אָסְרוּ גְּבִינוֹת הַגּוֹיִם. אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁמְּעַמְּידִין אוֹתָהּ בְּקֵיבָה שֶׁל נְבֵילָה. אָמַר לוֹ וַהֲלֹא קֵיבַת עוֹלָה חֲמוּרָה מִקֵּיבַת נְבֵילָה וְאָמְרוּ כֹּהֵן שֶׁדַּעְתּוֹ קָפָה שׁוֹרְפָהּ חַיָּה וְלֹא הוֹדוּ לוֹ אֶלָּא אָמְרוּ לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. חָזַר וְאָמַר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁמְּעַמְּידִין אוֹתָהּ בְּקֵיבַת עֶגְלֵי עֲבוֹדָה זָרָה. אָמַר לוֹ אִם כֵּן לָמָּה לֹא אֲסָרוּהָ בַּהֲנָאָה. הִשִּׁיאוֹ לָדָבָר אַחֵר אָמַר לוֹ יִשְׁמָעֵאל אָחִי הֵיאָךְ אַתָּה קוֹרֵא כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מְיַיִן אוֹ כִּי טוֹבִים דּוֹדַיִךְ. אָמַר לוֹ אֵין הַדָּבָר כֵּן שֶׁהֲרֵי חֲבֵרוֹ מְלַמֵּד עָלָיו לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים׃

הלכה: אָמַר רִבִּי יְהוּדָה שָׁאַל רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ כול׳. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מִפְּנֵי עֲגָלִים שֶׁשָּׁם נִשְׁחָטִין לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. שָׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן וְאָמַר. יָפָה לִימְּדָנוּ רִבִּי. שֶׁכֵּן הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה לַעֲבוֹדָה זָרָה אֲפִילוּ פִּירְשָׁהּ אָסוּר. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. מָצָא בָהּ טְבַעַת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. טַבַּעַת בְּעֵינָהּ הִיא. פִּירְשָׁהּ גּוּפָהּ הִיא.

רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין. אֵין מַעֲמִידִין לֹא בְקֵיבַת הַנְּבֵילָה וְלֹא בְקֵיבַת הַגּוֹי. חָזְרוּ לוֹמַר. מַעֲמִידִין בְּקֵיבַת הַנְּבֵילָה וְאֵין מַעֲמִידִין בְּקֵיבַת הַגּוֹי. רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בָּעֵי. זוֹ לְהוֹצִיא מִדִּבְרֵי רִבִּי לִיעֶזֶר. שֶׁרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר. שֶׁמַּחֲשֶׁבֶת נָכְרִי לַעֲבוֹדָה זָרָה. אָתָא רִבִּי אַסִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין. מַעֲמִידִין בְּקֵיבַת הַנְּבֵילָה וְלֹא בְקֵיבַת הַגּוֹי. חָזְרוּ לוֹמַר. מַעֲמִידִין בֵּין בְּקֵיבַת נְבֵילָה בֵּין בְּקֵיבַת הַגּוֹי. לִישָׁן מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. קֵיבַת הַנָּכְרִי וְשֶׁלַּנְּבֵילָה אֲסוּרָה כְּמִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה. טְרִיפָה שֶׁנִּקַּב מִן הַכְּשֵׁרָה קֵיבָתָהּ מוּתֶּרֶת כְּמִשְׁנָה הָאַחֲרוֹנָה. כְּשֵׁרָה שֶׁנִּקַּב מִן הַטְּרֵיפָה קֵיבָתָהּ אֲסוּרָה כְּמִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה. וַאֲפִילוּ דִּיסְבְּרוּן בֵּית שַׁמַּי כְּבֵית הִלֵּל בַּמִּשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה הֲוֵי בֵיצָה גִּידּוּלֵי גוּפָהּ. קֵיבָה מִמָּקוֹם אַחֵר בָּאָת. וַאֲתָיָא כַּיי דָּמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מַעֲשֶׂה בִבְנוֹ שֶׁלְרִבִּי יְהוּדָה בֶּן שַׁמּוּעַ שֶׁשִּׁבְּקָעוּ לָהֶן זְאֵיבִים יוֹתֵר מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת צֹאן. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִתִּירוּ קֵיבוֹתֵיהֶן. אָמְרוּ. בֵּיצָה גִּידּוּלֵי גוּפָהּ. קֵיבָה מִמָּקוֹם אַחֵר בָּאָת לוֹ.

מִפְּנֵי שֶׁמְּעַמְּידִין אוֹתָהּ כול׳. חֲבֵרַיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי. דּוֹדִים דִּבְרֵי סוֹפְרִים לְדִבְרֵי תוֹרָה וַחֲבִיבִים יוֹתֵר מִדִּבְרֵי תוֹרָה. וְחִכְּךָ כְּיֵין הַטּוֹב. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דּוֹדִים דִּבְרֵי סוֹפְרִים לְדִבְרֵי תוֹרָה וַחֲבִיבִים יוֹתֵר מִדִּבְרֵי תוֹרָה. כִּי טוֹבִים דּוֹדֶיךָ מְיַיִן. רִבִּי בָּא בַּר כֹּהֵן בְּשֵׁם בַּר פָּזִי. תֵּדַע לָךְ שֶׁדִּבְרֵי סוֹפְרִין חֲבִיבִין יוֹתֵר מִדִּבְרֵי תוֹרָה. שֶׁהֲרֵי רִבִּי טַרְפוֹן אִילּוּ לֹא קָרָא לֹא הָיָה עוֹבֵר אֶלָּא בַּעֲשֵׂה. מִפְּנֵי שֶׁעָבַר עַל דִּבְרֵי בֵית הִלֵּל חַיָּב מִיתָה. עַל שֵׁם וּפוֹרֵץ גָּדֵר יִשְּׁכֶנּוּ נָחָשׁ.

תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. דִּבְרֵי תוֹרָה יֵשׁ בָּהֶן אִיסּוּר וְיֵשׁ בָּהֶן הֵיתֵר וְיֵשׁ בָּהֶן קַלִּין וְיֵשׁ בָּהֶן חֲמוּרִין. אֲבָל דִּבְרֵי סוֹפְרִין כּוּלָּן חוֹמֶר. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הָאוֹמֵר. אֵין תְּפִילִּין. לַעֲבוֹר עַל דִּבְרֵי תוֹרָה. פָּטוּר. חָמֵשׁ טוֹטָפוֹת. לְהוֹסִיף עַל דִּבְרֵי סוֹפְרִים. חַיָּיב. רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי תַּנְחוּם בֶּרְבִּי חִיָּיה. חֲמוּדִין דִּבְרֵי זְקֵינִים מִדִּבְרֵי נְבִיאִים. דִּכְתִיב אַל תַּטִּיפוּ יַטִּיפוּן. וּכְתִיב אַטִּיף לָךְ לַיַּיִן וְלַשֵּׁכָר. נָבִיא וְזָקֵן לְמָה הֵן דּוֹמִין. לַמֶּלֶךְ שֶׁשִּׁילַּח שְׁנֵי סִימָנְטִירִין שֶׁלּוֹ לִמְדִינָה. עַל אֶחָד מֵהֶן כָּתַב. אִם אֵינוֹ מַרְאֶה לָכֶם חוֹתָם שֶׁלִּי וְסִימַנְטִירִין שֶׁלִּי אַל תַּאֲמִינוּ לוֹ. וְעַל אֶחָד מֵהֶן כָּתַב. אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מַרְאֶה לָכֶם חוֹתָם שֶׁלִּי וְסִימַנְטִירִין שֶׁלִּי הֶאֱמִינוּ לוֹ. כָּךְ בְּנָבִיא כָּתוּב וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת. בְּרַם הָכָא. עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךָ.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מִפְּנֵי שֶׁרוֹב עֲגָלִים שֶׁשָּׁם נִשְׁחָטִין לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. שָׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן וָמַר. יָפָה לִימְּדָנוּ רִבִּי. שֶׁכֵּן הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה לַעֲבוֹדָה זָרָה אֲפִילוּ פִּירְשָׁהּ אָסוּר. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. מָצָא בָהּ טַבַּעַת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. טַבַּעַת בְּעֵינָהּ הִיא. פִּירְשָׁהּ גּוּפָהּ הִיא.

מַה שׁוֹרְפָהּ. גְּמִי לָהּ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בְּכוֹס זוֹהֲם. הָדָא אָמְרָה. הַשּׁוֹתֶה בְכוֹס זוֹהֲם לֹא נֶהֱנֶה וְלֹא מוֹעֵל.

מִפְּנֵי מַה לֹּא גִּילָּה לוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי שֶׁבִּקֵּרוֹב אָסְרוּם. וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל הָיָה קָטָן.

רַבִּי חוֹנְיָיה אָמַר. רַבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּא מַקְשֵׁי. אִם לְהַפְלִיגוֹ בִּדְבָרִים הָיָה מְבַקֵּשׁ הָיָה לוֹ לְהַשִּׁיאוֹ בֶּחָמֵשׁ הַשְּׁאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה. וְאֵילּוּ הֵן. שְׁאֵת. אָרוּר. מָחָר. מְשׁוּקָדִים. וְקָם. הֲלֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת אוֹ שְׂאֵת אִם לֹא תֵּיטִיב. כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ שׁוֹר אָרוּר אוֹ אָרוּר אַפָּם כִּי עָז. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ צֵא הִלָּחֶם בַּעֲמָלֵק מָחָר אוֹ מָחר אָנֹכִי נִצָּב עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה. וּבְמְנוֹרָה אַרְבָּעָה גְּבִיעִים מְשׁוּקָדִים אוֹ מְשׁוּקָדִים כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ. וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה הִנְּךָ שֹׁכֵב עִם אֲבֹתֶיךָ וְקָם אוֹ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה. רַבִּי תַּנְחוּמָא מוֹסִיף הָדָא. וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן הַשָּׂדֶה כְּשָׁמְעָם אוֹ כְּשָׁמְעָם וַיִּתְעַצְּבוּ הָאֲנָשִׁים. אָמַר רַבִּי לָא. יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁמַּשִׁיקִין עֲלֵיהֶן אֶת הַפֶּה. הֵיכְמָה דְאַתְּ אָמַר יְשָׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק. כָּתוּב וְאוֹתִי וְאוֹתִי. נֶאֶמְרוּ לִי דְּבָרִים שֶׁנֶּאֶמְרוּ לָכֶם. וְנֶאֶמְרוּ לִי דְּבָרִים שֶׁנֶּאֶמְרוּ בֵּינִי לְבֵין עַצְמִי.

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חַלְפּוּתָא רַבִּי חַגַּי בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. כְּבָשִׁים לִלְבוּשֶׁךָ וּמְחִיר שָׂדֶה עַתּוּדִים. כְּבָשִׁים כְּתִיב. הָא כֵיצַד. בְּשָׁעָה שֶׁתַּלְמִידִין קְטַנִּים כְּבוֹשׁ לִפְנֵיהֶן דִּבְרֵי תוֹרָה. הִגְדִּילוּ וְנַעֲשׂוּ כָעַתּוּדִים גַּלֶּה לָהֶם רָזֵי תוֹרָה. וְדָא מְסַיְּעָה לְמַה דְּתַנֵּי רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם. מָה הַסִּיטָה הַזֹּאת אֵינָהּ נִגְלֵית לְכָל בְּרִיָּיה כָּךְ אֵין לְךָ רְשׁוּת לְשַׁקֵּעַ אֶת עַצְמְךָ בְּדִבְרֵי תוֹרָה אֶלָּא לִפְנֵי בְנֵי אָדָם כְּשֵׁירִין.

ח משנה: אֵילּוּ דְּבָרִים שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין וְאֵין אִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה חָלָב שֶׁחֲלָבוֹ גּוֹי וְאֵין יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ הַפַּת וְהַשֶּׁמֶן שֶׁלָּהֶן וּשְׁלָקוֹת. רַבִּי וּבֵית דִּינוֹ הִתִּירוּ בַּשֶּׁמֶן. כְּבָשִׁין שֶׁדַּרְכָּן לָתֵת בָּהֶן יַיִן וְחוֹמֶץ וְטָרִית טְרוּפָה וְצִיר שֶׁאֵין בָּהּ דָּגָה וְהַחִילֶק וְקוֹרֶט שֶׁל חִלְתִּית וּמֶלַח סַלּוֹקָנְרִית הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין וְאֵין אִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה:

הלכה: אֵילּוּ דְּבָרִים שֶׁלְּגוֹיִם אֲסוּרִין כול׳. חָלָב הַגּוֹי לָמָּה הוּא אָסוּר. רִבִּי בָּא בַּר רַב יְהוּדָה רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חָלָב הַגּוֹי לָמָּה הוּא אָסוּר. מִשּׁוּם גִּילּוּי. וְיַעֲמִיד. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מִפְּנֵי הָאֵירֶס הַנָּתוּן בֵּין הַנְּקָבִים. וְתַנֵּי כֵן. ג׳ אֵירְסִים הֵן. אֶחָד צַף וְאֶחָד שׁוֹקֵעַ וְאֶחָד דּוֹמֶה לִשְׁבָרָה. פָּעֲלַיָּא הֲווֹן בְּחַקְלַיָּא קוּלְתָא דְמַיָּא. אַשְׁתּוֹן קַמָּיָא וַאֲנָכוֹן. תִּינְיָנֵי וּמַיְיתִין. אֲנִי אוֹמֵר. אֵירֶס שׁוֹקֵעַ הָיָה. בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי יִרְמְיָה אִיתְגַּלְיָין גִּיגְיָיתָיֵה דְּסִדְרָא רוֹבָא. אִישְׁתּוֹן קַמָּיָא וְלָא אִינְכוֹן. תִּינְיָנֵי וּמֵיתוּ. אֲנִי אוֹמֵר. אֵירֶס שׁוֹקֵעַ הָיָה. וְתַנֵּי כֵן. אֲבַטִּיחַ שֶׁנִּיקַּר וְאָכְלוּ מִמֶּנּוּ עֲשָׂרָה בְנֵי אָדָם וְכֵן יַיִן שֶׁנִּתְגַּלָּה וְשָׁתוּ מִמֶּנּוּ עֲשָׂרָה בְנֵי אָדָם אֲסוּר לוֹכַל וְלִשְׁתּוֹת אַחֲרֵיהֶן. אֲנִי אוֹמֵר. אֵירֶס שׁוֹקֵעַ הָיָה.

אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. חָלָב הַגּוֹי לָמָּה הוּא אָסוּר. מִשּׁוּם תַּעֲרוֹבֶת בְּהֵמָה טְמֵאָה. וְתַנֵּי כֵן. יִשְׂרָאֵל יוֹשֵׁב בָּעֲדֶר וְהַגּוֹי חוֹלֵב וּמֵבִיא לוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

פִּיתָּן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. פַּת מֻהֲלָכוֹת שֶׁלְּעִיסְעוּם הִיא. כָּךְ אֲנִי אוֹמֵר. מְקוֹם שֶׁפַּת יִשְׂרָאֵל מְצוּיָה בְּדִין הוּא שֶׁתְּהֵא פַּת גּוֹיִם אֲסוּרָה. וְעִימְעֲמוּ עָלֶיהָ וְהִתִּירוּהָ. אוֹ מְקוֹם שֶׁאֵין פַּת יִשְׂרָאֵל מְצוּיָה בְּדִין הוּא שֶׁתְּהֵא פַּת גּוֹיִם מוּתֶּרֶת. וְעִימְעֲמוּ עָלֶיהָ וְאַסְרוּהָ. אָמַר רִבִּי מָנָא. וְכִי יֵשׁ עִימְעוּם לְאִיסּוּר. וּפַת לֹא כְתַבְשִׁילֵי גוֹיִם הוּא. כָּךְ אָנוּ אוֹמְרִים. מְקוֹם שֶׁאֵין תַּבְשִׁילֵי יִשְׂרָאֵל מְצוּיִין בְּדִין הוּא שֶׁיִּהוּ תַּבְשִׁילֵי גוֹיִם מוּתָּרִין. אֶלָּא כֵינִי. מְקוֹם שֶׁאֵין פַּת יִשְׂרָאֵל מְצוּיָה בְּדִין הוּא שֶׁתְּהֵא פַּת גּוֹיִם אֲסוּרָה. וְעִימְעֲמוּ עָלֶיהָ וְהִתִּירוּהָ מִפְּנֵי חַיֵּי נֶפֶשׁ. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מַתִּיר וּבִלְבַד מִן הַפָּלָטֵר. וְלֹא עָבְדִין כֵּן.

אָמְרוּן קוֹמֵי רִבִּי חִיָּיה רוֹבָה. תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי כֵּן. אוֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וַאֲכַלְתֶּם וגו׳. מַה מַיִם לֹא נִשְׁתַּנּוּ מִבְּרִיָּתָן אַף כָּל דָּבָר שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה מִבְּרִיָּתוֹ. הָתִיבוּן. הֲרֵי מוּטַלְיָא וּפַנְקְרִיסִין וְקוּבְּטִיּוֹת וּקְלָיוֹת וְחַמִּים שֶׁלָּהֶן הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין. נִיחָא כוּלְּהוֹן שֶׁהֵן יְכוֹלִין לְהִישָּׁרוֹת לַחֲזוֹר לִכְמוֹת שֶׁהָיוּ. קְלָיוֹת לָמָּה. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב. כָּל אוֹכֶל שֶׁהוּא נֶאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא כְּחַי אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בִּישּׁוּלֵי גוֹיִם. עִם הַפַּת יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם בִּישּׁוּלֵי גוֹיִם. מַה מְקַיֵּים רִבִּי חִיָּיה רוֹבָה אוֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתָּם. בְּאוֹכֶל תְּשַׁבְּרוּ. הֶאֱכָלָתוֹ שִׁבָּרְתּוֹ. אִם הָיָה קָשֶׁה עָלֶיךָ בְּאוֹכֶל תְּשַׁבְּרוּ וְאִם לָאו הַכְרֵה (הַרְבֵּה) עָלָיו כֶּסֶף. אָמְרִין. כֵּן הָוָה רִבִּי יוֹנָתָן עָבִיד. כַּד הָוָה בַּר נַשׁ רַב עַלִיל לְקָרְתָּא הָוָה מְשַׁלַּח לֵיהּ אִיקְרִין. דְּאִין אַתָּא דַּיִּן דִּיתֵם אוֹ דַּיִּן דְּאַרְמְלָא יִשְׁכַּח אַפִּין מִפַּיְיסָא.

מִי אָסַר אֶת הַשֶּׁמֶן. רַב יְהוּדָה אָמַר. דָּנִיֵּאל אָסָרוֹ. וְיָשֶׁם דָּנִיֵּאל עַל לִבּוֹ וגו׳.

וּמִי הִתִּירוּ. רִבִּי הִתִּירוֹ וּבֵית דִּינוֹ. בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת נִקְרָא רִבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא. רַבּוֹתֵינוּ. בְּגִיטִּין וּבְסַנְהֶדְרִי. וְקָרוּ לֵיהּ בֵּי דִינָא דְשָׂרוּ מִישְׁחָא. כָּל בֵּית דִּין דְּשָׂרוּ ג׳ דְּבָרִים נִקְרָא בֵּי דִינָא שָׂרְיָא. אָמַר רִבִּי יוּדָן. בֵּית דִּינוֹ חָלוּק עָלָיו בְּגִיטִּין. מָהוּ שֶׁתְּהֵא מוּתֶּרֶת לְהִינָּשֵׂא. רִבִּי חַגַּיי אָמַר. מוּתֶּרֶת לְהִינָּשֵׂא. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אֲסוּרָה לְהִינָּשֵׂא.

רִבִּי אָחָא רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה וְאָמְרֵי לָהּ בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שֶׁהָיוּ עוֹלִין לְהַר הַמֶּלֶךְ וְנֶהֱרָגִין עָלָיו. יִצְחָק בַּר שְׁמוּאֵל בַּר מַרְתָּא נָחַת לְנַצִּיבִין. אַשְׁכַּח שְׁמַלַאי הַדְּרוֹמִי יָתִיב דְּרַשׁ. רִבִּי וּבֵית דִּינוֹ הִתִּירוּ בַּשֶּׁמֶן. אָמַר שְׁמוּאֵל אֲבָל. רַב לָא קַבִּיל עֲלֵיהּ מֵיכוּל. אָמַר לֵיהּ שְׁמוּאֵל. אֲכוֹל. דִּלָּא כֵן אֲנָא כְתַב עָלָךְ זָקֵן מַמְרֵא. אָמַר לֵיהּ. עַד דַּאֲנָא תַּמָּן אֲנָא יָדַע מָאן עֲרַר עֲלֵיהּ שְׁמַלַאי הַדְּרוֹמִי. אָמַר לֵיהּ. מַר בְּשֵׁם גַּרְמֵיהּ לֹא בְשֵׁם רִבִּי יוֹדָן נְשַׁיָּא. אַטְרַח עֲלוֹי וְאָכַל.

רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. וְלֹא כֵן תַּנִּינָן. שֶׁאֵין בֵּית דִּין יָכוֹל לְבַטֵּל דִּבְרֵי בֵית דִּין חֲבֵירוֹ עַד שֶׁיִּהְיֶה גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בַּחָכְמָה וּבַמִּנְיָין. וְרִבִּי וּבֵית דִּינוֹ מַתִּירִין מַה שֶׁאָסַר

דָּנִיֵּאל וַחֲבֵירָיו. רִבִּי יוֹחָנָן כְּדַעְתֵּיהּ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מְקוּבָּל אֲנִי מֵרִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי צָדוֹק שֶׁכָּל גְּזֵירָה שֶׁבְּיַת דִּין גּוֹזְרִין וְאֵין רוֹב צִיבּוּר מְקַבְּלִין עֲלֵיהֶן אִינָהּ גְּזֵירָה. בָּדְקוּ וּמָצְאוּ בִּגְזֵירָתוֹ שֶׁלְּשֶׁמֶן וְלָא מָצְאוּ שֶׁקִּיבְּלוּ רוֹב הַצִּיבּוּר עֲלֵיהֶן.

בֵּיצָה צְלוּיָה שֶׁלָּהֶן. בַּר קַפָּרָא שָׁרֵי. חִזְקִיָּה אָסַר. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁנִּצְלִית לְרַעַת. נִצְלִית שֶׁלֹּא לְרַעַת. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מַעֲשֶׂה שֶׁנָּפְלָה דְּלִיקָה בְּאֹשַׁת קָנִים וּבַאֲגַם תְּמָרִים וְהָיוּ שָׁם חָגָבִים וְנִצְלוּ. אַתָּא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא וְאָסַר. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. מָשׁוּם תַּעֲרוֹבֶת חֲגָבִים טְמֵאִים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. וְהָדָא מִן חֲמִירְתָּא דְּרַב. רַב נְחַת לְתַמָּן חַמְתּוֹן מְקַלְקְלִין וַחֲמַר עֲלֵיהוֹן. חַד בַּר נַשׁ הֲוָה טָעִין קוּפָּד מְהַלֵּךְ בְּשׁוּקָא. אֲתַת דַּיְיתָא וַחֲטַפְתָּא מִן יָדֵיהּ אֲתַר תּוּתֵיהּ. אֲזַל בָּעֵי מִיסְבִינֵיהּ. אָמַר לֵיהּ רַב. דָּנָא אֲמַר דִּנְבִילָה הֲוָת טְעִינָה וַאֲתַר תָּתָה וּנְסִיבַת דֵּין תְּחוּתוּי. חַד בַּר נַשׁ אֲזַל בָּעֵי מְשַׁזְּגָא אִיסְקוֹפְתָּה גַּו נַהֲרָא. אֲנִשְׁיתָהּ וּסְלַק לֵיהּ. אֲזַל בָּעֵי מִיסְבִינֵיהּ. אָמַר לֵיהּ רַב. אָסִיר לָךְ. דָּנָא אֲמַר הַהִיא שְׁטָפָה נַהֲרָא וְאַיְיתִי חוּרֵי דִּנְבִילָה תּוּתֵיהּ.

תּוּרְמוּסִין שֶׁלָּהֶן מָה הֵן. רִבִּי אוֹסֵר. גְּנִיבָה מַתִּיר. אָמַר רִבִּי. אֲנִי זָקֵן וְהוּא זָקֵן. אֲנִי עָלַת עַל לִיבִּי לֶאֱסוֹר וְהוּא עָלַת עַל דַּעְתּוֹ לְהַתִּיר. רִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם אֲזַל לְצוֹר וְהִתִּיר תּוּרְמוּסִין שֶׁלָּהֶן. רִבִּי חִייָה בַּר בָּא אֲזַל לְצוֹר וְאַשְׁכַּח לְרִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם שֶׁהִתִּיר תּוּרְמוּסִין שֶׁלָּהֶן. אֲתָא נַבֵּי רִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לֵיהּ. מַה מַעֲשֶׂה אִירַע לְיָדֶךָ. אָמַר לֵיהּ. אַשְׁכָּחִית לְרִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם שֶׁהִתִּיר תּוּרְמוּסִין שֶׁלָּהֶן. אָמַר לֵיהּ. וְלֹא פָגַעְתָּ בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. אָדָם גָּדוֹל הוּא וְהוּא יוֹדֵעַ לְמַתֵּק אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל. אָמַר לוֹ. לָאו בְּנִי. חֶשְׁבּוֹן מַיִם הוּא יוֹדֵעַ. וּבְשָׁעָה שֶׁהַמַּיִם מְקַלְקְלִין אֶת בּוֹרָאָן הֵן מִתְמַתְקִין. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר לָעְזָר. בָּא לוֹמַר גְּנִייוֹ וְאָמַר שִׁבְחוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. חֶשְׁבּוֹן גָּדוֹל הוּא. רִבִּי זַבְּאי דַּאֲלֶכְסַנְדְּרִיאָה הֲוָה יָדַע לָהּ. אָמַר. וְאִי בָעִית יְלַפְתָּהּ מִינֵּיהּ.

חָלוּט שֶׁלָּהֶן מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי אִמִּי סָלַק עִם רִבִּי יוּדָן נְשִׂיָּא לְחַמְתָּא דְּגָדֵר וְהִתִּיר חָלוּט שֶׁלָּהֶן. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בָּעֵי. מַה בֵּין חָלוּט לְתוּרְמוּסִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. חָלוּט מְחוּפָּר מַעֲשֶׂה יְדֵי הָאוֹר הוּא. תּוּרְמוּסִין אֵינָן מְחוּפָּר מַעֲשֶׂה יְדֵי הָאוֹר הוּא.

חֲוורָנָס אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בִּישׁוּלֵי גוֹיִם וְיוֹצְאִין בּוֹ מִשּׁוּם עֵירוּבֵי תַּבְשִׁילִין. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב אִתַּי. מַרְטִיסָה אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בִּישׁוּלֵי גוֹיִם וְיוֹצְאִין בּוֹ מִשּׁוּם עֵירוּבֵי תַּבְשִׁילִין. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן בְּשֵׁם רַב הוּנָא. כָּל אוֹכֶל שֶׁהוּא נֶאֱכָל חַי כְּמוֹת שֶׁהוּא אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בִּישׁוּלֵי גוֹיִם וְיוֹצְאִין בּוֹ מִשּׁוּם עֵירוּבֵי תַּבְשִׁילִין.

ט משנה: אֵילּוּ מוּתָּרִין בַּאֲכִילָה חָלָב שֶׁחָלְבוּ גוֹי וְיִשְׂרָאֵל רוֹאֶהוּ וְהַדָּבָשׁ. וְהַדְּבָדְבָנִיּוֹת אַף עַל פִּי שֶׁמְּנַסָּפוֹת אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם הֶכְשֵׁר מַשְׁקֶה. וּכְבָשִׂים שֶׁאֵין דַּרְכָּן לְתֵת בָּהֶן יַיִן וְחוֹמֶץ. וְטָרִית שֶׁאֵינָהּ טְרוּפָה וְצִיר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דָּגָה וְעָלָה שֶׁל חִלְתִּית וְזֵיתֵי קֶלוּסְקָא הַמְגוּלְגָּלִין. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר הַשְּׁלוּחִין אֲסוּרִין. וְהַחֲגָבִים מִן הַסְּפִילָה אֲסוּרִין וּמִן הַהֻפְתֵּק מוּתָּרִין. וְכֵן לַתְּרוּמָה׃

הלכה: אֵילּוּ מוּתָּרִין בַּהֲנָיָיה כול׳. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בְּתַבְשִׁיל שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לָתֵת לְתוֹכוֹ יַיִן וְחוֹמֶץ. הָא דָּבָר בָּרִיא שֶׁנָּתַן אָסוּר אֲפִילּוּ בַּהֲנָאָה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שֶׁהֵן שׁוּתָּפִין בִּקְדֵירָה. יִשְׂרָאֵל שׁוֹפֵת וְהַגּוֹי מְנַעֵר. מִי מַחֲזִיר. סָבְרִין מֵימַר. יִשְׂרָאֵל מַחֲזִיר. אָמַר רִבִּי בִּנְיָמִין בַּר לִיאַי. וְהוּא שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כְּמַאֲכָל בֶּן דְּרוֹסַאי. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִם בְּשֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כַּאֲכִילַת בֶּן דְּרוֹסַאי לָמָּה לֵיהּ יִשְׂרָאֵל מַחֲזִיר. אֲפִילּוּ הַגּוֹי מַחֲזִיר.

אִי זֶהוּ הַחִילֵּק. רַב אָמַר. סוֹלְתָנִיתָא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הוּא חִילֵּק הוּא טָרִית טְרוּפָה. רִבִּי זְעִירָא בַּהֲנָא בַּר תַּחְלִיפָא חָנָן בַּר בָּא בְּשֵׁם רַב. לְחֻלּוּחָתָא אֲסוּרָה מִשּׁוּם תַּעֲרוֹבֶת דָּגִים טְמֵאִים. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. הָדָא דְתֵימַר. בְּמָקוֹם שֶׁאֵין הַמַּיִם מְהַלְכִין. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁהַמַּיִם מְהַלְכִין אֵין דָּג טָהוֹר מְהַלֵּךְ עִם דָּג טָמֵא. וְהָא יַמָּא דְטִיבֶּרְיָה כְּגוֹן הַמַּיִם הַמְהַלְכִין הֵן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. וּבִלְבַד בְּשָׁעָה שֶׁהַדָּג טוֹרֵף. שְׁמוּאֵל אָמַר. הָדָא חֲפִיתָה יְהַבֵּיהּ גַּו קְלִיפְתָּהּ. אֵין עָבְדַת לַחְלוּחֵי שָׁרְיָיא. וְאִילֵּא אֲסִירָה.

אֵי זוֹ הַטָּרִית שֶׁאֵינָהּ טְרוּפָה. כָּל שֶׁהָרָאשִׁים וְהַשְּׁזוּרוֹת שָׁלָהּ קַיָּמִין. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. מַעֲשֶׂה בִּסְפִינָּה אַחַת מִשֶּׁלְּבֵית רִבִּי שֶׁהָיוּ בָהּ יוֹתֵר מִשָּׁלֹשׁ מֵאוֹת חֲבִיּוֹת. וּבָדַק רִבִּי אֶת כּוּלְּהוֹן וְלֹא מָצָא אֶלָּא אַחַת שֶׁהָרָאשִׁים וְהַשְּׁזוּרוֹת שָׁלָהּ קַיָּמִין. וְהִתִּיר אֶת כּוּלְּהֶן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. רִבִּי אַסִּי מַקְשֵׁי. לֹה מִסְתַּבְּרָה דְּלֹא אוֹתָהּ חֲבִית תְּהֵא מוּתֶּרֶת וּשְׁאָר כָּל חֲבִיּוֹת יְהוּ אֲסוּרוֹת. אֶלָּא עַל יְדֵי עִילָּא. זְבִינְתָא אִיתְקַלְקְלַת. שָׁאַל רִבִּי חַגַּיי לְרִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא. אָמַר לֵיהּ. אֵין דָּבָר שֶׁלְּרִבִּים נֶאֱסָר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי אָמַר. רִבִּי יִצְחָק מַקְשֵׁי. וְאֵילֵּין אִיגַּרְתָּא לֹא גַּוֵּים לוּקִין כְּתִיב בָּהֶן. וַאֲתָּ אָמַר. עַל יְדֵי עִילָּא. וְהָכָא עַל יְדֵי עִילָּא.

תַּנֵּי עוֹלָא שַׁכָּפָא קוֹמֵי רִבִּי דוֹסָא. דָּג טָמֵא מַשְׁרִיץ. דָּג טָהוֹר מַטִּיל בֵּיצִים. חָזַר וְתָנָא קוֹמוֹי. מֵעֵי דָּגִים וְקֵירְבֵי דָּגִים אֵינָן נֶאֱכָלִין אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אָמַר לֵיהּ. חָזוֹר בָּךְ. הָדָא תְנֵי אוֹ הָדָה. הֲוָה בָּעֵי מֵיחְזוֹר בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא. לֹא תַחֲזוֹר בָּךְ. בִּיצִיאָתָן הֵן נִגְמָרוֹת. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. אִם אָמַר לָךְ. מְלַחְתִּים. נֶאֱמָן. נָתָן בַּר בָּא אָמַר קוֹמֵי שְׁמוּאֵל. יָדַע אֲנָא מִפְּרָשָׁה בֵּין עוּבְּרֵי דָּגִים טְמֵאִין לְעוּבְּרֵי דָּגִים טְהוֹרִין. עוּבְּרֵי דָּגִים טְמֵאִים עֲגוֹלִין. עוּבְּרֵי דָּגִים טְהוֹרִין אֲרוּכִין. אַחֲוֵי לֵיהּ הָדָא סַלְפִּיתָא. אָמַר לֵהּ. כְּזֶה מָהוּ. אָמַר לֵיהּ. טָמֵא. אָמַר לֵיהּ. לֹא בִּישׁ לִי דְּאָמַרְתָּ עַל טָהוֹר טָמֵא. אֶלָּא סוֹפָךְ דְּאָמַר עַל טָמֵא טָהוֹר.

תַּנֵּי. אֵין לוֹקְחִין מֵעֵי דָּגִים וְקֵירְבֵי דָּגִים אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אֵין לוֹקְחִין תְּכֶלֶת אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אֵין לוֹקְחִין גְּבִינָה וּתִינְייקִי אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אֵין לוֹקְחִין יַיִן בְּסוּרְיָא אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אֵין לוֹקְחִין בָּשָׂר שֶׁאֵין בּוֹ סִימָן אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. וְכוּלָּן נֶאֱכָלִין אֶצֶל מִי שֶׁאֵינוֹ מוּמְחֶה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

רִבִּי אָחָא רִבִּי תַּנְחוּם בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שִׁילַּח לוֹ חִלְתִּית נֶאֱמָן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שִׁילַּח לוֹ תְּכֶלֶת

נֶאֱמָן. טַלְיָיא דְּלִוִי צַנְבָּרְיָיא הֲוָה מַזְבֵּן פֵּירִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. עַבְדּוּ שֶׁלְּנֶאֱמָן כְּנֶאֱמָן. גֶּרְמָנָא עַבְדֵּיהּ דְּרִבִּי יוּדָן נְשִׂיָיא הֲוָה לֵיהּ תּוֹכְלָא. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. עַבְדּוּ שֶׁל מוּמְחֶה כְּמוּמְחֶה.

וּמֶלַח סַלוֹקָנְרִית. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. שְׁחוֹרָה אֲסוּרָה וּלְבָנָה מוּתֶּרֶת. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. לְבָנָה אֲסוּרָה וּשְׁחוֹרָה מוּתֶּרֶת. מָאן דָּמַר. שְׁחוֹרָה אֲסוּרָה. שֶׁנּוֹתֶן לְתוֹכָהּ שֶׁרֶץ שָׁחוֹר. וּמָאן דָּמַר. לְבָנָה אֲסוּרָה. שֶׁנּוֹתֶן לְתוֹכָהּ שֶׁרֶץ לָבָן. רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר מִשּׁוּם רִבִּי יְהוּדָה בֶּן גַּמְלִיאֵל. זוֹ וְזוֹ אֲסוּרָה. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. שָׁכֵן חַד הֲוָה לָנָא וְהָיָה נוֹתֵן לְתוֹכָהּ שׁוּמָּן שֶׁלְּחַזִּיר.

הֵן סְכָכוֹת הֵן פְּרָעוֹת. הֵן רְפָפוֹת הֵן רְעָלוֹת. הֵן אִיסְטָגְיוֹת הֵן סָפָיוֹת. הֵן כּוֹסוֹת הֵן גּוּמּוֹת. הִיא מָקוֹם תַּחַת הַכּוֹסוֹת הִיא מְקוֹם הֲנָחַת חֲתִיכוֹת. הֵן זֵיתֵי קַלּוּסְקָא הֵן זֵיתִים מְגוּלְגָּלִין.

וְהַשְּׁלוּחִין אֲסוּרִין. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מִן הוּא וְהֵן נוֹתְנִין לְתוֹכָן חוֹמֶץ שֶׁיִּהוּ חוֹלְצִין אֶת גַּלְעִינֵיהֶן.

פרק ג

א **משנה**: כָּל הַצָּלָמִים אֲסוּרִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶעֱבָדִין פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ מַקֵּל אוֹ צְפוֹר אוֹ כַּדּוֹר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ כָּל דָּבָר׃

הלכה: כָּל הַצָּלָמִים אֲסוּרִין כול׳. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶעֱבָדִין בְּכָרָךְ גָּדוֹל שֶׁבְּרוֹמֵי פַּעֲמַיִים בַּשָּׁבוּעַ. מֵעַתָּה בְּמָקוֹם שֶׁנֶּעֱבָדִין יְהוּ אֲסוּרִין וּמָקוֹם שֶׁאֵינָן נֶעֱבָדִין יְהוּ מוּתָּרִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מִכְּיוָן שֶׁנֶּאֶסְרוּ בְּמָקוֹם אֶחָד נֶאֱסָר מִינָן בְּכָל מָקוֹם.

מָה אֲנָן קַייָמִין. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהֵן שֶׁל מְלָכִים. דִּבְרֵי הַכֹּל. אָסוּר. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהֵן שֶׁלְּשִׁלְטוֹנוֹת. דִּבְרֵי הַכֹּל. מוּתָּר. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַייָמִין בִּסְתָם. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. סְתָמָן שֶׁלְּמְלָכִים. וְרַבָּנָן אָמְרֵי. סְתָמָן שֶׁלְּשִׁלְטוֹנוֹת.

אַשְׁיָיאן נַגָּרָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִיקוֹנִיּוֹת לָמָּה הֵן אֲסוּרוֹת. מִפְּנֵי שֶׁמַּקְטִירִין לִפְנֵיהֶן בְּשָׁעָה שֶׁהֵן עוֹלוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מוּתָּר לִרְאוֹתָן בְּשָׁעָה שֶׁהֵן יוֹרְדוֹת. מַה טַעַם. בְּהֶכֶרֵת רְשָׁעִים תִּרְאֶה. כְּתָב הַמְהַלֵּךְ תַּחַת הַצּוּרוֹת אוֹ תַּחַת הָאִיקוֹנִיּוֹת אֵין מִסְתַּכְּלִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אַף בַּחוֹל אֵין מִסְתַּכְּלִין בָּאִיקוֹנוֹת. וּמַה טַעַם. אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים. אַל תִּפְנֶה לְעוֹבְדָן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אַל תִּפְנֶה לִרְאוֹתָן מִמָּשׁ.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי נָחוּם בַּר סִימַאי חָפוּ אִיקוֹנָתָא מְחַצְלָן. אָמְרֵי. כְּמַה דְלָא חָמָתוּן בְּחַייֵי לָא יַחֲמִינוּן בְּדָמְכוּתֵיהּ. וְחַכָּמִין אִינּוּן כְּלוּם. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אֵין בֵּינֵינוּ וְלַצַּדִּיקִים אֶלָּא דִּיבּוּר פֶּה בִּלְבָד. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. שׁוֹמֵעַ הוּא הַמֵּת קִילּוּסוֹ כְּמִתּוֹךְ הַחֲלוֹם. אָמַר רִבִּי אַשְׁיָין. שׁוֹמֵעַ הַמֵּת קִילּוּסוֹ כְּמִתּוֹךְ חֲלוֹם. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ נָחוּם אִישׁ קוֹדֶשׁ קָדָשִׁים. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּצוּרַת מַטְבֵּעַ מֵימָיו. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ רַבִּינוּ הַקָּדוֹשׁ. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּמִילָתוֹ מֵימָיו.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי אָחָא אִיתְחֲמִי בְּטִיהֲרָא כוֹכְבָא. כַּד דְּמָךְ רִבִּי חָנָן אִיתְכְּפִין אַנְדְּרַטָיָא. כַּד דְּמָךְ רִבִּי יוֹחָנָן אִיתַּכָּפִין אִיקוֹנָיָא. אָמְרִין. דְּלָא הֲווֹת אִיקוֹנִין דִּכְוָותֵהּ.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי חֲנִינָא דִּבְרַת חֲוורָן אִיתְבְּזַע יַמָּא דְּטִיבֶּרְיָא. אָמְרִין. כַּד הֲוָה סְלִיק לְעֵיבוּרָא הֲוָה יַמָּא מִתְבְּזַע קוֹמוֹי. כַּד דְּמָךְ רַב הוֹשַׁעְיָה נָפַל קָלוֹן דְּטִיבֶּרְיָא.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי יִצְחָק בֶּן אֶלְיָשִׁיב אִיתְעַקְרוּן שׁוּבְעִין אִיסְקוֹפִין מְבַּעֲלֵי בָתִּים דְּגָלִילָא. אָמְרִין. דַּהֲווּ תַלְיִין בִּזְכוּתֵיהּ.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אִיתְעַקְרוּן אַרְזֵיָיא דְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. אָמְרִין. דַּהֲוָה נָסִיב שׁוֹשִׁיבְתָּה וּמְקַלֵּס קוֹמֵי כַלָּיָה. וַהֲווֹן רַבָּנִן מְרַנָּנִין בֵּיהּ. אָמַר לוֹן רִבִּי זְעִירָא. אַרְפּוֹן לֵיהּ. לֵית אָהֵן סָבָא יָדַע מָה עָבִיד. כֵּיוָן דִּדְמָךְ נַחְתַּת אֵישְׁתָּא מִן שְׁמַיָּא וְאַפְסְקַת בֵּין עַרְסָא לִקְהָלָא וַהֲווֹן תְּלַת שָׁעִין קָלִין וּבְרִקִין בְּעָלְמָא. חייא דְּאָהֵן סָבָא דְּעָבְדַת לֵיהּ שׁוֹשִׁבְתָּא. וְנַפְקַת בַּת קָלָא וְאָמְרָה. וַוי דִּדְמָךְ שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק גְּמִיל חִיסְדָּא.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי יָסָא בַּר חַלְפוּתָא מָשְׁכוּ צִינּוֹרוֹת דָּם בָּלַדּוֹקָיָא. אָמְרִין. דִּיהַב נַפְשֵׁיהּ עַל גְּזוּרְתָּא.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי אַבָּהוּ בָּכָן עַמּוּדַיָּא דְּקֵיסָרִין. אָמְרִין כּוּתָיָא. לֵית אִינּוּן אֶלָּא מְרִיעִין. אָמַר לוֹן יִשְׂרָאֵל. יָדְעִין רְחִיקָנֵיָא כְּמַה דְּקָרִיבָיָא מְרִיעִין. רִבִּי אַבָּהוּ מִי דְמָךְ עָבְרוּן קוֹמוֹי י״ג נְהָרִין דַּאֲפַרְסְמוֹן. אָמַר לוֹן. כָּל אִילֵּין לְמָאן. אָמְרוּ לֵיהּ. דִּידָךְ. אָמַר לוֹן. וְכָל אִילֵּין דְּאַבָּהוּ. וַאֲנִי אָמַרְתִּי לְרִיק יָגַעְתִּי וגו׳.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַרְאֶה לָהֶן לַצַּדִּיקִים מַתָּן שְׂכָרָן בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנַפְשָׁם שְׂבִיעָה וְהֵן יְשֵׁינִין לָהֶן. לַמֶּלֶךְ שֶׁעָשָׂה סְעוּדָה וְצָר כָּל מִינֵי סְעוּדָה בְמַפָּה. כֵּיוָן שֶׁנִּכְנְסוּ הָאוֹרְחִין רָאוּ אוֹתָן וְנַפְשָׁם שְׂבִיעָה וְיָשְׁנוּ לָהֶן.

זַבְדַּיי בַּר לִיאַי וְרִבִּי יוֹסֵי בַּר פִּיטְרֵס וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרִין תְּלָתָא פְּסוּקִין מִי דָמְכִין. חַד מִינְהוֹן אָמַר עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד אֵלֶיךָ וגו׳. וְחַד אָמַר וְיִשְׁמְחוּ כָל חוֹסֵי בָךְ וגו׳. וְחַד אָמַר מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵיאֶיךָ וגו׳.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַעֲשֶׂה שֶׁנִּכְנְסוּ זְקֵינִים לַעֲלִיַּית בֵּית גַּדְיָא בִּירִיחוֹ. יָצְתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה לָהֶן. יֵשׁ בֵּינֵיכֶם שְׁנַיִם רְאוּיִין לִרְוּחַ הַקּוֹדֶשׁ וְהִלֵּל הַזָּקֵן אֶחָד מֵהֶן. נָתְנוּ עֵינֵיהֶם בְּשִׁמְאֵל הֶקֶטֶן. שׁוּב נִכְנְסוּ זְקֵינִים לָעֲלִיָּיה בְּיַבְנֶה וְיָצְתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה לָהֶן. יֵשׁ בֵּינֵיכֶם שְׁנַיִם רְאוּיִין לִרְוּחַ הַקּוֹדֶשׁ וְהִלֵּל הַזָּקֵן אֶחָד מֵהֶן. וְנָתְנוּ עֵינֵיהֶן בְּרִבִּי לֵיעֶזֶר. וְהָיוּ שְׁמֵיחִין שֶׁהִסְכִּימָה דַּעְתָּן עַל דַּעַת רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ.

חַד מִן אִילֵּין דִּנְשֵׁיתָא דְמָךְ וְקָלְטַת מְעָרְתָא וּסְכַנְתָן נַפְשָׁתָא. עָאַל רִבִּי יוֹסֵי וְאַפְטַר עֲלוֹי. אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁיָּצָא מִן הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם. כַּד דְמָךְ רִבִּי יָסָא נְפַל קסיטולין דְּטִיבֶּרְיָה וַהֲווֹן אִילֵּין דִּנְשֵׁיתָא חַדְיָין. אֲמַר לוֹן רִבִּי זְעִירָא. לָא דַמְיָיא. תַּמָּן סַכָּנָן נַפְשָׁתָא בְּרַם הָכָא לֹא סַכָּנָן נַפְשָׁתָא. תַּמָּן לָא אִיתְעֲקַרַת עֲבוֹדָה זָרָה בְּרַם הָכָא אִיתְעֲקַרַת עֲבוֹדָה זָרָה.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי מִי דְמָךְ אָמַר. פַּנּוּ הַבַּיִת מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה וּתְנוּ כִסֵּא לְחִזְקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה. רִבִּי לִיעֶזֶר תַּלְמִידֵיהּ מִי דְמָךְ אָמַר. פַּנּוּ אֶת הַבַּיִת מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה וּתְנוּ כִסֵּא לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. וְאִית דְּאָמְרֵי. כְּמַה דַחֲמָא רַבֵּיהּ חֲמָא אַף הוּא.

חַד מִן אִילֵּין דְּבֵי רִבִּי פָּזִי הֲווֹן אִילֵּין דִּנְשֵׁיתָא בָּעֵי מְחוּתָּנְתֵיהּ וְהוּא לֹא מְקַבֵּל עֲלוֹי. אָמַר. דְּלָא יְהוֹן מִיתַּנּוּ בִי. מִי דְמָךְ אָמַר. פַּנּוּ אֶת הַבַּיִת מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה וּתְנוּ מְקוֹם כִּסֵּא לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה. אָמְרוּ. יָבוֹא זֶה שֶׁרָץ אַחַר כָּבוֹד אַחַר זֶה שֶׁבָּרַח מִן הַכָּבוֹד.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ מַקֵּל אוֹ צִיפּוֹר אוֹ כַּדּוּר. מַקֵּל. שֶׁהָיָה רוֹעֶה בּוֹ אֶת הָעוֹלָם. צִיפּוֹר. וַתִּמְצָא כַקֵּן יָדִי לְחֵיל הָעַמִּים. כַּדּוּר. שֶׁהָעוֹלָם עָשׂוּי כַּכַּדּוּר.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה. אַלֶכְסַנְדְּרוֹס מַקֶּדוֹן כַּד בְּעָא מֵיסַק לְעֵיל. וַהֲוָה סְלַק וּסְלַק סַלָּק עַד שֶׁרָאָה אֶת הָעוֹלָם כַּכַּדּוּר וְאֶת הַיָּם כְּקֻעָרָה. בְּגִין כֵּן צַיְירִין לֵיהּ בְּכַדּוּרָא בְיָדֵיהּ. וְיצוּרֵינָה קֻעָרָה בְיָדֵיהּ. אֵינוּ שַׁלִּיט בַּיָּם. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שַׁלִּיט בַּיָּם וּבַיַּבָּשָׁה. מַצִּיל בַּיָּם וּמַצִּיל בַּיַּבָּשָׁה.

דָּרַשׁ רִבִּי זְעִירָא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ קוֹמֵי רִבִּי לָעְזָר. אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ. וּמַה כְתִיב בַּתְרֵיהּ. עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וּמָה עִנְיָן זֶה לָזֶה. אֶלָּא מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם יֵשׁ לוֹ פַּטְרוֹן בְּאֵיפַרְכְיָא זוֹ אֵינוֹ שַׁלִּיט. שֶׁמָּא בְאוֹתָהּ. וְאִם תֹּאמַר קוֹזְמוֹקְרָטוֹר שַׁלִּיט בַּיַּבָּשָׁה. שֶׁמָּא בַיָּם. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵינוֹ כֵן. שַׁלִּיט בְּיָם וְשַׁלִּיט בַּיַּבָּשָׁה. וְלֹא עוֹד אֶלָּא חֵרֶב עַל צַוָּארוֹ הָאָדָם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילוֹ. הוּא שֶׁמִּשֶּׁה אוֹמֵר וַיַּצִּילֵנִי מֵחֶרֶב פַּרְעֹה. אֵין כָּתוּב כָּאן אֶלָּא מֵחֶרֶב. אֲפִילוּ חֶרֶב נְתוּנָה עַל צַוָּארוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילוֹ הֵימֶינָּהּ.

הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶן הַסַּייִף וְהָעֲטָרָה וְהַשַּׁבַּעַת. הַסַּייִף שֶׁמִּתְעַטֵּר בָּהּ. טַבַּעַת שֶׁחוֹתֵם בָּהּ.

טַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לַחְתּוֹם בָּהּ. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אִם הָיָה חוֹתָמָהּ שׁוֹקֵעַ אָסוּר לַחְתּוֹם בָּהּ. בּוֹלֵט מוּתָּר לַחְתּוֹם בָּהּ. רִבִּי חֲנִינָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. שֶׁלְּבֵית אַבָּא הָיוּ חוֹתְמִין בְּפָרָסוֹפוֹת. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. כָּל פְּרָסוֹפוֹת הָיוּ בִּירוּשָׁלַיִם חוּץ מִשֶּׁלְאָדָם.

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ כָּל דָּבָר. וּבִלְבַד דָּבָר שֶׁהוּא שֶׁלְכְּבוֹד. הַסַּל וְהַסּוּלָיִם וְהַסְּמָלִים דָּבָר שֶׁלְּבִיזָּיוֹן הוּא. הַנַּיָּיר וְהַקּוֹלַמוֹס דָּבָר שֶׁלְּכְבוֹד הוּא. קֻלָּמָרִין צְרִיכָה.

ב משנה: הַמּוֹצֵא שִׁיבְרֵי כֵלִים הֲרֵי אֵילּוּ מֻתָּרִין. מָצָא תַּבְנִית יָד אוֹ תַּבְנִית רֶגֶל הֲרֵי אֵילּוּ אֲסוּרִין מִפְּנֵי שֶׁכַּיּוֹצֵא בָהֶן נֶעֱבָד׃

הלכה: הַמּוֹצֵא שִׁיבְרֵי כֵלִים כול׳. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי שֶׁרוּבָּן בָּאִין מִן הַדֶּלְפְּקִיּוֹת. מַעֲתָּה אֲפִילּוּ תַּבְנִית יָד וְתַבְנִית רֶגֶל. שַׁנָּייָא הוּא. מִפְּנֵי שֶׁכַּיּוֹצֵא בָּהֶן נֶעֱבָד.

כָּתוּב וְאַנְשֵׁי בָבֶל עָשׂוּ אֶת סֻכּוֹת בְּנוֹת. תַּרְתָּגוֹלְתָּא וּפְרַחֶיהָ. וְאַנְשֵׁי כוּת עָשׂוּ אֶת נֶרְגַּל. רִיגְלֵיהּ דְּיַעֲקֹב וְרִיגְלֵיהּ דְּיוֹסֵף. נִיחַשְׁתִּי וַיְבָרְכֵנִי יְ בִּגְלָלֶךָ. וַיְבָרֶךְ יְ אֶת בֵּית הַמִּצְרִי בִּגְלַל יוֹסֵף. וְאַנְשֵׁי חֲמָת עָשׂוּ אֶת אֲשֵׁימָה. אִימְרָא כְּמַה דְתֵימַר וְהַכֹּהֵן יְכַפֵּר עָלָיו בְּאֵיל הָאָשָׁם. וְהָעַוִּים עָשׂוּ אֶת נִבְחַן. כַּלְבָּא. וְאֶת תַּרְתָּק. חֲמָרָא. וְהַסְפַּרְוִים שׂוֹרְפִים אֶת בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ. טַוּוסָא וּפִיסְיוֹנֵי.

עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֲסוּרָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. מוּתֶּרֶת. מָה אָנָן קַיָימִין. אִם בְּעָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. דִּבְרֵי הַכֹּל. אָסוּר. אִם בְּשֶׁאֵינוֹ עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. דִּבְרֵי הַכֹּל. מוּתֶּר. אֶלָּא כִּי נָן קַיָימִין בְּסָתָם. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. סְתָם כְּמִי שֶׁעָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. סְתָם כְּמִי שֶׁאֵין עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. אָמַר רִבִּי יוּדָן אֲבִיו דְּרִבִּי מַתַּנְיָיה. אִם הָיוּ מוּנָּחִין בִּמְקוֹמָן כְּמִי שֶׁעֲתִידִין לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. מָתִיב רֵישׁ לָקִישׁ לְרִבִּי. וְהָא כְתִיב עַל כֵּן לֹא יִדְרְכוּ כֹהֲנֵי דָגוֹן עַל מִפְתַּן דָּגוֹן. אָמַר לֵיהּ. מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִין בְּמִפְתַּן יוֹתֵר מִדָּגוֹן. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא אָמַר. אוּמּוֹת הָעוֹלָם עָשׂוּ מִפְתָּן אֶחָד. יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּמָּה מִפְתָּנִים. וּמַה טַעַם וּפָקַדְתִּי עַל הַדּוֹלֵג עַל הַמִּפְתָּן.

הַמּוֹצֵא עֲבוֹדָה זָרָה. רַב אָמַר מְשַׁבְּרָהּ אֲבָר אֲבָר וְהִיא בְטֵילָה. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. אֵינָהּ בְטֵילָה לְעוֹלָם.

רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן. הָדָא אָמְרָה בְּשֶׁאֵין עֲלֵיהֶן בָּסִיס. אֲבָל יֶשׁ עֲלֵיהֶן בָּסִיס אֲנִי אוֹמֵר. מִן הַשְּׁבָרִים בָּאוּ.

ג משנה: הַמּוֹצֵא כֵלִים וַעֲלֵיהֶן צוּרַת חַמָּה צוּרַת לְבָנָה צוּרַת הַדְּרָקוֹן יוֹלִיכֵם לְיָם הַמֶּלַח. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר עַל הַמְכוּבָּדִים אָסוּרִין עַל הַמְבוּזִּין מוּתָּרִין. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שׁוֹחֵק וְזוֹרֶה לָרוּחַ אוֹ מַטִּיל לַיָּם. אָמְרוּ לוֹ אַף הוּא נַעֲשָׂה זֶבֶל וְנֶאֱמַר וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם׃

הלכה: הַמּוֹצֵא כֵלִים כול׳. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא כֵלִים שֶׁעֲלֵיהֶם צוּרַת הַחַמָּה וְצוּרַת הַלְּבָנָה. הָא שְׁאָר כָּל הַמַּזָּלוֹת לֹא. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא דְּרָקוֹן. הָא כָל הַנְּחָשִׁים לֹא. אִי זֶהוּ דְּרָקוֹן. כָּל שֶׁצִּיצִין יוֹצְאִין בְּצַוָּארוֹ. וְתַנֵּי כֵן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן (אֶלְעָזָר) [עַזַּאי] אוֹמֵר. אִי זֶהוּ דְּרָקוֹן. כָּל שֶׁצִּיצִין יוֹצְאִין מִצַּוָּארוֹ. הֶחָלָק מוּתָּר. הַמּוֹצֵא

דְּרָקוֹן עָשׂוּי כְּמִין רָחוּשׁ אֲסוּרָה. רָחוּשׁ וְעָלָיו דְּרָקוֹן. נוֹטֵל אֶת הָרָחוּשׁ וּמַשְׁלִיךְ אֶת הַדְּרָקוֹן.

שְׁמוּאֵל אָמַר. כּוֹס בָּסִיס לְדָרָקוֹן אָסוּר. וּדְרָקוֹן בָּסִיס לַכּוֹס מוּתָּר. רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב. שִׁבְרֵי דְּרָקוֹן הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין. דָּרָקוֹן שָׁלֵם וְנִשְׁבַּר הֲרֵי אֵילּוּ אֲסוּרִין. וּשְׁבוּרִים מִן הַשָּׁלֵם בָּאוּ. רַבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רַב. כֵּינִי. רָאָה אוֹתָן מִשְׁתַּחֲוִים לְדָרָקוֹן שָׁלֵם וְנִשְׁבַּר אֲסוּרִין.

מָה נַן קַיָּמִין. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁנֶּעֱבָדִין אֲפִילּוּ מְבוּזִּין אָסוּר. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁאֵינָן נֶעֱבָדִין אֲפִילּוּ מְכוּבָּדִין מוּתָּר. אֶלָּא כִּי נַן קַיָּמִין בִּסְתָם. אָמַר רַבִּי קִרְיסְפָּא. וְהָדָא כוֹסוֹת דָּבָר שֶׁל בִּיזָּיוֹן הוּא. דִּרְבִּי חִיָּיה בַּר בָּא הֲוָה לֵיהּ קְוָוקִין וַהֲוָות טִימֵי דְּרוֹמֵי צִיָּירָה בְּגַוָּוהּ. אָתָא שָׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לֵיהּ. מִכֵּיוָן שֶׁהַמַּיִם צָפִין עַל גַּבָּהּ דָּבָר שֶׁלְּבִיזָּיוֹן הוּא. וְאֵהֵן קִיתוֹנָא מִכֵּיוָן שֶׁאַתָּה מַשְׁקֵעוֹ בַּמַּיִם דָּבָר שֶׁלְּבִיזָּיוֹן הוּא. בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי יוֹחָנָן שָׁרוּן צָיְירִין עַל כּוֹתְלָא וְלֹא מָחֵי בְּיָדַיְיהוּ. [בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי אַבּוּן שָׁרוּן צָיְירִין עַל פְּסִיפְסָס וְלֹא מָחֵי בְּיָדוֹן.]

מָתִיב רַבִּי יוֹסֵי לְרַבָּנָן. וְהָכְתִיב וְאֶת חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם אֶת הָעֵגֶל. אָמְרוּ לֵיהּ. מְלַמֵּד שֶׁהָיָה מְבַקֵּשׁ לְבוֹדְקָן כְּשֵׁם שֶׁבּוֹדְקִין אֶת הַסּוֹטוֹת. וַיִּזֶּר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אָמַר לוֹן. וְהָכְתִיב וְגַם מַעֲכָה אֵם אַפָּא הַמֶּלֶךְ הִסִּירָהּ מִגְּבִירָה. אָמְרוּ לוֹ. מִשָּׁם רְאָיָיה. וַיִּכְרֹת אָסָא וגו׳. אָמַר לוֹן. וּכְתַת נְחַשׁ הַנְּחוֹשֶׁת. וְכִי עֲבוֹדָה זָרָה הִיא. וַהֲלֹא מִשֶּׁה עָשָׂאוֹ. אֶלָּא מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹעִין אַחֲרָיו עַד שֶׁבָּא חִזְקִיָּהוּ וְהֶעֱבִירוֹ.

כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר וַיַּעַזְבוּ שָׁם אֶת עֲצַבֵּיהֶם וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר וַיֹּאמֶר דָּוִד וַיִּשָּׂרְפוּ בָאֵשׁ. רִבִּי יוֹסֵי בַּר חַלְפּוּתָה וְרַבָּנָן. רִבִּי יוֹסֵי בַּר חַלְפּוּתָה אוֹמֵר. מַה שֶּׁהָיָה שֶׁלְּמַתֶּכֶת וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו. וּמַה שֶּׁהָיָה שֶׁלְּעֵץ וַיֹּאמֶר דָּוִד וַיִּשָּׂרְפוּ בָאֵשׁ. וְרַבָּנָן אָמְרֵי. מַה שֶּׁהָיָה אִיתַי הַגִּיתִי מְבַטֵּל וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו. וּמַה שֶּׁלֹּא הָיָה מְבַטֵּל וַיֹּאמֶר דָּוִד וַיִּשָּׂרְפוּ בָאֵשׁ. מַה מְקַיֵּים רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חַלְפּוּתָא וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו. נִטָּלוּם בִּשְׂפָיָיו.

ד **משנה:** שָׁאַל פְּרֶקְלוֹס בֶּן פְּלוֹסְלוֹס אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּעַכּוֹ שֶׁהָיָה רוֹחֵץ בַּמֶּרְחָץ שֶׁל אַפְרוֹדִיטֵי אָמַר לוֹ כָּתוּב בְּתוֹרָתְכֶם וְלֹא יִדָּבֵק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם. מִפְּנֵי מָה אַתָּה רוֹחֵץ בַּמֶּרְחָץ שֶׁל אַפְרוֹדִיטֵי. אָמַר לוֹ אֵין מְשִׁיבִין בַּמֶּרְחָץ. כְּשֶׁיָּצָא אָמַר לוֹ אֲנִי לֹא בָאתִי בִגְבוּלָהּ הִיא בָּאת בִּגְבוּלִי. אֵין אוֹמְרִים נַעֲשָׂה מֶרְחָץ נוֹי לְאַפְרוֹדִיטֵי אֶלָּא אוֹמְרִים נַעֲשֵׂית אַפְרוֹדִיטֵי נוֹי לַמֶּרְחָץ. דָּבָר אַחֵר אִם נוֹתְנִין לְךָ מָמוֹן הַרְבֵּה אַתָּה נִכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּךָ עָרוֹם וּבַעַל קֶרִי וּמַשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ וְזוֹ עוֹמֶדֶת עַל פִּי הַבִּיב וְכָל אָדָם מַשְׁתִּינִין לְפָנֶיהָ. לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא אֱלֹהֵיהֶם. אֶת שֶׁהוּא נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ מוּתָּר:

הלכה: שָׁאַל פְּרֶקְלוֹס בֶּן פְּלוֹסְלוֹס כול׳. מָה אָנָן קַיָּמִין. אִם בְּשֶׁשָּׁאֲלוֹ בְּהֵילְכוֹת הַמֶּרְחָץ הָיָה לוֹ לְהָשִׁיב. וְאִם בְּשֶׁלֹּא בְּהֵילְכוֹת הַמֶּרְחָץ לֹא הָיָה לוֹ לְהָשִׁיב. דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שׁוֹאֲלִין הֵילְכוֹת הַמֶּרְחָץ בְּבֵית הַמֶּרְחָץ. הֵילְכוֹת בֵּית הַכִּסֵּא בְּבֵית הַכִּסֵּא. כְּהָדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָעְזָר עָאַל מִיסְחֵי עִם רִבִּי מֵאִיר. אָמַר לֵיהּ. מָהוּ שֶׁנִּדְחֵי. אָמַר לֵיהּ. אָסוּר. מָהוּ שֶׁנִּקְנֵיחַ. אָמַר לֵיהּ. אָסוּר. וְלֹא כֵן שְׁמוּאֵל שָׁאַל לְרַב. מָהוּ לַעֲנוֹת אָמֵן בְּמָקוֹם מְטוּנָּף. אָמַר לֵיהּ. אָסִיר. וַאֲסִיר דְּאָמְרִית לָךְ אָסִיר. שׁוֹאֲלִין הֵילְכוֹת הַמֶּרְחָץ בְּבֵית הַמֶּרְחָץ. הֵילְכוֹת בֵּית הַכִּסֵּא בְּבֵית הַכִּסֵּא. אָמַר רִבִּי יוּדָן אָבִיו דְּרִבִּי מַתַּנְיָה. מֵהֵילְכוֹת הַמֶּרְחָץ שֶׁאָלוֹ אֶלָּא שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לַעֲנוֹת בַּמֶּרְחָץ. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֶבְדִּימִי. מֵהֵילְכוֹת הַמֶּרְחָץ שָׁאָלוֹ אֶלָּא שֶׁהֶבֶל הַמֶּרְחָץ רַע לַשִּׁנַּיִם. חֲבֵרַיָּא רִבִּי חָמָא בַּר יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. תִּשׁוּבַת הַפָּלֶג הָשִׁיבוֹ. דִּלֹּא כֵן הָיָה לוֹ לְהָשִׁיבוֹ מִבַּעַל פְּעוֹר שֶׁאֵין עֲבוֹדָתוֹ אֶלָּא בִּפְעִירָה. מַאי כְדוֹן. אֶת שֶׁהוּא נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ מוּתָּר.

ה **משנה:** הַגּוֹיִם הָעוֹבְדִים אֶת הֶהָרִים וְאֶת הַגְּבָעוֹת הֵם מוּתָּרִין וּמַה שֶּׁעֲלֵיהֶן אֲסוּרִין שֶׁנֶּאֱמַר לֹא תַחְמוֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ לָךְ. רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר אֱלֹהֵיהֶם עַל הֶהָרִים וְלֹא הֶהָרִים אֱלֹהֵיהֶם. אֱלֹהֵיהֶם עַל הַגְּבָעוֹת וְלֹא הַגְּבָעוֹת אֱלֹהֵיהֶם. וּמִפְּנֵי מָה אֲשֵׁירָה אֲסוּרָה מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפִישַׁת יְדֵי אָדָם. וְכָל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפִישַׁת יְדֵי אָדָם אָסוּר. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה אֲנִי אֶהְיֶה אוֹבִין לְפָנֶיךָ. כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא הַר גָּבוֹהַּ וְגִבְעָה נִישָּׂאָה וְעֵץ רַעֲנָן דַּע שֶׁיֵּשׁ שָׁם עֲבוֹדָה זָרָה:

הלכה: הַגּוֹיִם הָעוֹבְדִים אֶת הֶהָרִים כול׳. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יָסָא רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר לֹא תַחְמוֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ לָךְ. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֶם. אִם עֲלֵיהֶם לְמָה עִמָּהֶם. וְאִם עִמָּהֶם לָמָּה עֲלֵיהֶם. מָה עֲלֵיהֶם דָּבָר שֶׁהוּא מְיוּחָד לָהֶם תַּכְשִׁיט לָהֶם. אַף עִמָּהֶם דָּבָר שֶׁהוּא מְיוּחָד לָהֶם תַּכְשִׁיט לָהֶם.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. כָּל שֶׁהִכְנִיסוֹ לִפְנִים מִקַּנְקַלִּין אֲסָרוֹ. כְּגוֹן כִּיסִים שֶׁלְּמָעוֹת. אָמַר רִבִּי יָסָא. סִימָן הֲוָה לָנוּ וְהָדָר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה פְּלִיגָא עַל דְּרִבִּי יַנַּאי. וְלֵית הִיא אֶלָּא מְסָיְיעָה לָהּ. מָה עֲלֵיהֶן דָּבָר שֶׁהוּא שֶׁמְּיוּחָד לָהֶן תַּכְשִׁיט לָהֶן. אַף עִמָּהֶן דָּבָר שֶׁהוּא מְיוּחָד לָהֶן תַּכְשִׁיט לָהֶן. יָצְאוּ כִיסִים שֶׁלְּמָעוֹת. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. וַאֲפִילּוּ מַיִם וּמֶלַח. מֶלַח לְשׁוּף וּמַיִם לַדַּיחַ. וְאֶהֵין אֲפִילּוּ. אֶלָּא כְּגוֹן מַיִם וּמֶלַח.

הַנֶּעֱבָד. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. בֵּין שֶׁלּוֹ בֵּין שֶׁלַּחֲבֵירוֹ אָסוּר. וְאִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. שֶׁלּוֹ אָסוּר וְשֶׁלַּחֲבֵירוֹ מוּתָּר. מָן דָּמַר. בֵּין שֶׁלּוֹ וּבֵין שֶׁל חֲבֵירוֹ אָסוּר. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. כְּמַה דְתֵימַר תַּמָּן. דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף עַל פִּי

דָּמַר. שֶׁלּוֹ אָסוּר וְשֶׁל חֲבֵירוֹ מוּתָּר. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. כְּמַה דְתֵימַר תַּמָּן. דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף עַל פִּי

שֶׁאֵינוֹ נֶאֱסָר לְהֶדְיוֹט נֶאֱסָר לַגְּבוֹהַּ. וְדִכְוָותָהּ. דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שָׁלָךְ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱסָר לְהֶדְיוֹט (אֵינוֹ) נֶאֱסָר לַגְּבוֹהַּ.

רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה אָמַר. אֲפִילּוּ סוֹלֶת שֶׁלּוֹ אָסוּר וְשֶׁלַּחֲבֵירוֹ מוּתָּר. מַה כְּמָאן דָּמַר בֵּין שֶׁלּוֹ בֵּין שֶׁלַּחֲבֵירוֹ אָסוּר אָמַר. לֹא אִיתְפַּלְגוֹן בַּדָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים. אָתָא רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה מֵימַר לָךְ. בַּדָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים הִיא מַתְנִיתָא. בֵּין מַה דְּאִיפַּלְגוֹן בַּדָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים. הָא דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אָסוּר. וְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים לֹא כָל שֶׁכֵּן. חֲוֵי שֶׁלֹּא תֹּאמַר כְּמַא דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן. דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱסָר לְהֶדְיוֹט נֶאֱסָר לַגְּבוֹהַּ. וְדִכְוָותָהּ. דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שָׁלָךְ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱסָר לְהֶדְיוֹט נֶאֱסָר לַגְּבוֹהַּ.

הִשְׁתַּחֲוָוה לְבֵיצָה. חִזְקִיָּה אָמַר. לֹא אֲסָרָהּ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֲסָרָהּ. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. בְּבֵיצָה פְלִיגִין. חֲבֵרַיָּא אָמְרִין. בַּחֲלוּקֵי נַחַל פְּלִיגִין. אָמַר רִבִּי הוּנָא. וּקְרֵי מְסַיֵּעַ לְמָאן דְּאָמְרִי חֲבֵרַיָּא. בְּחַלְקֵי נַחַל חֶלְקָהּ הֵם הֵם גּוֹרָלָהּ. חַיֵּילֵיהּ דְּחִזְקִיָּה מִן הָדָא. מִפְּנֵי מָה אֲשֵׁירָה אֲסוּרָה מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפוּסַת יַד בְּנֵי אָדָם. וְכָל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפוּסַת יְדֵי אָדָם אָסוּר. הַכֹּל מוֹדִין בַּחִיטִּין שֶׁאֲסוּרוֹת. דָּמַר רִבִּי חֲנִינָה בַּר יָסָא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. שׁוֹרְשֵׁי חִיטָּה בּוֹקְעִין בָּאָרֶץ חֲמִשִּׁים אַמָּה. שׁוֹרְשֵׁי תְּאִינָה רַכִּים בּוֹקְעִין בַּצּוּר. אִם כֵּן מַה יַּעֲשׂוּ שׁוֹרְשֵׁי חָרוּב וְשָׁרְשֵׁי שִׁקְמָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. אַחַת לְשִׁלְשִׁים יוֹם הַתְּהוֹם עוֹלֶה וּמַשְׁקֶה אוֹתָן. וּמַה טַּעַם. אֲנִי יְיָ נֹצְרָהּ לְרָגָעִים אַשְׁקֶנָּּה. תַּנֵּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. מְלַמֵּד שֶׁאֵין הָאָרֶץ שׁוֹתָה אֶלָּא לְפִי חִיסּוּמָהּ.

בֵּיצַת עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנַּעֲשֵׂית אֶפְרוֹחַ. רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי יֹאשִׁיָּה. אִיתְפַּלְגוֹן כַּהֲנָא וְחִזְקִיָּה. כַּהֲנָא אָמַר. מוּתֶּרֶת. וְחִזְקִיָּה אָמַר. אֲסוּרָה. וְקַשְׁיָא עַל דַּעְתֵּיהּ דְּחִזְקִיָּה. הֵיךְ אֵיפְשַׁר לְבֵיצַת עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁתִּיעָשֶׂה אֶפְרוֹחַ. מָה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּשֶׁפָּחְסָה אֵין כָּאן אֶפְרוֹחַ. אִם בְּשֶׁהִכְנִיסָה לִפְנִים מִן הַקְּלִפָּה. תָּא חֲמִי. אִילּוּ הִשְׁתַּחֲוָוה לָהּ לֹא אֲסָרָהּ. וּמִפְּנֵי שֶׁהִכְנִיסָהּ לִפְנִים מִן הַקְּלִפָּה אֲסָרָהּ. אָמַר רִבִּי יוּדָן אָבוֹי דְּרִבִּי מַתַּנְיָה. תִּיפְתָּר שֶׁגִּירֵר בָּהּ לַעֲבוֹדָה זָרָה.

אֶגּוֹז שֶׁלְּעָרְלָה שֶׁנִּטְעוּ וְכֵן בֵּיצַת הֶקְדֵּשׁ שֶׁנַּעֲשֵׂית אֶפְרוֹחַ. רִבִּי יָסָא. אִיתְפַּלְגוֹן כַּהֲנָא וְרִבִּי יוֹחָנָן. כַּהֲנָא אָמַר. אֲסוּרָה. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מוּתֶּרֶת. אָמַר רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. וְהָאָמַר רִבִּי. מוּתֶּרֶת. אַף הוּא אֵינוֹ פּוֹדֶה בִּזְמַן זַרְעָהּ. אָתָא רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי יוֹנָה רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם כַּהֲנָא. פּוֹדֶה אוֹתָהּ בִּזְמַן זַרְעָהּ. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס אָמַר מְתַקְּנָתָא. כַּהֲנָא אָמַר. אֲסוּרָה וּפוֹדֶה אוֹתָהּ כְּמוֹת שֶׁהִיא. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מוּתֶּרֶת פּוֹדֶה אוֹתָהּ בִּזְמַן זַרְעָהּ.

אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה אֲנִי אוֹבִין לְפָנֶיךָ כול׳. אֲנָן תַּנִּינָן. אוֹבִין. אִית תַּנֵּי. אוֹבִיל לְפָנֶיךָ. מָאן דָּמַר. אוֹבִין. נָבִין. וּמָאן דָּמַר. אוֹבִיל. נְיַיבֵּל.

תַּנֵּי רִבִּי בּוּרְקַי קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. מְלַמֵּד שֶׁלֹּא הִנִּיחוּ הַכְּנַעֲנִים לֹא הַר וְלֹא גִבְעָה שֶׁלֹּא עָבְדוּ עָלָיו. וְלֹא כֵן סָבְרָנָן מֵימַר. דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ אָסוּר לְהֶדְיוֹט אָסוּר לַגְּבוֹהַּ. בֵּית הַבְּחִירָה אֵיכָן נִבְנָה. עַל פִּי נְבִיא. וַיַּעַל דָּוִד בִּדְבַר גָּד אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְיָ.

ו משנה: מִי שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סָמוּךְ לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה וְנָפַל אָסוּר לִבְנוֹתוֹ. כִּיצַד יַעֲשֶׂה כּוֹנֵס בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וּבוֹנֶה. הָיָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה נִדּוֹן מֻחֲצָה לְמֻחֲצָה. אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ מְטַמְּאִין כַּשֶּׁרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר שֵׁקֶץ תְּשַׁקְּצֻנּוּ וגו׳. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר בַּנְּדָה שֶׁנֶּאֱמַר תִּזְרֶם כְּמוֹ דָוָה צֵא תֹּאמַר לוֹ. מַה הַנִּידָּה מְטַמְּא בְמַשָּׂא אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמְּא בְמַשָּׂא׃

הלכה: מִי שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סָמוּךְ לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה כול׳. כָּתוּב תּוֹעֵבָה בְּנִידָּה וְכָתוּב תּוֹעֵבָה בִּשְׁרָצִים וְכָתוּב תּוֹעֵבָה בָּעֲבוֹדָה זָרָה. בָּנִידָּה כִּי כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבוֹת. בִּשְׁרָצִים לֹא תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה. בָּעֲבוֹדָה זָרָה וְלֹא תָבִיא תּוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ. אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ לְאֵי זוֹ דָּבָר הוּקְּשָׁה. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר לְתוֹעֵיבָה דְּנִידָּה הוּקְּשָׁה. מַה הַנִּידָּה מְטַמֵּא בְמַשָּׂא אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא בְמַשָּׂא. אוֹ מַה הַנִּידָּה מְטַמֵּא אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא עַל גַּב אֶבֶן מִסְמֵא אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא בְאֶבֶן מִסְמֵא. רִבִּי זְרִיקָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. וְאִית אָמְרִין לָהּ. בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. מוֹדֶה רִבִּי עֲקִיבָה לַחֲכָמִים שֶׁאֵין עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא בְאֶבֶן מִסְמֵא. וְרַבָּנָן אָמְרִי. לְתוֹעֵיבָה שֶׁבִּשְׁרָצִים הוּקְּשָׁה. מַה הַשֶּׁרֶץ מְטַמֵּא בְהֶיסֵּט אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא בְהֶיסֵּט. אוֹ מַה הַשֶּׁרֶץ מְטַמֵּא בְכַעֲדָשָׁה יָכוֹל אַף עֲבוֹדָה זָרָה תְּטַמֵּא בְכַעֲדָשָׁה. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן רִבִּי לָעְזָר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וַיִּצְמְדוּ לַבַּעַל פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים. מַה הַמֵּת מְטַמֵּא בִכְזַיִת אַף עֲבוֹדָה זָרָה תְּטַמֵּא בִכְזַיִת. אוֹ מַה הַמֵּת מְטַמֵּא מְשַׁיְּכְנִיס רֹאשׁוֹ יָכוֹל אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְשַׁיְּכְנִיס רֹאשׁוֹ אֶצְבָּעוֹתָיו. נִתְיַצָּה נִתְיַצָּה גָּמַר מִבַּיִת הַמְנוּגָּע. מַה בַּיִת הַמְנוּגָּע מְשַׁיְּכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְשַׁיְּכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין טוּמְאַת עֲבוֹדָה זָרָה מְחוּוֶּרֶת. דִּילֹא כֵן מַקִּישָׁהּ לַקְּלִים וְאֵינוֹ מַקִּישָׁהּ לַחוֹמְרִין. אָמַר רִבִּי מָנָא. מְחוּוֶּרֶת הִיא. וְלָמָּה הוּא מַקִּישָׁהּ לָמֵת וּלְשֶׁרֶץ. לְלַמֵּד מִמְּנָּהּ לַקְּלִים שֶׁבָּהּ. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בַּעֲבוֹדָה זָרָה שְׁבוּרָה. אֲבָל בַּעֲבוֹדָה זָרָה שְׁלֵימָה כָּל שֶׁהִיא. דָּמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן רַב חָמָא בַּר גּוּרְיוֹן בְּשֵׁם רַב. בַּעַל רֹאשׁ גּוּרְיָה הֲוָה וּכְאָפּוּן הֲוָה. וּמָה טַעַם. וַיְשַׁיְּמוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית לֵאלֹהִים.

מַה טַּעֲמֵיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה. תַּעֵב תִּתְעַבְּנוּ כְּנִידָּה. מַה טַּעֲמוֹן דְּרַבָּנָן. שֵׁקֶץ תְּשַׁקְּצֻנּוּ כְּשֶׁרֶץ. מַה מְקַיְּימִין רַבָּנָן טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה תַּעֵב תִּתְעַבְּנוּ. צָאֲהוּ נַבְּלֵיהוּ. מָה הֵן לְרַבָּנִין נַבְּלֵיהוּ. רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. צֵא תֹּאמַר לוֹ. אֶת שֶׁקּוֹרִין אוֹתוֹ פְּנֵי אֱלוֹהַּ קוֹרִין אוֹתוֹ פְּנֵי כֶלֶב. עֵין כּוֹס קוֹרִין אוֹתָהּ עֵין קוֹץ. גְּדֵרָיָה קוֹרִין אוֹתוֹ גְלֵיָא. רִבִּי תַּנְחוּמָא בָּעֵי רִבִּי הוּנָא. כְּתוּב הָעֵי אֲשֶׁר עִם בֵּית אָוֶן מִקֶּדֶם לְבֵיתְאֵל. מִקֶּדֶם קוֹרִין אוֹתוֹ בֵּיתְאֵל וְעַכְשָׁיו קוֹרִין אוֹתוֹ בֵּית אָוֶן. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. לֹא רָצָה לִקְרוֹת עוֹמְדָה קוֹרִין אוֹתוֹ עֲמִידָה. וְצָווּחִין לְדָהוֹן שֶׁלְּמֵימֵי רַגְלַיִם עֲמִידָה. מַה מְקַיְּימִין רַבָּנִין צֵא תֹּאמַר לוֹ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי אַבִּין רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רַב יוֹסֵף. מְנַיִין שֶׁאֵין אוֹמְרִים לָאָדָם צֵא עַד שֶׁיִּכָּנֵס רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ.

אית מַתְנִיתָא אָמְרָה. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּנִידָּה. וְאִית מַתְנִיתָא אָמְרָה. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּשֶׁרֶץ. מָאן דָּמַר. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּנִידָּה. נִיחָא. וּמָאן דָּמַר. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּשֶׁרֶץ. כָּל עַצְמוֹ אֵינוֹ קָרוּי נִידָּה אֶלָּא בְּמְשַׁמְּשֶׁיהָ. תִּיפְתָּר בַּחֲקוּקִין עַל גּוּפָהּ. דְּאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב דִּכְפַר חָנָן. תִּיפְתָּר בְּמִשְׁתַּחֲוֶה לָאֲפוֹד עַצְמוֹ. כְּעִנְיָין שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעַשׂ גִּדְעוֹן אֵפוֹד. מַתְנִיתִין כְּמָאן דְּאָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּנִידָּה. וְתַנִּינָן. אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ מְטַמְּאִין כַּשֶּׁרֶץ. תִּיפְתָּר בְּמִשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת עַצְמוֹ. דְּאָמַר רִבִּי בָּא רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת אֲסָרוֹ. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַבַּיִת אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ. וּמָאן דְּאָמַר. אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ. אֲסָרוֹ. הָתִיב רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְהָא מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. הַשּׁוֹקֶת שֶׁבַּפֶּלַע אֵין מְמַלְאִין בָּהּ וְאֵין מְקַדְּשִׁין בָּהּ וְאֵין מַזִּין מִמֶּנָּה וְאֵינָהּ צְרִיכָה צָמִיד פָּתִיל וְאֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה. הָיְתָה כֶלִי וְחִיבְּרָהּ בַּסִּיד וכול׳ עַד פּוֹסֶל אֶת הַמִּקְוֶה. מִפְּנֵי שֶׁחֻקָּקָהּ וְאַחַר כָּךְ חִיבְּרָהּ. הָא אִם חִיבְּרָהּ וְאַחַר כָּךְ חֻקָּקָהּ מָה אַתְּ עָבַד לָהּ. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי יוֹחָנָן. סִיתּוּתָן שֶׁלָּאֲבָנִים הִיא גְמַר מְלָאכְתָּן. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּאָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה מוּתֶּרֶת. וְכֵן סָבְרָנָן מֵימַר. אִם בְּעָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכִלְיָין דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. תִּיפְתָּר לַמִּשְׁתַּחֲוֶה לְכָל אֶבֶן וְאֶבֶן וְאַחַר כָּךְ בְּנָיין. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה אֲסוּרָה. וְכֵן סָבְרָנָן מֵימַר. אִם בְּשֶׁאֵינוֹ עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכִלְיָין דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. תִּיפְתָּר בְּמִשְׁתַּחֲוֶה לַזְּמוֹרָה וְאַחַר כָּךְ נְטָעָהּ.

לֵוִי אָמַר. מִשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת אֲסָרוֹ. לַמְּעָרָה לֹא אֲסָרָהּ. מַה בֵּין בַּיִת לַמְּעָרָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בֵּירִבִּי הִלֵּל. בַּיִת הָיָה לוֹ שְׁעַת תְּלִישָׁה. מְעָרָה לֹא הָיְתָה לָהּ שְׁעַת תְּלִישָׁה.

רִבִּי יוֹחָנָן פָּתַר מַתְנִיתִין בְּגֵר וְגוֹי שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶן גּוֹי. וְלָמָּה לֹא פָּתַר לָהּ בְּשֶׁבָּאת עֲבוֹדָה זָרָה וְנִסְמְכָה לוֹ. תַּנֵּי. בֵּת עֲבוֹדָה זָרָה וְנִסְמְכָה לוֹ וְאַחַר כָּךְ הָלְכָה לָהּ מוּתָּר. אֲבָל גֵּר וְגוֹי שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶן גּוֹי אֲסוּרָה. תַּנֵּי. בֵּית עֲבוֹדָה זָרָה וְנִסְמְכָה לוֹ וְאַחַר כָּךְ הָלְכָה לָהּ מוּתָּר. אֲבָל אִם בָּא הוּא וְנִסְמַךְ לַעֲבוֹדָה זָרָה כָּל הַבַּיִת לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתִין אָמְרָה כֵן. הָיָה שָׁלוֹ וְשֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה יְדוֹן מֶחֱצָה לְמֶחֱצָה.

ז משנה: שָׁלֹשׁ בָּתִּים הֵן. בַּיִת שֶׁבָּנָאוֹ מִתְּחִילָּה לַעֲבוֹדָה זָרָה חֲרֵי זֶה אָסוּר. סִיְּידוֹ וְכִיְּירוֹ לַעֲבוֹדָה זָרָה וְחִידֵּשׁ נוֹטֵל מַה שֶׁחִידֵּשׁ. הִכְנִיס לְתוֹכָהּ עֲבוֹדָה זָרָה וְהוֹצִיאָהּ חֲרֵי זֶה מוּתָּר.

הלכה: שָׁלֹשׁ בָּתִּים הֵן כול׳. רַב וְרִבִּי יוֹחָנָן תְּרוֵיהוֹן אָמְרִין. בְּהַכְנָסָתָן לָאָרֶץ הִיא מַתְנִיתָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַב דְּאָמַר. הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת אֲסָרוֹ. בְּגִין כֵּן הוּא פָּתַר לָהּ בְּכְנִיסָתָן לָאָרֶץ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר. הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַבַּיִת אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ. וְיִפְתְּרִינָהּ בְּמִשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת. הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת יֵשׁ לוֹ בִיטוּל. הַכְנָסָתָן לָאָרֶץ אֵין לוֹ בִיטוּל. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. מְפָרֵק אֶת פְּצִימָיו וְהוּא מוּתָּר.

רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהִכְנִיס לְתוֹכוֹ עֲבוֹדָה זָרָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שְׁנֵי בָתִּים הֵן. וְהָתַנִּינָן. ג׳ בָּתִּים. כָּאן לִשְׁעָה וְכָאן לִשְׁהוֹת.

ח משנה: שְׁלֹשָׁה אֲבָנִים הֵן. אֶבֶן שֶׁחָצָבָהּ מִתְּחִלָּה לַבִּימוֹס חֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה. סִיֵּיד וְכִיְּירָהּ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה וְחִידֵּשׁ נוֹטֵל מַה שֶׁחִידֵּשׁ. הֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה וְסִלְּקָהּ חֲרֵי זוֹ מוּתֶּרֶת.

הלכה: שְׁלֹשָׁה אֲבָנִים הֵן כול׳. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב. מִזּוֹ הַמְיוּתָּכִים לַעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לַעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד.

רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרַב. תַּמָּן הוּא אָמַר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לַעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד. וְהָכָא הוּא אָמַר הָכֵין. פָּתַר לָהּ כְּהֶדְיֵן תַּנָּיָא. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד. וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל מִשֶּׁתִּתְעַבֵּד. כְּלוּם פְּלִיגִין לָהּ בָּעֲבוֹדָה זָרָה. דִּילְמָא בְּמִשַּׁמְּשֶׁיהָ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אַף בְּמִשַּׁמְּשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה בְּמַחֲלוֹקֶת.

רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר שְׁתֵּי אֲבָנִים. וְהָא תַנִּינָן. שָׁלֹשׁ אֲבָנִים הֵן. כָּאן לִשְׁעָה כָאן לִשְׁהוֹת.

ט משנה: שָׁלֹשׁ אֲשֵׁירוֹת הֵן. אִילָן שֶׁנָּטְעוּ מִתְּחִלָּה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה חֲרֵי זֶה אָסוּר. גִּדְּעוּ וּפִסְּלוּ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה וְהֶחֱלִיף נוֹטֵל מַה שֶׁהֶחֱלִיף. הֶעֱמִיד תַּחְתָּיו עֲבוֹדָה זָרָה וּבִיטְּלָהּ חֲרֵי זֶה מוּתָּר.

הלכה: שָׁלֹשׁ אֲשֵׁירוֹת הֵן כול׳. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. פִּיתַּח בָּהּ פִּיתּוּחִים אֵינָהּ בְּטֵילָה. לָכֵן צְרִיכָה אֲפִילּוּ הֶעֱבִיר הַפִּיתּוּחִים. תַּנֵּי. הִרְכִּיב נוֹטֵל מַה שֶׁהִרְכִּיב. אָמַר רִבִּי יַנַּאי. וְהוּא שֶׁהִרְכִּיב בָּהּ לַעֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶעֱמִיד תַּחְתֶּיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. מִחְלָפָא שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. תַּמָּן אָמַר רִבִּי אִמִּי פִּיתַּח בָּהּ פִּיתּוּחִים אֵינָהּ בְּטֵילָה. וְסָבְרָנָן מֵימַר. אֲפִילּוּ הֶעֱבִיר אֶת הַפִּיתּוּחִים. וְכָא אָמַר אָכֵן. חוֹמֶר הוּא בַּפִּיתּוּחַ. תַּנֵּי. הִרְכִּיב נוֹטֵל מַה שֶׁהִרְכִּיב. אָמַר רִבִּי יַנַּאי. וְהוּא שֶׁהִרְכִּיב בָּהּ לַעֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶעֱמִיד בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר שְׁתֵּי אֲשֵׁירוֹת הֵן. וְהָתַנִּינָן. ג׳ אֲשֵׁירוֹת הֵן. כָּאן לִשְׁעָה כָאן לִשְׁהוֹת.

י משנה: אֵיזוֹ הִיא אֲשֵׁירָה כֹּל שֶׁיֵּשׁ תַּחְתֶּיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כֹּל שֶׁעוֹבְדִין אוֹתָהּ. וּמַעֲשֶׂה בְצַיְידָן בְּאֵילָן שֶׁהָיוּ עוֹבְדִין אוֹתוֹ וְהָיָה תַּחְתָּיו גֶּל. אָמַר לָהֶן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּדִקוּהוּ וּמְצָאוּ בוֹ צוּרָה. אָמַר לָהֶן הוֹאִיל וְלַצּוּרָה הֵן עוֹבְדִין נַתִּיר לָהֶן אֶת הָאִילָן׃

הלכה: אֵיזוֹ הִיא אֲשֵׁירָה כול׳. אָמַר רַב חִסְדָּא. בִּסְתָם חֲלוּקִין. מָה נָן קַיְימִין. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהֵן עוֹבְדִין לַצּוּרָה וְלָאִילָן דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. וְאִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהֵן עוֹבְדִין לַצּוּרָה וְאֵינָן עוֹבְדִין לָאִילָן דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיְימִין בִּסְתָם. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. סְתָמָן עוֹבְדִין לַצּוּרָה וְלָאִילָן. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. סְתָמָן עוֹבְדִין לַצּוּרָה וְאֵינָן עוֹבְדִין לָאִילָן. וְקַשְׁיָא. רִבִּי שִׁמְעוֹן חָלוּק עַל הַחֲכָמִים וְעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה כַּיּוֹצֵא בּוֹ.

יא משנה: לֹא יֵשֵׁב בְּצִילָהּ וְאִם יָשַׁב טָהוֹר. וְלֹא יַעֲבוֹר תַּחְתֶּיהָ וְאִם עָבַר תַּחְתֶּיהָ טָמֵא. הָיְתָה גוֹזֶלֶת אֶת הָרַבִּים וְעָבַר תַּחְתֶּיהָ טָהוֹר. וְזוֹרְעִים תַּחְתֶּיהָ יְרָקוֹת בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים אֲבָל לֹא בִּימוֹת הַחַמָּה. וְהַחַזָּרִין לֹא בִּימוֹת הַחַמָּה וְלֹא בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אַף לֹא יְרָקוֹת בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים מִפְּנֵי שֶׁהַנְּבָיָיה נוֹשֶׁרֶת עֲלֵיהֶן וְהִוָּוה לָהֶן לְזֶבֶל׃

הלכה: לֹא יֵשֵׁב בְּצִילָהּ כול׳. תַּמָּן אָמְרֵי בְשֵׁם רַב חִסְדָּא. צִילָּהּ אָסוּר. צֵל צִילָּהּ מוּתָּר. אִי זֶהוּ צֵל צִילָּהּ וְאֵי זֶהוּ צִילָּהּ. תַּמָּן אָמְרֵי. כָּל שֶׁאֵילּוּ תִיפּוֹל וְהִיא נוֹגַעַת בּוֹ זֶהוּ צִילָּהּ. וְכָל שֶׁאֵילּוּ תִיפּוֹל וְאֵינָהּ נוֹגַעַת זֶהוּ צֵל צִילָּהּ.

מִפְּנֵי מַה צִילָּהּ אָסוּר. מִשּׁוּם שֶׁהוּא בַּהֲנָאָה. חֲרֵי הַקֶּבֶר אָסוּר בַּהֲנָאָה וְצִילּוֹ מוּתָּר. חֲרֵי הֵיכָל חֲרֵי הוּא אָסוּר בַּהֲנָאָה וְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי יוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה בְּצִילּוֹ שֶׁלְּהֵיכָל. הֲוֵי לֵית טַעַם דְּלֹא מִשּׁוּם שֶׁהוּא אָסוּר בַּהֲנָאָה. רַב אַבִּין בְּשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין טוּמְאַת הַמֵּתִים מְחוּוֶּרֶת. דִּלְא כֵן אִילּוּ קֶבֶר שֶׁהוּא גוֹזֵל אֶת הָרַבִּים וְעָבַר תַּחְתָּיו טָהוֹר.

גַּמְלִיאֵל זוּגָא הֲוָה מִיסְתַּמֵּיךְ בְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מַטּוֹן בָּהוּ תַּבְנִיתָא. אָמַר לֵיהּ. מָהוּ נִיעֲבוֹר קוּמּוֹי. אָמַר לֵיהּ. עֲבוֹר קוּמּוֹי וְסַמֵּי עֵינֶיהָ. רִבִּי יִצְחָק בַּר מַתָּנָה הֲוָה מִיסְתַּמֵּיךְ בְּרִבִּי יוֹחָנָן. מַטּוֹן צִלְמָא דְבוּלֵי. אָמַר לֵיהּ. מָהוּ נִיעֲבוֹר קוּמּוֹי. אָמַר לֵיהּ. עֲבוֹר קוּמּוֹי וְסַמֵּי עֵינֶיהָ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי הֲוָה מִיסְתַּמֵּיךְ בְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַטּוֹן לָאֲדוּרֵי צִלְמָא. אָמַר לֵיהּ. נָחוּם אִישׁ קוֹדֶשׁ קָדָשִׁים עֲבַר וְאַתְּ לֵית אַתְּ עֲבַר. עֲבוֹר קוּמּוֹי וְסַמֵּי עֵינֶיהָ.

לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁתַּבְּרָה אָסוּרָה. לֹא כֵן סָבְרֵינָן מֵימַר. אִם בְּשֶׁאֵינוֹ עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכִלְיָין דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. תִּיפְתַּר בַּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רַב. דְּרַב אָמַר. לְצוּרְכָהּ הִיא אֲסוּרָה וּשְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין. עוֹד הִיא תִּיפְתַּר בְּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. מִפְּנֵי מַה הַכֹּל פּוֹרְשִׁין הִימֶּינָהּ. מִפְּנֵי שֶׁנִּיבּוּלָהּ רַע.

יב משנה: נָטַל מִמֶּנָּה עֵצִים אֲסוּרִין בַּהֲנָיָיה. הִסִּיק בָּהֶן אֶת הַתַּנּוּר אִם חָדָשׁ יוּתָּץ. וְאִם יָשָׁן יוּצַן. אָפָה בּוֹ אֶת הַפַּת הַפַּת אֲסוּרָה בַּהֲנָיָיה. נִתְעָרְבָה בַּאֲחֵרוֹת כּוּלָּן אֲסוּרוֹת בַּהֲנָאָה. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר יוֹלִיךְ הֲנָיָיה לְיָם הַמֶּלַח. אָמְרוּ לוֹ אֵין פִּדְיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה.

הלכה: נָטַל מִמֶּנָּה עֵצִים כול׳. אָמַר רַב חִסְדָּאי. בִּסְתָם חֲלוּקִין. מָה נָן קַיְימִין. אִם לְהַסִּיק דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. אִם לְעַשֵּׁן דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיְימִין בִּסְתָם.

יג משנה: נָטַל מִמֶּנָּה כֶּרְכַּר אָסוּר בַּהֲנָאָה. אָרַג בּוֹ אֶת הַבֶּגֶד הַבֶּגֶד אָסוּר בַּהֲנָאָה. נִתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים כּוּלָּן אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יוֹלִיךְ הֲנָאָה לְיָם הַמֶּלַח. אָמְרוּ לוֹ אֵין פִּדְיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה׃

הלכה: נָטַל מִמֶּנָּה כֶּרְכַּד כול׳. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. כַּד נַחְתִּית מִן אֵילְפָא אַשְׁכַּחְתִּית רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא יְתִיב מַקְשֵׁי. נָטַל הֵימֶּינָּה כֶּרְכַּד אָסוּר בַּהֲנָיָיה. אָרַג בּוֹ אֶת הַבֶּגֶד אָסוּר בַּהֲנָיָיה. וְתַנִּינָן. יִמְכֹּר כּוּלּוֹ לַגּוֹי חוּץ מִדְּמֵי יֵין נֶסֶךְ שֶׁבּוֹ. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. חַגַּיי קְשָׁתָהּ חַגַּיי קַיְימָהּ. מַאי כְּדוֹן. תַּמָּן אֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִיקַּח מִן הַגּוֹי. בְּרַם הָכָא דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִיקַּח בֶּגֶד מִן הַגּוֹי.

יד משנה: כִּיצַד מְבַטְּלָהּ. קִירְסֵם זֵירֵד נָטַל מִמֶּנָּה מַקֵּל אוֹ שַׁרְבִּיט אֲפִילּוּ עֶלֶה חֲרֵי זוֹ בִיטְּלָה. שְׁפָאָהּ לְצוּרְכָּהּ אֲסוּרָה וְשֶׁלֹּא לְצוּרְכָּהּ מוּתֶּרֶת׃

הלכה: כִּיצַד מְבַטְּלָהּ כול׳. רַב אָמַר. לְצוּרְכוֹ בֵּין הִיא בֵּין שְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין. לְצוּרְכָהּ הִיא אֲסוּרָה וּשְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין. שְׁמוּאֵל אָמַר. לְצוּרְכָהּ בֵּין הִיא בֵּין שְׁפָיֶיהָ אֲסוּרִין. לְצוּרְכוֹ הִיא אֲסוּרָה וּשְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לְצוּרְכָהּ הִיא אֲסוּרָה וּשְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין.

פרק ד

א משנה: רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר שָׁלֹשׁ אֲבָנִים זוֹ בְצַד זוֹ בְצַד מֶרְקוּלִיס אֲסוּרוֹת. וּשְׁתַּיִם מוּתָּרוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ אָסוּר וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה עִמּוֹ מוּתָּר׃

הלכה: רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר כול׳ אָמַר רִבִּי אִמִּי. טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל מִשּׁוּם מָרְקוּלִיס גָּדוֹל אֶצֶל מָרְקוּלִיס קָטָן. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. מִשּׁוּם רַגְלֵי מָרְקוּלִיס. כַּמָּה הֵן רַגְלֵי מָרְקוּלִיס. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. נ׳ אַמָּה.

הֵילְכַת מָרְקוּלִיס כָּךְ הִיא. ב׳ אֲבָנִים זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ וְהַשְּׁלִישִׁית מִלְמַעֲלָה. נָתַן אֶת הַשֵּׁנִיָּה וְהִתִּירוּ בוֹ מִשּׁוּם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לוֹקֶה. מִשּׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה נִסְקָל. נָתַן אֶת הַשְּׁלִישִׁית. פְּלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. הַשּׁוֹחֵט אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אִם הִתִּירוּ בוֹ מִשּׁוּם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לוֹקֶה. מִשּׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה נִסְקָל. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אֲפִילוּ הִתִּירוּ בוֹ מִשּׁוּם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה מֵאַחַר שֶׁאִילּוּ הִתִּירוּ בוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה הָיָה נִסְקָל.

אִי זוֹ הִיא מָרְקוּלִיס. כָּל שֶׁהוּא סָג אֶת הַיָּם וְאֶת הַדְּרָכִים. הֵילְכַת מָרְקוּלִיס בְּזָרִיקָה. הִשְׁתַּחֲוָה לָהּ מָהוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. כָּל עַצְמוֹ אֵינוֹ קָרוּי מָרְקוּלִיס אֶלָּא בְּהִשְׁתַּחֲוָיָה. וְאֶבֶן מַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ. יָכוֹל לֹא יִתֵּן שְׁנֵי אֲבָנִים זוֹ עַל גַּב זוֹ וְיִתֵּן קוּפָּתוֹ עֲלֵיהֶם. תַּלְמוּד לוֹמַר לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ. עָלֶיהָ אִי אַתָּה מִשְׁתַּחֲוֶה. אֲבָל נוֹתֵן אַתְּ אֶת קוּפָּתְךָ עָלֶיהָ. עָלֶיהָ אִי אַתָּה מִשְׁתַּחֲוֶה. מִשְׁתַּחֲוֶה אַתָּה עַל אַבְנֵי בֵית הַמִּקְדָּשׁ.

רַב מְפַקֵּד לְבֵית רַב אָחָא. רִבִּי אִמִּי מְפַקֵּד לְאֵינְשֵׁי בֵיתֵיהּ. כַּד תְּהֲווֹן נָפְקִין לְתַעֲנִיתָא לָא תְהֲווֹן רָבְעִין כְּאוֹרְחֵכוֹן. רִבִּי יוֹנָה רָבַע עַל סִיטְרֵיהּ. רִבִּי אָחָא רָבַע עַל סִיטְרֵיהּ. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל. אֲנָא חָמִית רִבִּי אַבָּהוּ רָבַע כְּאוֹרְחֵיהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. קַשְׁיָתֵהּ קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. וְהָכְתִיב וְאֶבֶן מַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ. תִּיפְתָּר בְּקוֹבֵעַ לוֹ מָקוֹם וְהָכְתִיב וַיְהִי דָוִד בָּא עַד הָרֹאשׁ אֲשֶׁר יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לֵאלֹהִים. בִּלְבַד שְׁתַּחֲוָיָיהּ שֶׁאֵינָהּ עַל הָאָרֶץ. וְכִי יֵשׁ שְׁתַּחֲוָיָיה שֶׁאֵינָהּ עַל הָאָרֶץ. וַיִּכְרְעוּ אַפַּיִם אַרְצָה עַל הָרִצְפָּה וַיִּשְׁתַּחוּ. רִבִּי אַבָּהוּ מוֹסִיף עַל הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב. רִבִּי מָנָא מוֹסִיף עַל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לְרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. בַּבְלַיָּיא תְּרִין מִילִּין סָלְקִין מִן גַּבֵּיכוֹן. מַפְשׁוּטֵיתָא דְּתַעֲנִיתָא וַעֲרוּבְתָּא דְיוֹמָא שְׁבִיעָיָא. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין אָמְרִין. אוּף הָדָא מַקְזְתָא. וְאַתְיָיא כַּיי דְּמַר רִבִּי אִמִּי. בַּבְלַיָּיא בְּשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. לֹא הִתִּירוּ שְׁתַּחֲוָיָיה אֶלָּא לְתַעֲנִית צִיבּוּר. וּבִלְבַד עַל הַצַּד. רִבִּי יַנַּאי זְעִירָא בְּשֵׁם אַבְהָתֵיהּ כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר כֵּיהוֹשֵׁעַ. שֶׁאִם יִפּוֹל עַל פָּנָיו יֹאמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוּם לָךְ. אַל יִפּוֹל. וּבִלְבַד יָחִיד עַל הַצִּיבּוּר.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה עִמּוֹ מוּתָּר. אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ גּוּפוֹ אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה עִמּוֹ אֵינוֹ גּוּפוֹ. אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ אָסוּר. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ. דְּרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁתַּבְּרָה מוּתֶּרֶת. לֹא כֵן סָבְרַנָן מֵימַר. אִם בְּעָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכָלְיָין דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. וְלֵית הִיא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁתַּבְּרָה אָסוּרָה. וְלֹא כֵן סָבְרַנָן מֵימַר. אִם בְּשֶׁאֵינוֹ עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכָלְיָין דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר.

וְאָמַר רִבִּי יוּדָן אָבוֹי דְּרִבִּי מַתַּנְיָה. אִם הָיוּ מוּנָּחִין בִּמְקוֹמָן כְּמִי שֶׁהוּא עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכָלְיָין. וְאִילּוּ בִּמְקוֹמָן.

רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב. זִמְנִין דְּאָתְּ אָמַר. שִׁיבְרֵי עֲבוֹדָה זָרָה אֵין לָהֶן בִּיטוּל. וְזִמְנִין דְּאָתְּ אָמַר. מְשַׁמְּשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה אֵין לָהֶן בִּיטוּל. מֵאַן דְּאָמַר. מְשַׁמְּשִׁין. כָּל שֶׁכֵּן עֲבוֹדָה זָרָה. וּמָאן דְּמַר. עֲבוֹדָה זָרָה. הָא מְשַׁמְּשִׁין לֹא. רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַב. אַבְנֵי מָרְקוּלִיס שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ אֵין לָהֶן בִּיטוּל לְעוֹלָם מִשּׁוּם עֲבוֹדַת עֲבוֹדָה זָרָה. שָׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן וְאָמַר. יָפֶה לִימְּדָנוּ רַבֵּינוּ. שֶׁכֵּן הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לַעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּאַבְלִים אֵין לָהֶן בִּיטוּל לְעוֹלָם.

כִּיצַד הוּא מְבַטְּלָהּ. רִבִּי חִיָּיה בַּר אָדָא אָמַר. בְּרוֹק. וְהָתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה. אַבְנֵי מָרְקוּלִיס שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ אֵין לָהֶן בִּיטוּל. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס. כָּאן בְּנִזְרָקוֹת לָהּ וְכָאן בְּשֶׁאֵין נִזְרָקוֹת לָהּ. כְּהָדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּרִבִּי חֲנָה לִיהּ מָרְקוּלִיס גַּו חַקְלָא. אֲתָא גַבֵּיהּ בּוּרְגָּנָרָה. אֲמַר לִיהּ. בְּגִין דִּשְׁמָעִית דְּאַרְכּוֹנָא בָעֵי מֵיעֲבוֹר הָכָא לְמָחָר אֶלָּא בְּחַייָךְ דְּאַתְּ מֵרִים אִילֵּין כֵּיפַיָּיא. מִן דְּרֵימוֹן אָזַל בָּעֵי מֵיסָבִינוֹן. אֲמַר לֵיהּ. דִּידִי אִינּוּן. שָׁמַע רִבִּי חִיָּיה בַּר וָוה וָמַר. וְאִית לְאִימֵּיהּ בַּר. וְלֹא רִבִּי חִיָּיה רַבָּה תַּנֵּיתָהּ. אֶלָּא מִן דִּשְׁמָעָהּ מִינֵּיהּ חִזֵּק וּקְבָעָהּ.

ב משנה: מָצָא בִּרְאשׁוֹ מָעוֹת כְּסוּת אוֹ כֵלִים הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין. פְּרַכִּילֵי עֲנָבִים וַעֲטָרוֹת שֶׁל שֻׁבָּלִים וְיֵינוֹת וּשְׁמָנִים וּסְלָתוֹת וְכָל דָּבָר שֶׁמַּיּוֹצֵא בוֹ קָרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ אָסוּר׃

הלכה: מָצָא בִּרְאשׁוֹ מָעוֹת כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹנָתָן. לֹא סוֹף דָּבָר עֲטָרוֹת שִׁיבֳּולִים אֶלָּא אֲפִילּוּ עֲטָרוֹת שֶׁלְּוֶורֶד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. לֹא סוֹף דָּבָר מָרְקוּלִיס וּבִרְאשׁוֹ מָעוֹת אֶלָּא אֲפִילּוּ עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁאֵין לָהּ קַנְקַלִּין מָצָא בְתוֹכָהּ כְּסוּת אוֹ כֵלִים הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין.

ג משנה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גִּינָּה וּמֶרְחָץ נֶהֱנִין מֵהֶן שֶׁלֹּא בְטוֹבָה וְאֵין נֶהֱנִין מֵהֶן בְּטוֹבָה. הָיָה שָׁלָּהּ וְשֶׁל אֲחֵרִים נֶהֱנִין מֵהֶן בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְטוֹבָה׃

הלכה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהָיָה לָהּ גִּינָּה כול׳. כֵּינִי מַתְנִיתָא. בְּטוֹבַת הַכּוֹמְרִין וְשֶׁלֹּא בְטוֹבַת הַכּוֹמְרִין. חֲלִילִין שֶׁלַּעֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לְמוֹכְרָן. אִם הָיוּ מַעֲלִין שָׂכָר לְמִדִּינָה אַף עַל פִּי שֶׁעוֹשִׁין בָּהֶן צוֹרֶךְ לַעֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר לְמוֹכְרָן. חֲנוּת שֶׁלַּעֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לְשׁוֹכְרָהּ. אִם הָיְתָה מַעֲלָה שָׂכָר לַמְּדִינָה אַף עַל פִּי שֶׁעוֹשִׁין בָּהּ צוֹרֶךְ לַעֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר לְשׁוֹכְרָהּ. הַגּוֹבָה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לִיתֵּן לוֹ. אִם הָיָה מַעֲלֶה שָׂכָר לַמְּדִינָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא גּוֹבֶה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר לִיתֵּן לוֹ. וּמַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הָיָה שָׁלָּהּ וְשֶׁל אֲחֵרִים נֶהֱנִין מֵהֶן בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְטוֹבָה.

ד **משנה:** עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל מִשֶּׁתִּיעָבֵד. נָכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְיִשְׂרָאֵל אֵינוֹ מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי. הַמְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה בִּיטֵּל מְשַׁמְּשֶׁיהָ מְשַׁמְּשֶׁיהָ מְבוּטָּלִין וְהִיא אֲסוּרָה:

הלכה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד כול׳. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בְּאוּמָּן שֶׁעוֹשֶׂה לְמְכוֹר לַשּׁוּק הִיא מַתְנִיתָא. שֶׁכֵּינָן שֶׁגְּמָרָהּ דָּבָר בָּרִיא שֶׁהִשְׁתַּחֲוֶה לָהּ. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהִשְׁתַּחֲוֶה לָהּ בְּדָא תַנִּינָן. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל עַד שֶׁתִּיעָבֵד.

רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. הַחוֹצֵב צֶלֶם לְעֲבוֹדָה זָרָה. אַף עַל גַּב דְּאַתְּ אָמַר. אֵין קַרְקַע נֶאֱסָר. מַתְרִין בּוֹ עַל כָּל סִיתּוּת וְסִיתּוּת. לִכְשֶׁיִּתְלֹשׁ לוֹקֶה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. הָעוֹשֶׂה צֶלֶם לַעֲבוֹדָה זָרָה. אַף עַל גַּב דְּאַתְּ אָמַר. אֵין דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים נֶאֱסָר. מַתְרִין בּוֹ עַל כָּל קוּרְנָס וְקוּרְנָס. לִכְשֶׁיִּגָּמֵר לוֹקֶה.

עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד לְפִיכָךְ יֵשׁ לָהּ בִּיטוּל. וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל מִשֶּׁתִּיעָבֵד לְפִיכָךְ אֵין לָהּ בִּיטוּל. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. לֵית כָּאן לְפִיכָךְ. אֶלָּא אֵין לָהּ בִּיטוּל וְיֵשׁ לָהּ בִּיטוּל. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד. דִּכְתִיב אַבֵּד תְּאַבְּדוּן. מִיָּד. וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל עַד שֶׁתִּיעָבֵד. דִּכְתִיב אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה וגו׳. לִכְשֶׁיָּשִׂים. וְאִית דְּמַחְלְפִין לֵיהּ. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל אֲסוּרָה מִיָּד. דִּכְתִיב אָרוּר הָאִישׁ. וְשֶׁלְּנָכְרִי עַד שֶׁתִּיעָבֵד. דִּכְתִיב אַבֵּד תְּאַבְּדוּן אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר עָבְדוּ שָׁם הַגּוֹיִם. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. אִם יָרַשְׁתּוּ כְּשֶׁהוּא אֱלוֹהַּ בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפוּ. וְאִם לָאו אֲשֶׁר אַתֶּם יוֹרְשִׁים אֹתָם אֶת אֱלֹהֵיהֶם. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי שָׁמַע לוֹן מִן הָדָא. לֹא תַחְמוֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם. אַתְּ אֵין אַתְּ חוֹמֵד וְלוֹקֵחַ. אֲחֵרִים חוֹמְדִין וְאַתְּ לוֹקֵחַ.

רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לְבַר דְּרוֹסַיי. חוּת וּתְבַר כָּל אִילֵּין צְלָמַיָּא דְּגוֹ דֵּימוֹסִין. וּנְחַת וּתְבַר כּוּלְהוֹן פָּרָא חַד. וְלָמָּה כֵן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. מִפְּנֵי שֶׁנֶּחֱשָׁד יִשְׂרָאֵל אַחֵר לִהְיוֹת מַקְטִיר עָלָיו.

רִבִּי חִיָּיה בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב. רִבִּי חֲנָה יְתִיב מַתְנֵי לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בְּמַה. הַנָּכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁלַּחֲבֵירוֹ. אָמַר לֵיהּ. עַד דַּחֲנָה חֵיילָךְ עֲלָךְ. כֵּן אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. הַנָּכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ. לָאו בְּנֵי. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעֲבָדָהּ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהּ בִּיטוּל לְעוֹלָם. וְתַנֵּי כֵן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעֲבָדָהּ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהּ בִּיטוּל לְעוֹלָם. רַב מַתְנִי בְּשֵׁם טַעֲמָא דְּאָהֲן תַּנָּיָא אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה. לְעוֹלָם.

בַּר קַפָּרָא אַשְׁכַּח חַד עִיזְקָא צָר. חַד טָלֵי אֲרַמַאי הֲוָה פְרֵי בַּתְרֵיהּ. הֲוָה מָחֵי לֵיהּ הֲוָה מֵיקַל לֵיהּ. הֲוָה אָמַר לֵיהּ. רוֹק עָלָהּ. וְהוּא לָא מְקַבֵּל עָלוֹי. אַשְׁתִּין עָלָהּ. וְהוּא לָא מְקַבֵּל עָלוֹי. הָדָא אָמְרָה. נָכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁלַּחֲבֵירוֹ עַל כַּרְחוֹ. וְהוּא שֶׁיּוֹדֵעַ טִיב עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ. הָדָא אָמְרָה. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעֲבָדָהּ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהּ בִּיטוּל לְעוֹלָם. וְתֵיעָשֶׂה כַּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהִנִּיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ וּתְהֵא בְטֵילָה. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. כָּל שֶׁאֵילּוּ מֵאֵילֶיהָ הִיא בְטֵילָה יִשְׂרָאֵל מְבַטְּלָהּ. וְכָל שֶׁאֵילּוּ מֵאֵילֶיהָ אֵינָהּ בְּטֵילָה אֵין יִשְׂרָאֵל מְבַטְּלָהּ.

רַב אָמַר. בִּימוֹס לָא בְטִיל. הָא אִם בִּיטְּלוֹ בָּטֵל. מִחְלָפַת שִׁיטָתֵיהּ דְּרַב. תַּמָּן הוּא אָמַר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לָעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. כָּאן בְּשֶׁקִּישְׁטָר וְכָאן בְּשֶׁלֹּא קִישְׁטָר. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר. כָּאן וְכָאן בְּשֶׁקִּישְׁטָר. רַב כְּדַעְתֵּיהּ. דְּרַב אָמַר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לָעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד.

רַב אָמַר. בִּימוֹס לֹא בָטֵל. הָא מְשַׁמְּשִׁין בָּטְלוּ. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרַב. תַּמָּן אָמַר רַב שֵׁשֶׁת בְּשֵׁם רַב. בְּשֶׁהֵילְכוּ לָהֶם הַמְהַלְּכִים בְּדֶרֶךְ אֲחֶרֶת. וְהָכָא הוּא אָמַר הָכֵן. כָּאן בְּשֶׁקִּישְׁטָר וְכָאן בְּשֶׁלֹּא קִישְׁטָר. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר. כָּאן וְכָאן בְּשֶׁקִּישְׁטָר. רַב כְּדַעְתֵּיהּ. דְּרַב אָמַר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לָעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מַצֵּבָה כָּל שֶׁהִיא יְחִידִית. מִזְבֵּחַ כָּל שֶׁאֲבָנָיו מְרוּבּוֹת. חִזְקִיָּה אָמַר. מַצֵּבָה כֵּינִי שֶׁנִּפְגְּמָה בִּיטְּלָה. מִזְבֵּחַ צָרִיךְ לְפַגֵּם כָּל אֶבֶן וָאֶבֶן. מַתְנִיתָא דְּחִזְקִיָּה פְלִיגָא עֲלוֹי. נָתַצְתָּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַנַּח לוֹ. שִׁבַּרְתָּ אֶת הַמַּצֵּבָה הַנַּח לָהּ. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רִבִּי חִיָּיה רִבִּי בָּא רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רַב הוֹשַׁעְיָה. בְּשׁוּמוֹ כָּל שֶׁהִיא מִזְבֵּחַ כְּאַבְנֵי גִיר מְנוּפָּצוֹת. רְדוֹף אַחֲרֵיהֶם עַד שֶׁתְּקַעְקֵעַ בֵּיצָתָם מִן הָעוֹלָם. בְּרַם הָכָא. שִׁבַּרְתָּ הַמַּצֵּבָה הַנַּח לָהּ. נָתַצְתָּ הַמַּצֵּבָה הַנַּח לָהּ.

כְּתִיב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִים וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה לֹא תָקִימוּ לָכֶם. לֹא הִיא עֲשָׂיָיה הִיא קִימָה. אָמַר רִבִּי הִילָא. עֲשָׂיָיה כַּתְּחִילָּה. קִימָה כָּל שֶׁאֵילּוּ תִּפּוֹל לֹא יְקִימֶינָּה. כְּתִיב וְנִתַּצְתֶּם אֶת מִזְבְּחוֹתָם וְשִׁבַּרְתֶּם אֶת מַצֵּבוֹתָם. וּמְנַיִין לִיתֵּן אֶת הָאָמוּר בָּזֶה לָזֶה וְאֶת הָאָמוּר בָּזֶה לָזֶה. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה לְצָדְדִין אִיתְאֲמַרַת. אוֹ שִׁיבּוּר אוֹ גִידּוּעַ אוֹ נְתִיצָה לְכָל אַחַת וְאַחַת.

ה **משנה:** כֵּיצַד מְבַטְּלָהּ קָטַע רֹאשׁ אוֹזְנָהּ רֹאשׁ חוֹטְמָהּ רֹאשׁ אֶצְבָּעָהּ. פְּחָסָהּ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא חִיסְּרָהּ בִּיטְּלָהּ. רָקַק בְּפָנֶיהָ הִשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ גֵּרְרָהּ וְזָרַק בָּהּ אֶת הַצּוֹאָה חֲרֵי זוֹ אֵינָהּ בְּטֵילָה. מְכָרָהּ אוֹ מִישְׁכְּנָהּ רִבִּי אוֹמֵר בִּיטֵּל וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא בִיטֵּל:

הלכה: כֵּיצַד הוּא מְבַטְּלָהּ כול׳. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. הָדָא דְתֵימַר. בְּשֶׁמְּכָרָהּ מִתּוֹךְ שָׁלוֹם. אֲבָל מְכָרָהּ מִתּוֹךְ הַקְּפָדָה דִּבְרֵי הַכֹּל בְּטֵילָה. וְהָיָה כִּי יִרְעַב וְהִתְקַצַּף וְקִלֵּל בְּמַלְכּוֹ וגו׳. זְעוּר בַּר חִינְנָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בְּשֶׁמְּכָרָהּ לַצּוֹרֵף נֶחְלְקוּ. אֲבָל אִם מְכָרָהּ לְעוֹבְדָהּ דִּבְרֵי הַכֹּל. אֵינָהּ בְּטֵילָה. רַב יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. בְּשֶׁמְּכָרָהּ לְעוֹבְדֶיהָ נֶחְלְקוּ. אֲבָל אִם מְכָרָהּ לַצּוֹרֵף דִּבְרֵי הַכֹּל. בְּטֵילָה הִיא. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי הַכֹּל. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן

לָקִישׁ בְּמַחֲלוֹקֶת. וְאַתְיָא דְּרִבִּי חֲנִינָה כְּרִבִּי יוֹחָנָן וּדְרַב יִרְמְיָה כְּרֵישׁ לָקִישׁ. מַאי כְּדוֹן. בְּשֶׁמְּכָרָהּ לַצּוֹרֵף נֶחְלְקוּ. אֲבָל אִם מְכָרָהּ לְעוֹבְדֶיהָ דִּבְרֵי הַכֹּל. אֵינָהּ בְּטֵילָה.

ו משנה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהִנִּיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ בְּשָׁעַת שָׁלוֹם מוּתֶּרֶת. בְּשָׁעַת מִלְחָמָה אֲסוּרָה. בִּימוֹסְיָאוֹת שֶׁל מְלָכִים חֲרֵי אֵלּוּ מוּתָּרִין מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָן בְּשָׁעָה שֶׁהַמְּלָכִים עוֹבְרִין:

הלכה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהִנִּיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ כול׳. תַּנֵּי. מִלְחֶמֶת יְהוֹשֻׁעַ אֲסוּרָה. בְּמִלְחֶמֶת יְהוֹשֻׁעַ מוּתֶּרֶת. מִלְחֶמֶת דָּוִד אֲסוּרָה. בְּמִלְחֶמֶת דָּוִד מוּתֶּרֶת. מִלְחֶמֶת יְהוֹשֻׁעַ אֲסוּרָה. דִּכְתִיב כִּי הַחֲרֵם תַּחֲרִימֵם. בְּמִלְחֶמֶת יְהוֹשֻׁעַ מוּתֶּרֶת. שֶׁהֵיא לְשָׁעָה. מִלְחֶמֶת דָּוִד מוּתֶּרֶת. מַה שֶּׁהָיָה אִיתַּי הַגִּיתִּי מְבַטֵּל. בְּמִלְחֶמֶת דָּוִד אֲסוּרָה. שֶׁהִיא לְעוֹלָם.

ז משנה: שָׁאֲלוּ אֶת הַזְּקֵנִים בְּרוֹמֵי אִם אֵין רְצוֹנוֹ בַּעֲבוֹדָה זָרָה לָמָּה אֵינוֹ מְבַטְּלָהּ. אָמְרוּ לָהֶן אִילּוּ לְדָבָר שֶׁאֵין צוֹרֶךְ לָעוֹלָם בּוֹ הָיוּ עוֹבְדִין הָיָה מְבַטְּלוֹ. חֲרֵי הֵן עוֹבְדִין לַחַמָּה וְלַלְּבָנָה וְלַכּוֹכָבִים וְלַמַּזָּלוֹת לְהָרִים וְלִגְבָעוֹת. יֶאֱבַד עוֹלָמוֹ מִפְּנֵי הַשּׁוֹטִין. אָמְרוּ לָהֶן אִם כֵּן יֶאֱבַד דָּבָר שֶׁאֵין צוֹרֶךְ לָעוֹלָם בּוֹ וְיִקַּיֵּם דָּבָר שֶׁצּוֹרֶךְ הָעוֹלָם בּוֹ. אָמְרוּ לָהֶן אַף אָנוּ מַחֲזִיקִין יְדֵי עוֹבְדֵיהֶם שֶׁל אֵילּוּ שֶׁאוֹמְרִים תֵּדְעוּ שֶׁהֵן אֱלוֹהוֹת שֶׁהֲרֵי אֵילּוּ וְאֵילּוּ לֹא בָטְלוּ:

הלכה: שָׁאֲלוּ אֶת הַזְּקֵנִים בְּרוֹמֵי כול׳. גָּזַל זֶרַע וְזָרַע אֵין סוֹפוֹ לִצְמֹחַ. הַבָּא עַל אֵשֶׁת אִישׁ אֵין סוֹפוֹ לְהוֹלִיד מַמְזֵר. אֶלָּא הַנִּיחוּ לָעוֹלָם שֶׁיִּנָּהוֹג כְּמִנְהָגוֹ. שׁוֹטִים שֶׁקִּילְקְלוּ עֲתִידִין לִיתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן.

אָמַר רִבִּי זְעוּרָא. אִילּוּ הָוָה כְתִיב כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עוֹבְדֵיהֶם קַשְׁיָא. עוֹבְדֵי הַחַמָּה כַּחַמָּה וְעוֹבְדֵי הַלְּבָנָה כַּלְּבָנָה. אֶלָּא כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עוֹשֵׂיהֶם. אָמַר רִבִּי מָנָא. אִילּוּ כְתִיב כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עוֹבְדֵיהֶם לֹא קַשְׁיָא. דִּכְתִיב וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. עֲתִידָה עֲבוֹדָה זָרָה לִהְיוֹת בָּאָה וְרוֹקֶקֶת בִּפְנֵי עוֹבְדֶיהָ וּמְבַיְּשָׁתָן וּבְטֵילָה מִן הָעוֹלָם. וּמַה טַעַם. יֵבוֹשׁוּ כָּל עוֹבְדֵי פֶסֶל. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. עֲתִידָה עֲבוֹדָה זָרָה לִהְיוֹת בָּאָה וְכוֹרַעַת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּבְטֵילָה מִן הָעוֹלָם. וּמַה טַעַם. יִשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים.

ח משנה: לוֹקְחִין גַּת בְּעוּטָה מִן הַנָּכְרִי אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹטֵל בְּיָדוֹ וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתַּפּוּחַ. וְאֵינוֹ נַעֲשֶׂה יֵין נֶסֶךְ עַד שֶׁיֵּרֵד לַבּוֹר. יָרַד לַבּוֹר מַה שֶּׁבַּבּוֹר אָסוּר וְהַשְּׁאָר מוּתָּר:

הלכה: לוֹקְחִין גַּת בְּעוּטָה כול׳. תַּנֵּי רִבִּי חָנָן. וְהוּא שֶׁלֹּא הֶעֱלִים יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינָיו מִמֶּנּוּ. אֲבָל אִם הֶעֱלִים עֵינָיו מִמֶּנּוּ לֹא בְדָא. עַד כְּדוֹן כְּשֶׁהָיָה נוֹטֵל יַיִן וַעֲנָבִים כְּאַחַת וְנוֹתֵן עַל הַתַּפּוּחַ. הָיָה נוֹתֵן אִילּוּ בְּקֵנִי עַצְמָן וְאִילּוּ בְּקֵנִי עַצְמָן אֲפִילּוּ מִן מוֹתַר גּוֹמְמִיּוֹת. שֶׁתַּחַת הָאֶשְׁכּוֹלוֹת אֲסוּרוֹת. שֶׁבְּצִידֵיהֶן מוּתָּרוֹת. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֵן עַצְמָן נַעֲשׂוֹת יַיִן נֶסֶךְ.

גַּת שֶׁפְּקָקָהּ גּוֹי מִבִּפְנִים אֲסוּרָה וּמִבְּחוּץ מוּתֶּרֶת. שֶׁאֵי אֶיפְשַׁר שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם שִׁיפָּה אַחַת טְלוּלָה וְנוֹגֵעַ בָּהּ וּמְנַסֵּךְ כָּל הַבּוֹר.

רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. הַקִּילּוּחַ כַּבּוֹר. רִבִּי זְעִירָה בָעֵי. בְּכָל אֲתַר לֵית אַתְּ עָבֵד הַנְצוֹק חִיבּוּר. וְהָכָא אַתְּ עָבֵד הַנְצוֹק חִיבּוּר. סָבַר רַב הוּנָא. נִתְנַסֵּךְ הַבּוֹר נִתְנַסֵּךְ הַקִּילּוּחַ. נִתְנַסֵּךְ הַקִּילּוּחַ לֹא נִתְנַסֵּךְ הַבּוֹר. רִבִּי בָּא לֹא אָמַר כֵּן. אֶלָּא נִתְנַסֵּךְ הַבּוֹר לֹא נִתְנַסֵּךְ הַקִּילּוּחַ. נִתְנַסֵּךְ הַקִּילּוּחַ נִתְנַסֵּךְ הַבּוֹר. מַאי דְּאָמַר רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. הַקִּילּוּחַ כַּבּוֹר. סָבַר רַב הוּנָא. כְּשֵׁם שֶׁהַבּוֹר מִתְנַסֵּךְ כָּךְ הַקִּילּוּחַ מִתְנַסֵּךְ. תָּמָן אָמְרֵי בְּשֵׁם רַב. מַגָּעוֹ שֶׁלְּגוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ. רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב אָמַר. וּבִלְבַד בְּשׁוֹתֶת.

אֲרַמַּיָּא נָפַל לְגוֹבָא. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי הוּנָא. אָמַר. כּוֹבְשִׁין עָלָיו עַד דְּתִזְחָלוּן גּוֹבָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. יָדָא אוֹשִׁיט. אָמַר. אַיְיתוֹן נִיצְרִין וְזָלְפוּן מִתּוּתֵי יָדֵיהּ.

שִׁמְעוֹן בַּר חִיָּיה הֲוָה מַתְנֵי לְחִיָּיה בַּר רַב. גּוֹי מֵאֵימָתַי עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ. אָמַר לֵיהּ. מִשֶּׁיּוֹדֵעַ בְּטִיב עֲבוֹדָה זָרָה. אַפִּיק רַב יאשיה מִכִּילְתָּא אָמַר לֵיהּ. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בְּלוֹקֵחַ עֲנָבִים מִן הַגּוֹי. אֲבָל הגּוֹי עַצְמוֹ בֶּן יוֹמוֹ עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ.

גּוֹי מָהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּפִיו יַיִן נֶסֶךְ. רִבִּי אָדָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אֵין גּוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ בְּפִיו. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. הַגּוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ בְּפִיו. וְתַנֵּי כֵן. אֲגַרְנִיסוֹס שֶׁטָּעַם מִן הַכּוֹס אוֹ מִן הַמֵּינֶקֶת וְהֶחֱזִיר לְחָבִית אָסוּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי אָדָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶחֱזִיר הַגּוֹי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. וַאֲפִילּוּ הֶחֱזִיר יִשְׂרָאֵל.

ט משנה: דּוֹרְכִין עִם הַנָּכְרִי בַּגַּת אֲבָל לֹא בוֹצְרִין עִמּוֹ. יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּטוּמְאָה לֹא דוֹרְכִין וְלֹא בוֹצְרִין עִמּוֹ. אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ חָבִיּוֹת לַגַּת וּמְבִיאִין עִמּוֹ מִן הַגָּת.

הלכה: דּוֹרְכִין עִם הַנָּכְרִי בַּגַּת כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. וְהוּא שֶׁהֵילְכוּ עֲלֵיהֶן דְּרוּכִית שְׁתֵּי וָעֶרֶב. אֲבָל לֹא הֵילְכוּ עֲלֵיהֶן דְּרוּכִית שְׁתֵּי וָעֶרֶב לֹא

בְּדָא. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִם בְּשֶׁהִילְכוּ עֲלֵיהֶן דִּרּוּכִית שְׁתֵּי וָעֶרֶב אֲפִילּוּ כְּמִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה דְּתַנֵּי. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין. בּוֹצְרִין עִם הַנָּכְרִי וְדוֹרְכִין עִם יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי שֶׁעוֹשֶׂה בְּטוּמְאָה. וְאֵין דּוֹרְכִין עִם הַגּוֹי. חָזְרוּ לוֹמַר. אֵין בּוֹצְרִין עִם הַנָּכְרִי וְאֵין דּוֹרְכִין עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּטוּמְאָה. אֲבָל דּוֹרְכִין עִם הַגּוֹי וּמְסַיְּעִין עִמּוֹ עַד שֶׁיִּתְעַלֵּם מֵעֵינֵיהֶם. נִתְעַלֵּם מֵעֵינֵיהֶם נַעֲשֶׂה יַיִן נָסָךְ.

מַה טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה. שֶׁכְּבָר נִיטְמוּ מֵהֶכְשֵׁר בְּצִירָה. מַה טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי. טְהוֹרִים הָיוּ דָּבָר תּוֹרָה. אַף הוּא שֶׁגָּזְרָתָה עֲלֵיהֶן טוּמְאָה. חֲיֵילֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי מֵהָדָא. דָּמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא. בְּדִין הָיָה שֶׁיְּהֵא אָדָם פּוֹטֵר אֶת טִיבְלוֹ דָּבָר תּוֹרָה. דִּכְתִיב וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יְהוָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן. עֲשֵׂה שֶׁיִּנָּתְנוּ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן בִּכְהוּנָּתוֹ. וְכָאן הוֹאִיל וְאֵין אַתְּ יָכוֹל לִיתְּנוֹ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן בִּכְהוּנָּתוֹ רַשַּׁאי אַתָּה לְטַמּוֹתָן.

י משנה: נִתְחַתּוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּטוּמְאָה לֹא לָשִׁין וְלֹא עוֹרְכִין עִמּוֹ אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ פַּת לַפַּלְטָר.

הלכה: נִתְחַתּוֹם שֶׁעוֹשֶׂה בְּטוּמְאָה כול׳. וְתַנֵּי עֲלָהּ לֹא לוֹתְתִין וְלֹא טוֹחֲנִין וְלֹא בוֹלְלִין עִמּוֹ. אָמַר רִבִּי הִילָא. כָּאן דְּחוּלִּין כָּאן דִּתְרוּמָה. וְהָתַנִּינָן. נַחְתּוֹם. אִית לָךְ מֵימַר נַחְתּוֹם בִּתְרוּמָה. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. כָּאן בְּלוֹתֶת כָּאן בְּשֶׁאֵינוֹ לוֹתֶת. וְהָא תַנִּינָן. אֲבָל מִשְׁתַּטֵּיל לַמַּיִם לֹא תִגַּע אֲצָלָהּ שֶׁאֵין מְחַזְּקִין יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבֵירָה.

רִבִּי חִייָה וְרִבִּי אִמִּי. חַד אָמַר. חָרוֹשׁ בָּהּ טַבָּאוּת וָאֲנָא נְסַב לָהּ מִינָּךְ בָּתָר שְׁמִיטְתָהּ. וְחַד אָמַר. אַיְשֵׁר. מָאן דְּאָמַר. חָרוֹשׁ בָּהּ טַבָּאוּת וָאֲנָא נְסַב לָהּ מִינָּךְ בָּתָר שְׁמִיטְתָהּ. מָהוּ שׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָן. אַיְשֵׁר. וּמָאן דְּאָמַר לְגוֹי. אַיְשֵׁר. מָהוּ שׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם.

דֵּלְמָא. רִבִּי חֲנִינָה בַּר פַּפָּא וְרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן עָבְרוּן עַל חַד מִן חוֹרְשֵׁי שְׁבִיעִית. אָמַר לֵיהּ רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. אַיְשֵׁר. אָמַר לֵיהּ רִבִּי חֲנִינָה בַּר פַּפָּא. לֹא כֵן אִלְפָן רִבִּי. וְלֹא אָמְרוּ הָעוֹבְרִים וגו׳. שֶׁאָסוּר לוֹמַר לְחוֹרְשֵׁי שְׁבִיעִית. אַיְשֵׁר. אָמַר לִקְרוֹת אַתְּ יוֹדֵעַ לְדָרוֹשׁ אֵי אַתְּ יוֹדֵעַ. וְלֹא אָמְרוּ הָעוֹבְרִים. אֵילּוּ הָאוּמּוֹת שֶׁהֵן עוֹבְרִין מִן הָעוֹלָם שֶׁלֹּא אָמְרוּ לְיִשְׂרָאֵל. בִּרְכַּת יְיָ עֲלֵיכֶם. וּמַה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִין לָהֶם. בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְיָ. וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לָהֶם. לֹא דַיֵּיכֶם כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַנֶּחָמוֹת הַבָּאִים לָעוֹלָם בִּשְׁבִילֵינוּ. וְאֵין אַתֶּם אוֹמְרִים לָנוּ. בּוֹאוּ וּשְׂאוּ לָכֶם מִן הַבְּרָכוֹת. וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁאַתֶּם מְגַלְגְּלִין עָלֵינוּ פִּיסִים וְזִימִיּוֹת וְגוּלְגְּלִיּוֹת וְאַרְנוֹנוֹת.

הוֹרֵי רִבִּי אִמִּי. לְרִדּוֹת עִמּוֹ אָסוּר. וְדִכְוָותָהּ. לְזַלּוֹף עִמּוֹ אָסוּר.

יא משנה: נָכְרִי שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בְּצַד הַבּוֹר שֶׁל יַיִן אִם יֵשׁ לוֹ עָלָיו מִלְוָה אָסוּר אֵין לוֹ עָלָיו מִלְוָה מוּתָּר. נָפַל לַבּוֹר וְעָלָה וּמְדָדוֹ בַּקָּנֶה הִתִּיז אֶת הַצִּרְעָה בַּקָּנֶה אוֹ שֶׁהָיָה מְטַפֵּחַ עַל פִּי חָבִית מְרוּפַּחַת בְּכָל אֵילּוּ הָיָה מַעֲשֶׂה וְאָמְרוּ יִמָּכֵר. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. נָטַל אֶת הֶחָבִית וּזְרָקָהּ לַבּוֹר זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה וְהִכְשִׁירוּ׃

הלכה: נָכְרִי שֶׁנִּמְצָא כול׳. רַב שֵׁשֶׁת בְּשֵׁם רַב. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. אֲבָל אֵין לוֹ מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעֲלֵי הַחוֹב לַעֲמוֹד בַּגִּיתּוֹת וּבְגָרָנוֹת. הֲוֹון בָּעוּ מֵימַר. מָאן דָּמַר. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. בְּתוֹךְ לְפִישׁוּט יָדַיִם. וּמָאן דָּמַר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. חוּץ לְפִישׁוּט יָדַיִם. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב שֵׁשֶׁת. כְּשֵׁם שֶׁנָּתְנוּ פִּישׁוּט יָדַיִם בְּטָהֳרוֹת כָּךְ נָתְנוּ פִּישׁוּט יָדַיִם בְּיַיִן נָסָךְ. אֶלָּא כֵינִי. מָאן דָּמַר. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. בְּתוֹךְ פִּישׁוּט יָדַיִם. וּמָאן דָּמַר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לוֹ עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. וּבִלְבַד חוּץ לְפִישׁוּט יָדַיִם. הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁלְּנָכְרִי כול׳. רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. אֲנִי כַּפָּרַת רִבִּי שִׁמְעוֹן. אוֹ מַתִּיר בְּשִׁתְיָיה אוֹ אוֹסֵר בַּהֲנָיָיה. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. מַעֲשֶׂה הָיָה וְהוֹרֵי בִשְׁתְיָיה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. אֵין הַגּוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נָסָךְ בִּזְרִיקָה. גּוֹי מָהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה יַיִן נָסָךְ בַּחֲמָתוֹ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אֲרַמָּיָא חֲוָה לֵיהּ קוּפִּין גַּו מַעֲצַרְתָּא. אֲתָא יִשְׂרָאֵל וּזְלַף בְּהוֹן חֲמַר. אֲתָא אֲרַמָּיָא קוֹלְתָהּ וּשְׁפָכוֹן לְגוֹבָהּ. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִן. אָמְרֵי. אֵין הַגּוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נָסָךְ מֵחֲמָתוֹ.

רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. זֶה שֶׁמּוֹזֵג. בַּחֲמִין אָסוּר. בַּצּוֹנֶן מוּתָּר. יָבוֹא עָלַי שֶׁלֹּא עָשִׂיתִי מִימַיי. רִבִּי יָסָא אֲזַל לְצוֹר. חַמְתּוֹן שְׁתַן חֲמַר וַחֲמִימִין וַאֲרַמָּיָא מְזַג. אָמַר לוֹן. מַה שְׁרָא לְכוֹן.

יב משנה: הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁל נָכְרִי וְנוֹתְנוֹ בִּרְשׁוּתוֹ בְּבֵית הַפָּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים בְּעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם וְיִשְׂרָאֵל מוּתָּר. בְּעִיר שֶׁכּוּלָּהּ גּוֹיִם אָסוּר עַד שֶׁיּוֹשִׁיב שָׁם שׁוֹמֵר. וְאֵין שׁוֹמֵר צָרִיךְ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְשַׁמֵּר אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס מוּתָּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר כָּל רְשׁוּת גּוֹיִם כְּאַחַת׃ הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁל נָכְרִי וְנוֹתְנוֹ בִּרְשׁוּתוֹ וְהַלָּה כוֹתֵב לוֹ שֶׁנִּתְקַבֵּלְתִּי מִמְּךָ מָעוֹת מוּתָּר. אֲבָל אִם יִרְצֶה יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאוֹ וְאֵינוֹ מַנִּיחוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת מְעוֹתָיו זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְּבֵית שְׁאָן וְאָסְרוּ חֲכָמִים׃

הלכה: הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁלְּנָכְרִי כול׳. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי חֲנִינָה. לֹא סוֹף דָּבָר פֻּתַּח אֶלָּא אֲפִילּוּ חַלּוֹן וְיֵשׁ בָּהּ אַרְבַּע עַל אַרְבַּע עַל רוּם עֲשָׂרָה. וּבִלְבַד מְקוּרֶה וּבִמְגוּפָּף. הָיָה לִרְבִּי. נֵימַר. אִם הָיָה נִרְאֶה עוֹלֶה וְיוֹרֵד בּוֹ אָסוּר וְאִם לָאו מוּתָּר. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. בְּעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ דָּלָתַיִם וּבְרִיחַ הִיא

מַתְנִיתָא. בְּדָא תַּנֵּי. שׁוֹמֵר אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ בָּא אַחַת לְקִיצִים.

תַּנֵּי. יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שֶׁכָּנְסוּ אֶת יֵינָן בְּפַרכְייָא שֶׁלָּעִיר. אֲפִילּוּ שׁוֹמְרִים גּוֹיִם אֲפִילּוּ חֲבִיּוֹת פְּתוּחוֹת מוּתָּרוֹת שֶׁאֵין מְנַסְּכִין כֵּן.

רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. הַלּוֹקֵחַ כְּמוֹכֵר. וְתַנֵּי כֵן. אֶחָד הַלּוֹקֵחַ וְאֶחָד הַמּוֹכֵר בִּרְשׁוּת הַגּוֹי. בִּזְמַן שֶׁהַיַּיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל דָּר שָׁם מוּתָּר. וְהוּא שֶׁיְּהֵא עָלָיו מַפְתֵּחַ וְחוֹתָם. וּבִזְמַן שֶׁהַיַּיִן שֶׁלְּגוֹי וְיִשְׂרָאֵל דָּר שָׁם מוּתָּר. וְהוּא שֶׁיְּהֵא לוֹ עָלָיו מַפְתֵּחַ וְחוֹתָם. וּבִזְמַן שֶׁהַיַּיִן שֶׁלְּגוֹי וְיִשְׂרָאֵל דָּר שָׁם מוּתָּר. וְהוּא שֶׁיְּהֵא לוֹ עָלָיו מַפְתֵּחַ וְחוֹתָם. וּבִזְמַן שֶׁהַיַּיִן שֶׁלְּגוֹי וְיִשְׂרָאֵל דָּר שָׁם אָסוּר אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ עָלָיו מַפְתֵּחַ וְחוֹתָם.

רִבִּי יִילַי בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. חֲלוּקִים עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָעְזָר. לֹא עַל הָדָא אִתְאֲמְרַת אֶלָּא עַל הָדָא דְבַתְרָהּ. הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁלְּנָכְרִי וכו׳.

פרק ה

א משנה: הַשּׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְּיֵין נֶסֶךְ שְׂכָרוֹ אָסוּר. שְׂכָרוֹ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ מְלָאכָה אַחֶרֶת אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר לוֹ הֲעָבֵר לִי חָבִית שֶׁל יֵין נֶסֶךְ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם שְׂכָרוֹ מוּתָּר.

הלכה: הַשּׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל כול׳. וְלֹא שְׂכָרוֹ הוּא נוֹתֵן לוֹ. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. קָנָס קְנָסוּהוּ.

תַּנֵּי. הַחַמָּרִים וְהַכַּתָּפִים וְכָל הָעוֹשִׂין בַּשְּׁבִיעִית שְׂכָרָן שְׁבִיעִית. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. בְּפֵירוֹת הֵיתֵר הִיא מַתְנִיתָא. וַהֲהִיא דְהוֹרֵי רִבִּי יוֹחָנָן לְאֵילֵּין דְּבֵית רִבִּי יַנַּאי שֶׁלֹּא יְהוּ נוֹטְלִין שָׂכָר בִּידֵיהֶן יַיִן אֶלָּא מְעוֹת כְּרִבִּי יְהוּדָה וּכְרִבִּי נְחֶמְיָה הוֹרֵי לְהוֹן. אָמַר רִבִּי יִילַי. בְּפֵירוֹת עֲבוֹדָה זָרָה הִיא מַתְנִיתָא. כְּדָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּיַיִן נֶסֶךְ קְנָס קְנָסוּהוּ.

כִּיתֵּף עִמּוֹ חָבִית בְּחָבִית אַתְּ קוֹנֵסוֹ בְּחָבִיתוֹ עַד כְּדֵי שְׂכָרוֹ. נָתַן לוֹ קַרְקַע בִּשְׂכָרוֹ. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. אֵין קַרְקַע נֶאֱסָר. וָכָא נֶאֱסָר. נָתַן לוֹ בְּהֵמָה בִּשְׂכָרוֹ. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. אֵין דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים נֶאֱסָר. וָכָא נֶאֱסָר. נָתַן לוֹ הַכֹּל בִּשְׂכָרוֹ הַכֹּל אָסוּר אוֹ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד כְּדֵי שְׂכָרוֹ. הָיָה עוֹשֶׂה עִמּוֹ בְּטוֹבַת הֲנָאָה אַתְּ מְמַשְׁכְּנוֹ מִנְּכָסָיו עַד כְּדֵי שְׂכָרוֹ.

הָיָה עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֲצִי יוֹם בְּאִיסּוּר חֲצִי יוֹם בְּהֵיתֵר. הָיָה מוֹכֵר חוּלִין וְשֵׁינִי בְּכֶרֶךְ אֶחָד אִי זֶה שֶׁיִּרְצֶה חוּלִין יַעֲשֶׂה. וְשֵׁינִי יַעֲשֶׂה. וְהָכָא כֵן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַשּׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לְהָבִיא יַיִן לַחוּלָּה. אִם הֵבִיא לוֹ חַיָּיב לִיתֵּן לוֹ. וְאִם לָאו אֵין חַיָּיב לִיתֵּן לוֹ. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ. יַיִן לַחוּלָּה מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וְתַפּוּחַ לַחוּלָּה מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי. בֵּין הֵבִיא בֵּין לֹא הֵבִיא חַיָּיב לִיתֵּן לוֹ. דְּמֵי רַגְלָיו נוֹתֵן לוֹ. וָכָא לֹא דְמֵי רַגְלָיו נוֹתֵן לוֹ.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. שְׂכָרוֹ לָשַׁבֵּר חֲבִיּוֹת שֶׁלַּיִן נֶסֶךְ. אֲפִילּוּ כֵן שְׂכָרוֹ אָסוּר.

אַסִּי אָמַר. דְּמֵי יַיִן נֶסֶךְ בְּיַד גּוֹי אָסוּר. דְּמֵי עֲבוֹדָה זָרָה בְּיַד גּוֹי. רִבִּי יוֹנָתָן אָמַר. מוּתָּר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אָסוּר. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָה לְדֵין וּמַתְנִיתָא מְסַיְּעָה לְדֵין. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. גּוֹי שֶׁהָיָה חַיָּיב מָעוֹת לְיִשְׂרָאֵל. לֹא יֹאמַר לוֹ. הַמְתֵּן עַד שֶׁאֶמְכּוֹר יַיִן נֶסֶךְ עַד שֶׁאֶמְכּוֹר עֲבוֹדָה זָרָה וְאֶתֵּן לְךָ. אֲבָל אוֹמֵר. שָׁמָּא הֶחֱלִיף. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָה לְרִבִּי יוֹנָתָן. גּוֹי שֶׁהָיָה חַיָּיב מָעוֹת לְיִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ זֶה מוֹכֵר יַיִן נֶסֶךְ וְנוֹתֵן לוֹ. עֲבוֹדָה זָרָה וְנוֹתֵן לוֹ. מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.

הַכֹּל מוֹדִין בַּחֲלִיפִין שֶׁאָסוּרוֹת. חֲלִיפֵי חֲלִיפִין מָהוּ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מְחֻלּוֹקֶת רִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְרַבָּנָן. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אָסוּר. וְרַבָּנָן אָמְרֵי. מוּתָּר. רִבִּי לָעְזָר בַּר הוֹשַׁעְיָה. טַעֲמוֹן דְּרַבָּנָן וְהָיִית חֵרֶם כָּמוֹהוּ. כָּל שֶׁאַתְּ יָכוֹל לְקַיְּימוֹ מִמֶּנּוּ הֲרֵי זֶה כָּמוֹהוּ. מַאי כְדוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. כָּמוֹהוּ כָּמוֹהוּ ב׳ פְּעָמִים עַל שֵׁם לֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם.

ב משנה: הַשּׁוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהָבִיא עָלֶיהָ יַיִן נֶסֶךְ שְׂכָרָהּ אָסוּר. שְׂכָרָהּ לֵישֵׁב עָלֶיהָ אַף עַל פִּי שֶׁהִנִּיחַ לָנוּ עָלֶיהָ שְׂכָרָהּ מוּתָּר׃

הלכה: הַשּׁוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר כול׳. עַד הֵיכָן. עַד כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא הַחֲמוֹר מַקְפִּיד.

ג משנה: יַיִן נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל עַל גַּבֵּי עֲנָבִים יְדֵיהֶם וְהֵן מוּתָּרוֹת וְאִם הָיוּ מְבוּקָּעוֹת אֲסוּרוֹת. מַעֲשֶׂה בְּבֵיתוֹס בֶּן זוֹנִין שֶׁהֵבִיא גְּרוֹגְרוֹת בִּסְפִינָה וְנִשְׁתַּבְּרוּ חָבִיּוֹת שֶׁל יַיִן נֶסֶךְ עַל גַּבֵּיהֶן וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִתִּירוּ. זֶה הַכְּלָל כֹּל שֶׁהוּא בַּהֲנָיֶיתוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר וְכָל שֶׁאֵינוֹ בַּהֲנָיֶיתוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם מוּתָּר כְּגוֹן הַחוֹמֶץ שֶׁנָּפַל לַגְּרִיסִים׃

הלכה: יַיִן נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל עַל גַּבֵּי עֲנָבִים כול׳. מַתְנִיתִין בְּשֶׁלֹּא נִידַּלְדֵּל חוֹתָמָן. אֲבָל נִידַּלְדֵּל חוֹתָמָן כִּמְבוּקָּעוֹת הֵן.

מָה אַתְּ עָבַד לָהּ. כְּיֵין בְּיֵין אוֹ כְיֵין לְתַבְשִׁיל. אֵין תַּעֲבִידִינָהּ כְּיֵין לְתַבְשִׁיל דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. וְאֵין תַּעֲבִידִינָהּ כְּיֵין בְּיֵין מַחֲלוֹקֶת רִבִּי מֵאִיר וַחֲכָמִים. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בְּרוֹתְחִין. אֲבָל בְּצוֹנְנִין אָסוּר. שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בְּנֵי צִיפּוֹרִין עוֹשִׂין כֵּן וְקוֹרִין אוֹתוֹ שָׁהֲלָיְיא. הָיוּ רוֹתְחִין וְצִינְנָן. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ רוֹתְחִין יְהוּ אֲסוּרִין מֵאַחַר שֶׁדַּרְכָּן לָצוּן.

דְּתַנְיָ. כָּל נוֹתְנִין טַעַם בֵּין לִשְׁבָח בֵּין לְפָגָם אָסוּר. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. לִשְׁבָח אָסוּר. לְפָגָם מוּתָּר. כְּגוֹן חוֹמֶץ שֶׁנָּפַל לַגְּרִיסִין. רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא. דְּתַנְיָנָן תַּמָּן. וְכֵן שְׁעוֹרִים שֶׁנָּפְלוּ בְתוֹךְ הַבּוֹר שֶׁל מַיִם. אַף עַל פִּי שֶׁהִבְאִישׁוּ מֵימָיו מֵימָיו מוּתָּרִין. וְהָדָא מַתְנִיתָא רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. בְּמַחֲלוֹקֶת. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דִּבְרֵי הַכֹּל. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן אָמַר. שְׁמוּעָתָהּ כֵּן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר בְּמַחֲלוֹקֶת. עַל דַּעְתִּין דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דִּבְרֵי הַכֹּל.

ד משנה: נָכְרִי שֶׁהָיָה מַעֲבִיר עִם יִשְׂרָאֵל כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם אִם הָיָה בְּחֶזְקַת הַמִּשְׁתַּמֵּר מוּתָּר. אִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוֹם וְיִסְתּוֹם וְיִגּוֹב רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגּוֹף וְתִגּוֹב׃

הלכה: נָכְרִי שֶׁהָיָה מַעֲבִיר כול׳. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל. מַעֲשֶׂה בְנָכְרִי אֶחָד שֶׁהָיָה מַעֲבִיר עִם יִשְׂרָאֵל כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ וְאָסַר. אָמְרֵי. בִּפְתוּחוֹת הָיָה עוֹבְדָא. אָמַר רִבִּי זְרִיקָן. לֹא סוֹף דָּבָר מְלֵיאוֹת אֶלָּא אֲפִילוּ חֲסֵירוֹת. דְּטָרַח וְנָגַע בְּיֶדָא וְחָזַר.

אַתְ סָבַר דְּהָדָא דְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לְקוּלָּא וְלֵית הִיא אֶלָּא לְחוּמְרָא. דְּשִׁיתוּמְהוֹן דְּרַבָּנִן מְעַט מַגָּף.

רִבִּי יְהוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי אִמִּי. בִּיצָה צְלוּיָה שֶׁלְּכוּתִּים חֲרֵי זוֹ מוּתֶּרֶת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. תַּבְשִׁילֵי כוּתִּים חֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בְּתַבְשִׁיל שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לָתֵת לְתוֹכוֹ יַיִן וְחוֹמֶץ. הָא דָּבָר בָּרִיא שֶׁנָּתַן אָסוּר אֲפִילּוּ בַהֲנָיָיה. כְּהָדָא דְתַנְיָ. בָּרְאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין. יֵינָהּ שֶׁל אוּגְדּוֹר לָמָּה הוּא אָסוּר. מִפְּנֵי כְּפַר פַּגֵּשׁ. וְשֶׁלְּבוּרְגָתָה מִפְּנֵי בִּירַת סוֹרִיקָה. שֶׁלְּעֵין כּוּשִׁית מִפְּנֵי כְּפַר שָׁלֵם. חָזְרוּ וְאָמְרוּ. פְּתוּחָה בְּכָל מָקוֹם אֲסוּרָה וּסְתוּמָה מוּתֶּרֶת. נְקוּבָה וּשְׁתוּמָה הֲרֵי הִיא כִּסְתוּמָה. רִבִּי יִצְחָק בֶּן חֲקוּלָה אָמַר. הֲרֵי זוֹ כִּפְתוּחָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. וַאֲנָא יָכִיל קַיִּים. אֵין הֲוָה עִילּוֹיֵהּ יְקִיר לֹא אִיתְפַּתַּח. וְאֵין לָא אִיתְפַּתַּח. כְּהָדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָעְזָר אֲזַל לְחָדָא קִרְיָיה דַשַׁמְרָיִן. אֲתָא סַפְרָא לְגַבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. אַיְיתִי לִי חָדָא קוּלָא שְׁתִימָא. אָמַר לוֹ. הָא מַבּוּעָא קָמָךְ שְׁתִי. אַטָרַח עֲלוֹי. אָמַר לֵיהּ. הָא מַבּוּעָא קָמָךְ שְׁתִי. חֲמִתֵּיהּ מַטְרַח עֲלוֹי. אָמַר לֵיהּ. אֵין אַתְ מְרֵיהּ דְּנַפְשָׁךְ הָא מַבּוּעָא קָמָךְ שְׁתִי. וְאֵין נַפְשָׁךְ מַרְתָּךְ וְשַׁמְתְּ סַכִּין בְּלוֹעָךְ אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אָתָּה. כְּבָר נִתְקַלְקְלוּ הַכּוּתִּים.

רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי אֲזַל לְהָדָא נַיפּוֹלִיס. אֲתוּן כוּתַיָיא לְגַבֵּיהּ. אָמַר לוֹן. אֲנָא מַחְמִי לְכוֹן דְּלִית אַתּוּן סָגְדִין לַאֲהֶין טוּרָא אֶלָּא לְצַלְמַיָיא דִּתְחוּתוֹי. דִּכְתִיב וַיִּטְמוֹן אוֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם שְׁכֶם. שְׁמַע קָלִין אָמְרִין. נִקְרוֹץ נִסְדַּר לְאֵילֵין כּוּבַיָיא. וִידַע דְּאִינּוּן בָּעוּ מִיקְטְלוּנֵיהּ. וּקְרַץ וּנְפַק לֵיהּ.

רִבִּי אָחָא אֲזַל לְמַאוּס וַאֲכַל חֲלִיטָן. רִבִּי יִרְמְיָה אֲכַל חַמְצִין. רִבִּי חִזְקִיָּה אֲכַל קַמְצִין. רִבִּי אַבָּהוּ אָסַר יֵינָן מִפְּנֵי רִבִּי חִיָּיה וְרִבִּי אַסִּי וְרִבִּי אִמִּי שֶׁהָיוּ עוֹלִין בְּהַר הַמֶּלֶךְ וְרָאוּ גּוֹי אֶחָד שֶׁהָיָה חָשׁוּד עַל יֵינָן. אֲתוֹן אָמְרוּן לֵיהּ קוּמוֹי. אֲמַר לוֹן. וְלָא עַל יְדֵי עִילָּא. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. חָדָא עֲרוּבַת שׁוּבָּא לֵא אִישְׁתַּכַּח חַמְרָא בְכָל סַמַרְטִיקֵי. בְּפוּקֵי שׁוּבָּא אִישְׁתַּכַּח מַלְיָיא מִן מַה דְאַייתוּן אַרַמְיָא וְקַבְּלוּנֵיהּ כּוּתַיָיא מִינְּהוֹן. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. כַּד סְלִיק דִּיקְלְטְיָנוּס מַלְכָּא לְהָכָא גְּזַר וַאֲמַר. כָּל אוּמַיָיא יְנַסְכוּן בַּר מִן יְהוּדָאֵי. וְנָסְכוּן כּוּתַיָיא וְנֶאֱסָר יֵינָן. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. כְּמִין יוֹן אִית לְהוֹן וּמְנַסְכִין לֵיהּ.

כּוּתַיָיא דְּקֵיסָרֵי בָּעוּ מֵרִבִּי אַבָּהוּ. אֲבוֹתֵיכֶם הָיוּ מִסְתַּפְּקִין בְּשֶׁלָּנוּ. אַתֶּם מִפְּנֵי מַה אֵינְכֶם מִסְתַּפְּקִין מִמֶּנּוּ. אָמַר לָהֶן. אֲבוֹתֵיכֶם לֹא קִילְקְלוּ מַעֲשֵׂיהֶם. אַתֶּם קִילְקַלְתֶּם מַעֲשֵׂיכֶם.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל טְהוֹרָה וּמְקוָואֹתֶיהָ טְהוֹרִין. אֶרֶץ כּוּתִים טְהוֹרָה וּמְקוָואֹתֶיהָ וּמְדוֹרוֹתֶיהָ וּשְׁבִילֶיהָ טְהוֹרִין. שְׁבִילֶיהָ טְהוֹרִין. חֲזָקָה שֶׁאֵין בּוֹרְרִין לָהֶן שְׁבִיל אֶלָּא מִטַּהֲרָה. וּמְקוָואֹתֶיהָ טְהוֹרִין. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי הָדָא דַּתְ מַר. לְהַאֲמִינָן שֶׁאֵינָן שְׁאוּבִין. הָא לְמִידַּת אַרְבָּעִים לֹא. דְּדָרְשֵׁי אַף מַעְיָן וּבוֹר מִקְוֶה מַיִם. מַה מַעְיָן מְטַהֵר כָּל שֶׁהוּא אַף מִקְוֶה מְטַהֵר כָּל שֶׁהוּא.

בָּעוּן מֵרִבִּי אַבָּהוּ. חָלוּט שֶׁלָּהֶן מָהוּ. אָמַר לוֹן. הַלָּוַאי הָיוּנוּ יְכוֹלִין לוֹסַר גַּם מֵימֵיהֶן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. כּוּתָאֵי דְקֵיסָרִין מוּתָּר לְהַלְווֹתָן בָּרִיבִּית. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. מֵעַתָּה לֹא נָחוּשׁ לְחַלָּתָן. נָזִן חֲמֵי רַבָּנִן חֲשָׁשׁוּן.

ה משנה: הַמַּנִּיחַ יֵינוֹ בַּקָּרוֹן אוֹ בַּסְּפִינָה וְהָלַךְ לוֹ בְּקָפֶּנְדַּרְיָא נִכְנַס לַמְּדִינָה וְרָחַץ מוּתָּר. אִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוֹם וְיִסְתּוֹם וְיִגּוֹב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגּוֹף וְתִיגּוֹב.

הלכה: הַמַּנִּיחַ יֵינוֹ בַּקָּרוֹן כול׳. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מַעֲשֶׂה בְקָרוֹן אַחַת מִשֶּׁל בֵּית רִבִּי שֶׁהִפְלִיגָה יוֹתֵר מֵאַרְבָּעַת מִיל. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִן וְאַכְשְׁרוּן. אַמְרִין. בְּהָדָא אִיסְטְרָטָא דְּצַיְידָן הֲוָת וְכוֹלְהּ מִישְׂרָאֵל הֲוָות. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. זִמְנִין דּוּ חֲמֵי סַיְיגִין כּוּבִין וְהוּא סָבוּר דִּינּוֹן בְּנֵי נַשׁ וְהוּא מִתְבָּעֵת.

ו משנה: הַמַּנִּיחַ אֶת הַנָּכְרִי בַּחֲנוּתוֹ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס מוּתָּר. וְאִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוֹם וְיִסְתּוֹם וְיִגּוֹב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגּוֹף וְתִיגּוֹב׃

הלכה: הַמַּנִּיחַ אֶת הַנְּכָרִי בַּחֲנוּתוֹ כול׳. וּכְרִבִּי מֵאִיר אָמַר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ הַבַּיִת טָמֵא. רִבִּי חָמָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. בְּחָצֵר הַחֲלוּקָה בִּמְסִיפָּס בְּטָהֳרוֹת טָמֵא. בְּיֵין נֶסֶךְ טָהוֹר. וְהָא רִבִּי מֵאִיר מַחְמִיר בָּטָהֳרוּת וּמֵיקֵל בְּיֵין נֶסֶךְ. אוֹף רַבָּנָן מַחְמִירִין בָּטָהֳרוּת וּמֵקִילִין בְּיֵין נֶסֶךְ.

ז משנה: הָיָה אוֹכֵל עִמּוֹ עַל הַשּׁוּלְחָן וְהִנִּיחַ לָפָנָיו לְגִין עַל הַשּׁוּלְחָן וְלָגִין עַל הַדֶּוּלְפָּקִי וְהִנִּיחוֹ וְיָצָא מַה שֶּׁעַל הַשּׁוּלְחָן אָסוּר וּמַה שֶּׁעַל הַדֶּוּלְפָּקִי מוּתָּר. וְאִם אָמַר לוֹ הֱוֵי מוֹזֵג וְשׁוֹתֶה אַף שֶׁעַל הַדֶּוּלְפָּקִי אָסוּר. חֲבִיּוֹת פְּתוּחוֹת אֲסוּרוֹת סְתוּמוֹת כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגּוֹף וְתִיגּוֹב׃

הלכה: הָיָה אוֹכֵל עִמּוֹ כול׳. הֲווֹן בַּעַיִין מֵימַר. מַה שֶּׁעַל הַשּׁוּלְחָן אָסוּר בְּתוֹךְ פִּישׁוּט יָדַיִים. וּמַה שֶּׁעַל הַדֶּוּלְפָּקִי מוּתָּר חוּץ מִפִּישׁוּט יָדַיִים. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב שֵׁשֶׁת. כְּשֵׁם שֶׁנָּתְנוּ פִּישׁוּט יָדַיִים בַּסְּהָרוֹת כָּךְ נָתְנוּ פִּישׁוּט יָדַיִים בְּיֵין נֶסֶךְ. אֶלָּא כֵינִי. מָאן דְּאָמַר. מַה שֶּׁעַל הַשּׁוּלְחָן אָסוּר. בְּתוֹךְ פִּישׁוּט יָדַיִים. וּמַה שֶּׁעַל הַדֶּוּלְפָּקִי מוּתָּר. וּבִלְבַד חוּץ לְפִישׁוּט יָדַיִים.

ח משנה: בּוֹלֶשֶׁת שֶׁנִּכְנְסָה לָעִיר בְּשָׁעַת שָׁלוֹם חֲבִיּוֹת פְּתוּחוֹת אֲסוּרוֹת וּסְתוּמוֹת מוּתָּרוֹת. בְּשָׁעַת מִלְחָמָה אֵילּוּ וָאֵילּוּ מוּתָּרוֹת לְפִי שֶׁאֵין פָּנַאי לְנַסֵּךְ׃

הלכה: בּוֹלֶשֶׁת שֶׁנִּכְנְסָה לָעִיר כול׳. בְּשָׁעַת הַשְׁמַד הַכֹּל אָסוּר. שֶׁאֵי אֶיפְשָׁר שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא עָבְדָה עַל כּוֹרְחוֹ. הָדָא אָמְרָה. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעָבְדָה יִשְׂרָאֵל אֵינָהּ בְּטֵילָה לְעוֹלָם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְאַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעָבְדָה יִשְׂרָאֵל עַל כּוֹרְחוֹ אֵינָהּ בְּטֵילָה לְעוֹלָם.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן אֲסוּרוֹת אֶלָּא מוּתָּרוֹת. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. אִית כָּאן אֲסוּרוֹת. דְּאִין מַטֶּה בֵיהּ הוּא מוֹדַע לֵיהּ. וְאִין לָא מַטֶּה בֵיהּ לָא מוֹדַע לֵיהּ דְּלָא יְהֵא שְׁלִים לֵיהּ טִיבוּ. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּשָׁלוֹם בּוֹלֶשֶׁת וּבְמִלְחֶמֶת בּוֹלֶשֶׁת.

חִיוְיָא מִי פָּרֵי בַתְרֵיהּ נַפַל לְגוֹבָא. אַתָּא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִין וְאַכְשְׁרוּן. אָמְרִין. אֵין פָּנַאי לְהַטִּיל אֵירֶס.

ט משנה: אוּמָּנִים יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁלַח לָהֶם נָכְרִי חָבִית שֶׁל יַיִן נֶסֶךְ מוּתָּר שֶׁיֹּאמְרוּ לוֹ תֵּן לָנוּ אֶת דָּמֶיהָ. אִם מִשֶּׁנִּכְנָס לִרְשׁוּתָן אָסוּר.

הלכה: אוּמָּנִין יִשְׂרָאֵל כול׳. וְאֵין אָסוּר מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. בְּמִשֶּׁלַּח בַּבָּתִּים.

י משנה: הַמּוֹכֵר יֵינוֹ לַנָּכְרִי פָּסַק עַד שֶׁלֹּא מָדַד דָּמָיו מוּתָּרִין. מָדַד עַד שֶׁלֹּא פָסַק דָּמָיו אֲסוּרִין. נָטַל אֶת הַמַּשְׁפֵּךְ וּמָדַד לְתוֹךְ צְלוֹחִיתוֹ שֶׁל נָכְרִי וּנְטָלוֹ וּמָדַד לְתוֹךְ צְלוֹחִיתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל אִם יֵשׁ בּוֹ עַקֶּבֶת יַיִן אָסוּר. הַמְעָרֶה מִכֶּלִי אֶל כֶּלִי אֶת שֶׁעֵרָה מִמֶּנּוּ מוּתָּר אֶת שֶׁעֵרָה לְתוֹכוֹ אָסוּר׃

הלכה: הַמּוֹכֵר יֵינוֹ לַנָּכְרִי כול׳. רִבִּי בָּא רַב הוּנָא בְשֵׁם רַב. וְאֶחָד דִּנְגַד בְּזִיקָא וְהִיא מִיבְזָעָא בְיָדֵיהּ לָא חַייָב בָּהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. לָכֵן צְרִיכָה אֲפִילּוּ מְעִיל לָהּ גַּו חַנוּתָהּ וְלָא אִתְכַּוִון אֶלָּא דְלָא יִזְכֶּה בָהּ חוֹרוֹן. מָהוּ שֶׁתִּקָּנֶה לוֹ כְּשַׁעַר הַפְּחוֹת. אָמַר רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה שֶׁאֵינָהּ נִקְנֵית לוֹ כְּשַׁעַר הַפָּחוֹת. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הַמּוֹכֵר יֵינוֹ לַנָּכְרִי. פָּסַק עַד שֶׁלֹּא מָדַד דָּמָיו מוּתָּרִין. מָדַד עַד שֶׁלֹּא פָסַק דָּמָיו אֲסוּרִין. אִם אַתָּה אוֹמֵר לִקָּנוֹת לוֹ כְּשַׁעַר הַפָּחוֹת אֲפִילּוּ מָדַד עַד שֶׁלֹּא פִיפֵּק יֵיעָשֶׂה כְּמִי שֶׁפִּיפֵּק עַד שֶׁלֹּא מָדַד וְיִהְיוּ דָמָיו מוּתָּרִין.

מָהוּ עֲקֶבֶת יַיִן. בְּהַהוּא דְּמַלְכֶלֶךְ. כְּמָה דְתֵימַר עֲקוּבָּה מִדָּם.

פְּשִׁיטָא דָּא מִילְתָא. יִשְׂרָאֵל תּוֹפֵשׁ בְּפִי הַמַּשְׁפֵּךְ וְהַגּוֹי מְעָרֶה דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. גּוֹי תּוֹפֵשׂ בַּמַּשְׁפֵּךְ וְיִשְׂרָאֵל מְעָרֶה. רִבִּי אַסִּי אוֹסֵר וְרִבִּי אִמִּי מַתִּיר. גּוֹי תּוֹפֵשׂ בְּפִי הַנּוֹד וְיִשְׂרָאֵל מְעָרֶה. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. הִיא הַמַּחֲלוֹקֶת. רִבִּי מָנָא בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. הַיְדָא מַחֲלוֹקֶת. אָמַר לֵיהּ. מַחֲלוֹקֶת רִבִּי אַסִּי וְרִבִּי אִמִּי. יִשְׂרָאֵל תּוֹפֵשׂ בַּנּוֹד וְגוֹי מְעָרֶה. סָבְרִין מֵימַר. דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. רִבִּי שְׁמוּאֵל כָּל גַּרְמָא אָמַר שֶׁאָסוּר. שֶׁפְּעָמִים שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְרַפֶּה יָדָיו וְנִמְצָא כָּל הָעֵירוּי מַחְמַת הַגּוֹי. וָאהוּ דְמַרְגֵּל זִיקָא מֵעִיל לְרַע אֵין בּוֹ מִשּׁוּם מְעָרֶה מִכֶּלִי לְכֶלִי.

יא משנה: יַיִן נֶסֶךְ אָסוּר וְאוֹסֵר בְּכָל שֶׁהוּא. יַיִן בְּיַיִן וּמַיִם בְּמַיִם כָּל שֶׁהוּא. יַיִן בְּמַיִם וּמַיִם בְּיַיִן בְּנוֹתֵן טַעַם. זֶה הַכְּלָל מִין בְּמִינוֹ כָּל שֶׁהוּא. וְשֶׁלֹּא בְמִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם׃

הלכה: יַיִן נֶסֶךְ אָסוּר כול׳. חִזְקִיָּה אָמַר. הָדָא דְתֵימַר. בְּמָקוֹם שֶׁאֵין הַמַּיִם נִמְכָּרִין בְּמִידָּה. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁהַמַּיִם נִמְכָּרִין בְּמִידָּה כְּיַיִן בְּיַיִן הֵן.

חִזְקִיָּה אָמַר. כּוֹס שֶׁמְּזָגוּ מֵאִיסּוּר וּמֵהֶיתֵּר וְנָפַל אִיסּוּר בְּתוֹךְ אִיסּוּר וְהֶיתֵּר בְּתוֹךְ הֶיתֵּר. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל. דְּרִבִּי לִיעֶזֶר הִיא. דְּרִבִּי לִיעֶזֶר אָמַר. אַחַר אַחֲרוֹן אֲנִי בָא. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. חוֹמֶר הוּא בְּיֵין נֶסֶךְ. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִם חוֹמֶר הוּא בְּיֵין נֶסֶךְ אֲפִילּוּ נָפַל הֶיתֵּר בְּסוֹף יְהֵא אָסוּר. רִבִּי אַסִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כּוּס שֶׁמְּזָגוּ מֵאִיסּוּר וּמֵהֶיתֵּר אַתְּ רוֹאֶה אֶת הַהֶיתֵּר כְּמִי שֶׁאֵינוֹ. וְהָאִיסּוּר אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר. וְאִם לָאו מוּתָּר. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. וְהוּא שֶׁנָּפַל הֶיתֵּר בְּסוֹף. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְלֹא שַׁנְיָיא בֵּין שֶׁנָּפַל אִיסּוּר בַּתְּחִילָּה וְהֶיתֵּר בְּסוֹף הֶיתֵּר בַּתְּחִילָּה וְאִיסּוּר בְּסוֹף. אֲפִילּוּ מַיִם בְּיַיִן אֲפִילּוּ נִמְזָג כַּל צוֹרְכוֹ מֵהֶיתֵּר אַתְּ רוֹאֶה אֶת הַהֶיתֵּר כְּמִי שֶׁאֵינוֹ. וְהָאִיסּוּר אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר. וְאִם לָאו מוּתָּר. אָמַר רִבִּי זֵירָא. הָדָא לְמַעְלָן אִיתְאֲמַרַת וְכוּלָּהּ תִּינְיָין הֵיךְ עֲבִידָא. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. צְלוֹחִית יַיִן נֶסֶךְ שֶׁנָּפְלָה לְחָבִית שֶׁל מַיִם וְאַחַר כָּךְ נָפְלָה לְתוֹךְ בּוֹר שֶׁל מַיִם. אַתְּ רוֹאֶה אֶת הַהֶיתֵּר

כְּמִי שֶׁאֵינוֹ. וְהָאִיסּוּר אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר. וְאִם לָאו מוּתָּר.

עַד כְּדוֹן בְּשֶׁנָּפְלוּ זֶה אַחַר זֶה. נָפְלוּ שְׁנַיִם כְּאַחַת. נִישְׁמְעִינָהּ מֵהָדָא. מֵאֵימָתַי חָמֵץ כּוּתִים מוּתָּר לְאַחַר הַפֶּסַח. שֶׁל בַּעֲלֵי בָתִּים שָׁלֹשׁ שַׁבָּתוֹת שֶׁלַּאֲפִיָּיה. וְשֶׁלְּנַחְתּוֹמִין בַּכְּרָכִים אַחַר ג׳ יָמִים. בַּכְּפָרִים אַחַר ג׳ תַּנּוּרִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. אַף כְּשֶׁאָמְרוּ. שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים אַחַר ג׳ שַׁבָּתוֹת שֶׁלַּאֲפִיָּיה. וְהוּא שֶׁיְּהֵא אָדָם גָּדוֹל אוֹ שֶׁהָיָה מַשִּׂיא לִבְנוֹ וְאָפָה ג׳ תַּנּוּרִין בְּשַׁבָּת אֶחָד זוּ אַחַר זוּ מוּתָּר. אַף כְּשֶׁאָמְרוּ שֶׁלְּנַחְתּוֹמִין בַּכְּפָרִין אַחַר ג׳ יָמִים. אִם נִדְחַק וְאָפָה ג׳ תַּנּוּרִין בְּיוֹם אֶחָד זֶה אַחַר זֶה מוּתָּר. תַּנֵּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אַף כְּשֶׁאָמְרוּ שֶׁלְּנַחְתּוֹמִין בַּכְּפָרִים אַחַר ג׳ תַּנּוּרִין. אָסוּר עַד ג׳ יָמִים. שֶׁמִּשַּׁחֲרִית בּוֹרֵר לוֹ שְׁאוֹר לְכָל אוֹתוֹ הַיּוֹם. אוֹתָהּ הָעִיסָּה הַשְּׁנִיָּיה לֹא מֵאִיסּוּר וְהֵיתֵר מִתְחַמֶּצֶת. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. מָאן תַּנָּא חָמֵיצָן שֶׁלְּכוּתִים. רִבִּי לְעָזָר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי לְרִבִּי חֲנִינָה עֶנְתּוֹנְיָיא. נָהֲירְתְּ דַּהֲוֵיתוֹן מָרִין אַתְּ וְרִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. מָאן תַּנָּא חָמֵיצָן שֶׁל כּוּתִים. רִבִּי לִיעֶזֶר. וְכָאן לָא הֲוִינָן מָרִין אֶלָּא רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. יָרְדוּ לְחָמֵיצָן שֶׁל כּוּתִים כְּרִבִּי לִיעֶזֶר. וְעוֹד מֵהָדָא דְּמַר רִבִּי חֲנַנְיָה בַּר רִבִּי אַבָּהוּ. אַבָּא הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי חִיָּיה וּלְרִבְמִי וּלְרַבָּפִי וְהוֹרוּן לֵיהּ כְּרִבִּי לִיעֶזֶר. מַה. וּכִיחִידָאָה מוֹרִין. לֹא. מִשּׁוּם שֶׁיָּרְדוּ לְחָמֵיצָן שֶׁל כּוּתִים כְּרִבִּי לִיעֶזֶר.

אָמַר רִבִּי מָנִי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. כְּמַה דַּתְּ מַר תַּמָּן. הֲלָכָה כְּרִבִּי לִיעֶזֶר. אוּף הָכָא הֲלָכָה כְּרִבִּי לִיעֶזֶר. אָמַר לֵיהּ. וּלְכָל דְּבָרָה.

יב משנה: אֵילּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן. יֵין נֶסֶךְ וַעֲבוֹדָה זָרָה וְעוֹרוֹת לְבוּבִין וְשׂוֹר הַנִּסְקָל וְעֶגְלָה עֲרוּפָה וְצִיפֳּרֵי מְצוֹרָע וְשִׁיעָר נָזִיר וּפֶטֶר חֲמוֹר וּבָשָׂר בֶּחָלָב וְחוּלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָּעֲזָרָה. הֲרֵי אֵילּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין בְּכָל שֶׁהֵן:

הלכה: אֵילּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן כול׳. יֵין נֶסֶךְ וַעֲבוֹדָה זָרָה וְעוֹרוֹת לְבוּבִין עַל שֵׁם וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדָךְ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם.

וְשׂוֹר הַנִּסְקָל. מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר יִסָּקֵל הַשּׁוֹר אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא יֵאָכֵל. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא יֵאָכֵל. מִיכָּן שֶׁאָסוּר אַף בַּהֲנָיָיה.

עֶגְלָה עֲרוּפָה. שָׁם שָׁם. מַה שָׁם הָאָמוּר לְהַלָּן אָסוּר בַּהֲנָיָיה אַף שָׁם הָאָמוּר כָּאן אָסוּר בַּהֲנָיָיה.

וְצִיפֳּרֵי מְצוֹרָע. כָּל צִפּוֹר טְהוֹרָה תֵּאָכֵלוּ זוֹ הַחַיָּה. וְזֶה אֲשֶׁר לֹא תֹאכְלוּ מֵהֶם זֶה הַשְּׁחוּטָה. אוֹ חִילּוּף. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. לֹא הִתְפִּישָׁה הַתּוֹרָה אִיסּוּר הֲנָיָיה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים.

וְשִׁיעָר נָזִיר. וְנָתַן עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים.

וּפֶטֶר חֲמוֹר. עֲרִיפָה עֲרִיפָה. מַה לְהַלָּן קוֹבְרוֹ וְאָסוּר בַּהֲנָיָיה אַף כָּאן קוֹבְרוֹ וְאָסוּר בַּהֲנָיָיה.

וּבָשָׂר בֶּחָלָב. תַּנֵּי. בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת כָּתוּב לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי. לַאֲכִילָה וְלַהֲנָיָיה וּלְבִישׁוּל.

וְחוּלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָּעֲזָרָה. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אָמְרָה תוֹרָה. שְׁחוֹט שֶׁלִּי בְּשֶׁלִּי וְשֶׁלְּךָ בְּשֶׁלָּךְ. מַה שֶׁלִּי בְּשֶׁלָּךְ אָסוּר. אַף שֶׁלָּךְ בְּשֶׁלִּי עָנוּשׁ כָּרֵת. וְלָאו רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר. לְמֵידִין מִקַּל וָחוֹמֶר וְאֵין עוֹנְשִׁין מִקַּל וָחוֹמֶר.

וְלָמָּה לֹא תַנִּינָן נְבֵילָה עִמָּהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. לֹא מַתְנִי אֶלָּא דָּבָר שֶׁאָסוּר בַּהֲנָיָיה. נְבֵילָה מוּתֶּרֶת בַּהֲנָיָיה. הָתִיבוֹן. הֲרֵי חָמֵץ בַּפֶּסַח. חָמֵץ יֵשׁ בּוֹ כָּרֵת וְאֵילּוּ אֵין בָּהֶן כָּרֵת.

רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה בָּעֵי. אִיסּוּרֵי הֲנָיָיה מָהוּ שֶׁיִּבָּטְלוּ (בְּצִירוּף) [בְּטִירוּף]. וְהָתַנִּינָן שׁוֹר הַנִּסְקָל. תִּיפְתָּר בַּהֲתִיכוֹת. וְהָתַנִּינָן צִיפֳּרֵי מְצוֹרָע. תִּיפְתָּר צִיפּוֹר בַּצִּיפָּרִין. וְהָתַנִּינָן שִׁיעָר נָזִיר. אִית לָךְ מֵימַר צִיפּוֹר בַּצִּיפָּרִין. כַּד מַטוּן לְעָרְלָה הָתִיב רִבִּי יַעֲקֹב קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְהָתַנִּינָן הָאוֹרֵג מִלֹּא הַסִּיט מִצֶּמֶר בְּכוֹר בַּבֶּגֶד יִדָּלֵק הַבֶּגֶד. מִשֵּׁיעָר נָזִיר מִפֶּטֶר חֲמוֹר בַּשַּׂק יִדָּלֵק הַשַּׂק. אָמַר לֵיהּ. אִילּוּ אָמַר תַּנָּא קַמָּן אִיתְיְהִיבַת יְאוּת.

יג משנה: יֵין נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל לַבּוֹר כּוּלּוֹ אָסוּר בַּהֲנָיָיה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר יִמָּכֵר כּוּלּוֹ לְגוֹי חוּץ מִדְּמֵי יֵין נֶסֶךְ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ:

הלכה: יֵין נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל לַבּוֹר כול׳. רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם בֶּן בְּתֵירָה. יֵין נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל לַבּוֹר יִימָּכֵר כּוּלּוֹ לְגוֹי חוּץ מִדְּמֵי יֵין נֶסֶךְ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נָתָן בְּשֵׁם רִבִּי חָמָא. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אָמַר רִבִּי יָסָא. חַד רַבָּנִין נְפַק מִבֵּית וַועֲדָא. אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן רִבִּי יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ. חַד אָמַר. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. וְחַד אָמַר. אֵין הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. וּמוֹדֶה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בְּיַיִן לְתַבְשִׁיל שֶׁהוּא אָסוּר. רִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב. מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בְּחָבִית בֵּין חֲבִיּוֹת לִימָּכֵר כּוּלּוֹ לְגוֹי חוּץ מִדְּמֵי יֵין נֶסֶךְ שֶׁבּוֹ. אָמַר רִבִּי זֵירָא קוֹמֵי רִבְמִי. עַד דְּלָא אִיתְאָמְרַת הָדָא מִילְתָא לָא הֲוִינָן יַדְעִין דּוּ כֵן. לָא אִיתְאָמְרַת אֶלָּא מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אוֹ דִילְמָא לָא אִיתְאָמְרַת אֶלָּא מוֹדֵי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לַחֲכָמִים. אָמַר רִבִּי יוּדָן. יָדַע הֲוָה רִבִּי זְעִירָא דּוּ כֵן אֶלָּא כְּאִינַּשׁ דִּשְׁמַע מִילָּה וּמַקְשֵׁי עָלָהּ.

יד משנה: גַּת שֶׁל אֶבֶן שֶׁזִּפְּתָתָהּ גּוֹי מְנַגְּבָהּ וְהִיא טְהוֹרָה. וְשֶׁל עֵץ רִבִּי אוֹמֵר יְנַגֵּב. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יְקַלּוֹף אֶת הַזֶּפֶת. וְשֶׁל חֶרֶס אַף עַל פִּי שֶׁקָּלַף אֶת הַזֶּפֶת הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה:

הלכה: גַּת שֶׁלְּאֶבֶן שֶׁזּוּפְתָּהּ גּוֹי כול׳. מַתְנִיתִין דְּרִבִּי. שֶׁלְּעֵץ רִבִּי אוֹמֵר. יְנַגֵּב. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. יְקַלּוֹף אֶת הַזֶּפֶת. וְשֶׁלְּחֶרֶס דִּילְמָא כְרִבִּי. דְּתַנֵּי. הַגַּת וְהַמַּחַץ וְהַמַּשְׁפֵּךְ שֶׁלְּגוֹי. רִבִּי מַתִּיר וַחֲכָמִים (אוֹמְרִים). מוֹדֶה רִבִּי בַּקַּנָּקנִים שֶׁאֲסוּרוֹת. וּמִפְּנֵי מַה אֵילּוּ אֲסוּרִין וְאֵילּוּ מוּתָּרִין. אֵילּוּ מַכְנְסָן לְכָךְ וְאֵילּוּ אֵין מַכְנְסָן לְכָךְ. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְרִבִּי. כְּלֵי פַּפְּיָיר שֶׁזּוּפְתָּן גּוֹי. רִבִּי יוֹסֵי בֵּרִבִּי בּוּן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. הֲלָכָה כְּרִבִּי. מַחֲלוֹקֶת רִבִּי וַחֲכָמִים. דְּתַנֵּי. הָיְתָה גִיתּוֹ טְמֵיאָה וּמְבַקֵּשׁ לְטַהֲרָהּ. הַלּוֹלְבִין וְהַדַּפִּין וְהָעֲדָשָׁה מַנּגְּבָן וּטְהוֹרִין. וְהָעֶקֶל שֶׁלְּנְצָרִים וְשֶׁלְּבִטְבּוּט וְשֶׁלְּעֵץ שֶׁלְּשִׁיפָּה שֶׁלְּחוּטִין שֶׁלְּגָמִי מְיַישְּׁנָן כָּל שְׁנֵים עָשָׂר חוֹדֶשׁ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. מִבַּד לְבַד וּמִגַּת לְגַת. תַּנֵּי. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אִם רָצָה לְטַהֲרָן מִיָּד נוֹתֵן בְּצִינּוֹר שֶׁמֵּימָיו מְקַלְּחִין אוֹ בְּנָהָר שֶׁמֵּימָיו מְהַלְּכִין כְּדֵי עוֹנָה. כְּשֵׁם שֶׁאַתְּ מְנַגֵּב בְּטָהֳרוֹת כָּךְ מְנַגֵּב בְּיֵין נָסֶךְ. כַּמָּה הִיא עוֹנָה. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר. חֲצִי יוֹם. וַחֲצִי לַיְלָה. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. אוֹ יוֹם אוֹ לַיְלָה. מַה וּפְלִיג. אֶלָּא כָּאן שֶׁהַיּוֹם וְהַלַּיְלָה שָׁוִין וְכָאן בְּשֶׁאֵין הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה שָׁוִין.

טו משנה: הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַשְׁמִישׁ מִן הַגּוֹי אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַטְבִּיל יַטְבִּיל לְהַגְעִיל יַגְעִיל. לְלַבֵּן בָּאוּר יְלַבֵּן. הַשִּׁפּוּד וְהָאֲסָכְלָה מְלַבְּנָן בָּאוּר וְהַסַּכִּין שָׁפָה וְהִיא טְהוֹרָה׃

הלכה: הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַשְׁמִישׁ מִן הַגּוֹי כול׳. הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַשְׁמִישׁ מִן הַגּוֹי דְּבָרִים שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁעוֹשִׂין בָּהֶן אוֹכֶל נֶפֶשׁ כְּגוֹן כּוֹסוֹת מַדִּיחָן וּטְהוֹרִין. אֲבָל יוֹרוֹת וְקוֹמְקְמִין מַגְעִילָן בַּחַמִּין. וְכוּלָּן שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִטְבִּיל וְהִגְעִיל וְשָׁף וְלִיבֵּן חֲרֵי אֵילּוּ טְהוֹרִין. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. צָרִיךְ לְהַטְבִּיל. כְּהָדָא. רִבִּמִי סְלַק עִם רִבִּי יוּדָן נְשִׂיָיא לְחַמְתָּא דְּגֶדֶר וְשָׁאֲלוֹן כְּסַף מִן אִילֵּין דְּאוֹסִינוּס. שָׁאֲלוֹן לְרִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. צָרִיךְ לְהַטְבִּיל לְפִי שֶׁיָּצְאוּ מִטּוּמְאַת הַגּוֹי וְנִכְנְסוּ לְקְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל. יצא לחוץ ונלמד. נִפְקוֹן וְשָׁמְעוֹן רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא לוֹקֵחַ. אֲבָל שׁוֹאֵל מוּתָּר. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ כֵלִים. רִבִּי הוֹשַׁעְיָה זְבִין כֵּלִים וּמַטְבִּילָן.

הָכָא אַתְּ אָמַר. מַדִּיחָן וְהֵן טְהוֹרִין. וָכָא אַתְּ אָמַר. מַגְעִילָן בַּחַמִּין. חוֹמֶר הוּא בְּגִיעוּלֵי גוֹיִם.

סַכִּין תּוֹחֲבָהּ בָּאָרֶץ ג׳ פְּעָמִים וְדַייוֹ. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. הָדָא דְתֵימַר בְּסַכִּין קְטַנָּה. אֲבָל בְּסַכִּין גְּדוֹלָה צְרִיכָה לִיבּוּן. וְהַלִּיבּוּן צָרִיךְ שֶׁיְּהוּ נִיצּוֹצוֹת מְנַתְּזִין מִמֶּנָּה.